

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขต
สุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุราษฎร์ธานี ชุมพร

นายจรัสพงศ์ ศรีสุขใส

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

Guidelines for Development of Teachers' Competencies Based on
Work Performance Standards for the 21st Century Learning
Management in Surat Thani Cluster 2 Consortium Schools under the
Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon

Mr. Jaratpong Srisuksai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Educational Administration
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

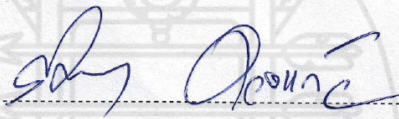
2021

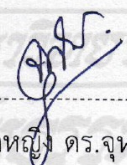
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภวิทยเขต
สุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุราษฎร์ธานี ชุมพร

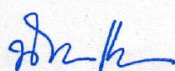
ชื่อและนามสกุล นายจรีสพงศ์ ศรีสุขใส
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว)

..... กรรมการ
(อาจารย์ เรือเอกหญิง ดร.จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภามัชฌิมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ผู้ศึกษา นายจรีสพงศ์ ศรีสุขใส **รหัสนักศึกษา** 2642301184 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภามัชฌิมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 2) ศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู จำนวน 253 คน จากสถานศึกษาสภามัชฌิมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสัมภาษณ์ คือ ครู จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่าแบบตอบตนเอง ประกอบด้วยข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .99 และ .97 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) สภาพปัจจุบันของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และ 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ (1) สถานศึกษาควรลดภาระงานอื่นของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (2) สถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ปัญหาคือการเรียนและความประพฤติของนักเรียน และ (3) สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ และติดตามการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ ความต้องการจำเป็น การพัฒนาสมรรถนะครู มาตรฐานการปฏิบัติงาน

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Independent study title: Guidelines for Development of Teachers' Competencies Based on Work Performance Standards for the 21st Century Learning Management in Surat Thani Cluster 2 Consortium Schools under the Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon

Author: Mr. Jaratpong Srisuksai; **ID:** 2642301184;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent study advisor: Dr. Ratana Daungkaew, Associate Professor;

Academic year: 2021

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current and desired conditions of teachers' competencies based on work performance standards for the 21st century learning management in Surat Thani Cluster 2 Consortium Schools under the Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon; 2) to prioritize the needs for the development of teachers' competencies based on work performance standards for the 21st century learning management; and 3) to study guidelines for the development of teachers' competencies based on work performance standards for the 21st century learning management.

The sample consisted of 253 teachers from Surat Thani Cluster 2 Consortium Schools under the Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon, obtained by stratified random sampling based on school size. Key informants for the interviews were 6 teachers. The employed research instruments were a rating scale questionnaire with a dual-response format, dealing with data on the current and desired conditions of teachers' competencies based on work performance standards for the 21st century learning management, with the reliability coefficients of .99 and .97 respectively; and a semi-structured interview form. The research data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, modified PNI, and content analysis.

The research findings showed that 1) the overall current condition of teachers' competencies based on work performance standards for the 21st century learning management was rated at the moderate level; while the overall desired condition was rated at the high level; 2) the identified needs for the development of teachers' competencies based on work performance standards for the 21st century learning management were ranked from the highest to the lowest as follows: the learning management aspect, the relationship with parents and community aspect, and the teacher performance aspect; and 3) guidelines for the development of teachers' competencies based on work performance standards for the 21st century learning management were the following: (1) the school should reduce the teachers' workloads not related to learning management and improve their competence in the 21st century learning management; (2) the school should encourage their teachers to recognize the importance of parent and community involvement and provide opportunities for them to participate in developing and solving the students' learning and behavioral problems; and (3) the school should uphold the teachers to attend self-development trainings to benefit their learning management and follow up on the application of their knowledge and skills in learning management.

Keywords: Needs, Teacher competency development, Work performance standards, 21st century learning management

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งและการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนา ดวงแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น อย่างสมบูรณ์ และอาจารย์ เรือเอกหญิง ดร.จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ กรรมการสอบที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมด้วยความเมตตาจนรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัย ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในแขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์จนทำให้ การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้บริหารสถานศึกษา และคุณครูทุกท่านที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอดจนทำให้การศึกษาครั้งนี้ ประสบความสำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิดอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนเป็นเครื่องบูชาครูอาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชา ให้แก่ผู้วิจัย

จรัสพงศ์ ศรีสุขใส

พฤศจิกายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู	19
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	27
แนวคิดในการศึกษาความต้องการจำเป็น	45
บริบทสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานีชุมพร	69
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร	82
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร	92
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
สรุปการวิจัย	101
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	124
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	125
ข หนังสือประสานงาน	127
ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	135
ง คุณภาพเครื่องมือวิจัย	147
ประวัติผู้ศึกษา	164

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูไทย กับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทต่างประเทศ 38
ตารางที่ 2.2	จำนวนครูข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 51
ตารางที่ 2.3	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 - 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 54
ตารางที่ 2.4	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 - 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 55
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในสถานศึกษาสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร 61
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 68
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ภาพรวม (n = 253) 70
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (n = 253) 71

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการเรียนรู้ (n = 253)	75
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (n = 253)	79
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M2) ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร (n = 253)	82
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M2) ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (n = 253)	83
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M2) ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านการจัดการเรียนรู้ (n = 253)	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M2) ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับของความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (n = 253) 90

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	41

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560) อย่างไรก็ตาม สภาวะการณ์ของคุณภาพการศึกษาไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันยังไม่เป็นที่พอใจของสังคม ดังจะเห็นได้จาก ผลการประเมิน PISA ของไทยซึ่งเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับนานาชาติที่ผ่านมา ยังมีคะแนนเฉลี่ยทั้งสามด้าน (การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านอีกหลายประเทศ และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน PISA 2015 กับ PISA 2018 ของไทย พบว่า ด้านการอ่านมีคะแนนลดลงประมาณ 16 คะแนน ส่วนด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเพิ่มขึ้นประมาณ 3 คะแนน และ 4 คะแนนตามลำดับ ซึ่งถือว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับรอบการประเมินที่ผ่านมา และเมื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนตั้งแต่การประเมินรอบแรกจนถึงปัจจุบันพบว่า ผลการประเมินด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของไทยไม่เปลี่ยนแปลง แต่ผลการประเมินด้านการอ่านมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562) นอกจากนี้ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O - NET) ที่ผ่านมานักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับประเทศในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นวิชาหลักก็มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เห็นว่า คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีสาเหตุมาจากคุณภาพครูเพื่อให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก“ครู” เป็นบุคลากรสำคัญ

ในการยกระดับ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลยหากปราศจากการยกระดับคุณภาพครูซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558) และการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O - NET) สูงขึ้น และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูต้องเปลี่ยนจากสอนไปสู่การเป็น coach จากถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน เปลี่ยนจากการเป็นผู้รู้เป็นผู้เรียนรู้และเปลี่ยนจากครูผู้รอบรู้วิชาเป็นผู้กำกับการเรียนรู้ของศิษย์ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด (วิจารณ์ พานิช, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับ Nessipbayeva (2012) ที่กล่าวว่า ครูยุคใหม่ของศตวรรษที่ 21 ต้องการสมรรถนะที่หลากหลายเนื่องจากต้องเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนของโลกปัจจุบัน จึงต้องพัฒนาทักษะการสอนและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณลักษณะที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับ สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์ (2564) ได้เสนอแนะว่า ครูยุคใหม่จำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะด้านหลักสูตร นวัตกรรม การพัฒนาและการใช้ระบบ E - learning และสมรรถนะด้านการสื่อสาร มีความเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนและใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล และปรับเปลี่ยนบทบาทใหม่จากการเป็นผู้ให้ความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ และเกิดการเรียนรู้ เป็นผู้สร้างแรงกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจ มุ่งมั่นสู่เป้าหมายชีวิต และสามารถให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งสร้างและบูรณาการความรู้ ทักษะการคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และตักตวงความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน รู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ ๆ สร้างสรรค์ผลงานใหม่ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความเป็นผู้นำด้านการสอนและวิชาชีพ ดังนั้น จึงต้องมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ครูเป็นมืออาชีพในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างคุณภาพของผู้เรียนให้พร้อมรับกระแสของการเปลี่ยนแปลง (สมบุญ ธรรมลังกา, 2561)

ดังนั้น การเตรียมครูเพื่อให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงควรประกอบด้วย 1) การเรียนรู้เทคโนโลยีสู่การออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การพัฒนาความรู้ด้านศาสตร์การสอน 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 4) การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 5) การหลอมรวมการบูรณาการระหว่างเนื้อหาสาระวิชา (Content Knowledge) หลักวิชาชีพครู (Pedagogical Knowledge) และเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ากับการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระเฉพาะทาง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) และคุรุสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพทางการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งครูต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา (คณะกรรมการคุรุสภา, 2563)

ด้วยความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพดังกล่าวเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายที่ชัดเจน โดยเน้นพัฒนาครูตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการสอนผู้เรียนให้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ดังนั้น การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้นั้น จะต้องสอดคล้องกับสภาพการณ์ของโลกปัจจุบัน และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ (เจริญ ภูวิจิตร, 2560) อย่างไรก็ตาม จากข้อสรุปของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาครูในแต่ละรอบปี พบว่า ครูได้รับการพัฒนาค่อนข้างมาก แต่ขาดการติดตามและประเมินผลการนำความรู้ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อีกทั้งหลักสูตรและสาระในการพัฒนาครูมีความซ้ำซ้อนและไม่มี ความชัดเจนว่า หลักสูตรการพัฒนาตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนาและสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ครูยังขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่องไม่มีการวางแผนระยะยาว (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) อีกทั้งปัญหาการพัฒนาครูในอดีตที่ผ่านมา คือ ไม่กระจายโอกาสให้ครูอย่างทั่วถึง และหลักสูตร การอบรมอาจจัดขึ้นตามความต้องการของผู้จัด ไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของครู และเป็น การอบรมที่ดึงครูออกจากห้องเรียนทำให้ครูละทิ้งเด็กและการสอน (เชษฐา ทองยิ่ง, 2559) ซึ่งสมบูรณ์ ธรรมลังกา (2561) ได้เสนอแนะว่า ครูควรได้รับการอบรมพัฒนาให้มีสมรรถนะที่จำเป็นให้ สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 อย่างทั่วถึงทุกคน และควรสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (IDP) ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ มุ่งเน้นบริบทของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ซึ่งมีสถานศึกษา จำนวน 22 โรงเรียน เนื่องจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 - 2563 ในภาพรวมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-Net สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา หรือสูงกว่าระดับประเทศ ดังจะเห็น ได้จาก ผลการทดสอบในบางวิชาหลักต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และบางรายวิชาลดลงเมื่อเทียบกับ ปีที่ผ่านมา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11, 2561 - 2563) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 ควรตระหนักถึงความจำเป็นจะต้องมีการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูผู้สอนให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ และมีทักษะแห่งอนาคตสำหรับการดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผลการวิจัยที่ได้รับจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 ในการมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะช่วยให้ครูพัฒนาวิชาชีพของตนอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้คุณภาพการสอนของครูบรรลุตามเจตนารมณ์ของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

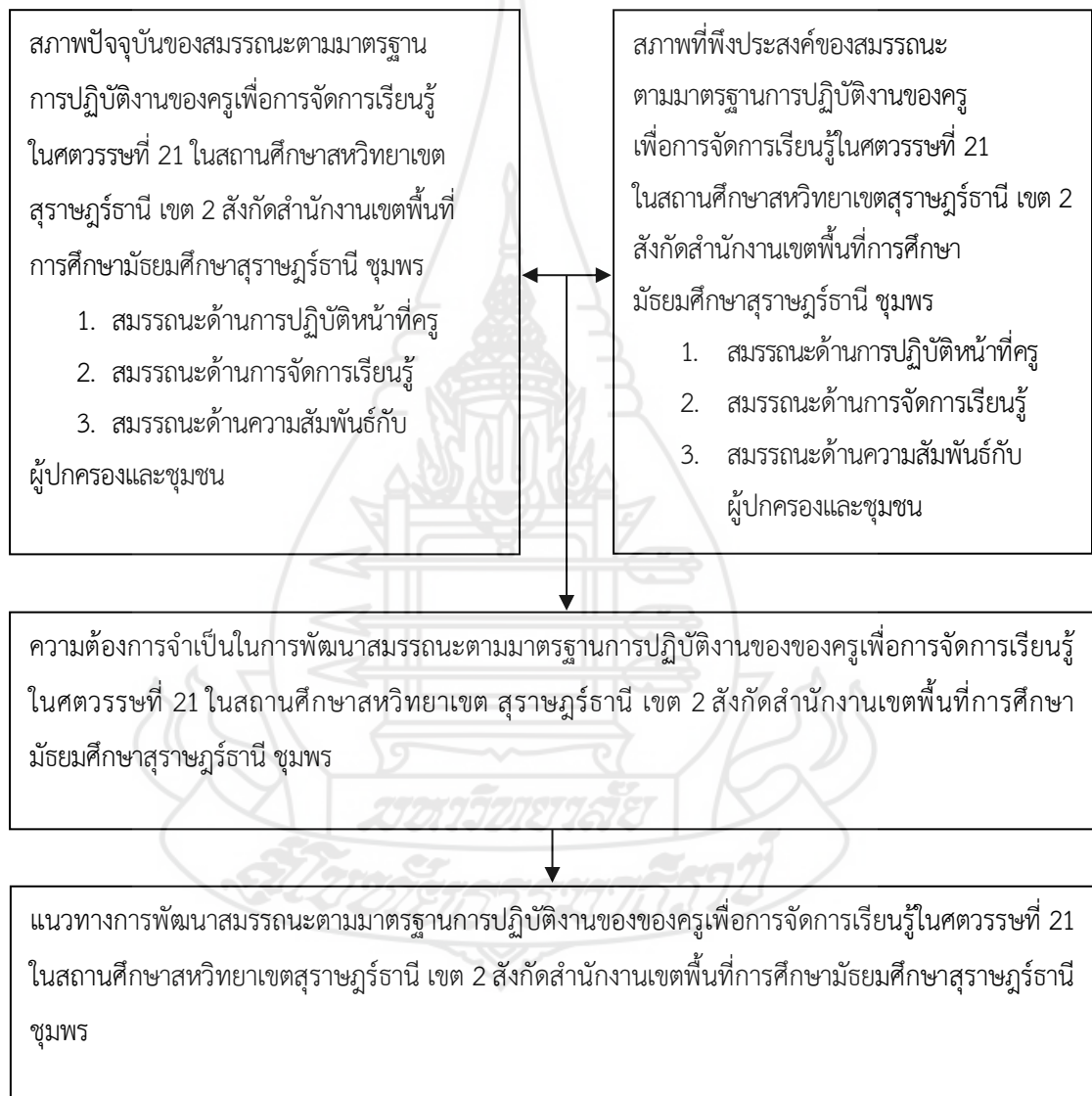
2.2 เพื่อศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 รวมทั้ง กรอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) (Trilling & Fadel, 2009, อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2562, น. 6) เพื่อกำหนดมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติ

หน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน จากกรอบแนวคิดนี้ผู้วิจัยได้นำมาใช้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา ดังต่อไปนี้

4.1.1 สภาพปัจจุบันของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยผู้วิจัยศึกษามาจากมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 รวมทั้ง กรอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills)

4.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยเป็นการศึกษาคู่ขนานกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4.1.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรจำนวนทั้งสิ้น 739 คน จากสถานศึกษา จำนวน 17 แห่ง ในปีการศึกษา 2564

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

4.3.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

2) สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

4.3.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยครอบคลุม 3 ด้าน ดังกล่าว

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมของครูที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนตน ที่ส่งผลให้ครูแสดงออกถึงพฤติกรรมปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้และสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครอบคลุมสมรรถนะใน 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

5.1.1 การปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของครูที่มุ่งมั่นพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าทางการเรียน มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รวมไปถึงการพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่องให้มีความรอบรู้ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน และเป็นครูมืออาชีพ

5.1.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของครูที่แสดงว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ใช้กลวิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถบูรณาการความรู้ ศาสตร์การสอนและเนื้อหาในศตวรรษที่ 21 คู่มือช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ มีการวิจัย สร้างนวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สะท้อนการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์เพื่อร่วมพัฒนาวิชาชีพ

5.1.3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของครูที่ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

ศึกษาและเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม และส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ผลของกระบวนการวิเคราะห์เพื่อหาช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรซึ่งในการวัดความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยได้คำนวณดัชนีวัดความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{modified}) โดยประเมินทั้งระดับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละข้อของแต่ละด้าน แล้วนำมาคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย หลังจากนั้นนำมาหาผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพปัจจุบันแล้ว หาดด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในแต่ละด้าน ดัชนีวัดความต้องการจำเป็นดังกล่าวจะชี้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไข เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษานั้นด้วย

5.2.1 สภาพปัจจุบันของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่เป็นจริงของครูที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ส่งผลให้ครูแสดงออกถึงพฤติกรรมการปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้และสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ในห้วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาซึ่งครอบคลุมสมรรถนะใน 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

5.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่คาดหวัง หรือเป็นภาพในอนาคตของครูที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ส่งผลให้ครูแสดงออกถึงพฤติกรรมการปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้และสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครอบคลุมสมรรถนะใน 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

5.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติในการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ครูที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด

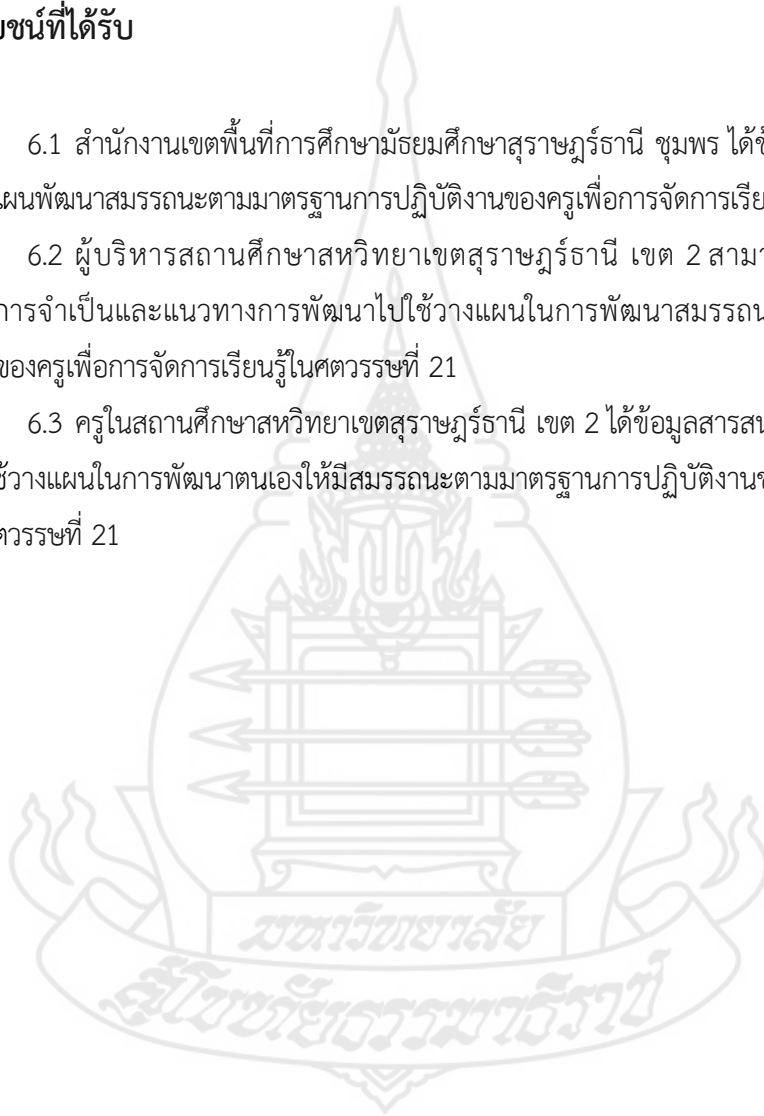
5.4 สถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 - 6 ของ สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์
ธานี ชุมพร จำนวน 17 แห่ง

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้ข้อมูลสารสนเทศไปใช้
ในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สามารถนำผลการศึกษา
ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาไปใช้วางแผนในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการ
ปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

6.3 ครูในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางการ
พัฒนาไปใช้วางแผนในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 1.1 ความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21
 - 1.2 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 1.3 แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21
2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของสมรรถนะ
 - 2.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ
 - 2.3 ประเภทของสมรรถนะ
 - 2.4 ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะครู
3. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 3.1 สมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทต่างประเทศ
 - 3.2 สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทย
 - 3.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. แนวคิดในการศึกษาความต้องการจำเป็น
 - 4.1 พัฒนาการในการศึกษาความต้องการจำเป็น
 - 4.2 ความหมายและประโยชน์ของการศึกษาความต้องการจำเป็น
 - 4.3 ประเภทของความต้องการจำเป็น
 - 4.4 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

5. บริบทสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
 - 5.1 สภาพทั่วไป
 - 5.2 ทิศทางการพัฒนาการศึกษา
 - 5.3 จุดเน้นการดำเนินงาน
 - 5.4 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.1 ความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก ทำให้นานาประเทศเกิดความตระหนักในการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ให้ทันการเปลี่ยนแปลง นั่นคือ การเตรียมเด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ถึงแม้ว่าสาเหตุของภาวะเศรษฐกิจถดถอยจะไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษา แต่ผลลัพธ์ที่ได้รับกลับให้บทเรียนที่สำคัญกับหลาย ๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาวะว่างงาน คุณภาพชีวิตที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดบริการทางสังคม และความหดหู่ของครอบครัวที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนด้วยความหวังเพียงเล็กน้อย ซึ่งสมภาวะดังกล่าวนี้ไม่ใช่อนาคตที่แต่ละชาติต้องการ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จึงต้องแสวงหาหลักประกันที่ดีที่สุดที่ทำให้สังคมไม่ต้องเผชิญชะตากรรมที่น่าเศร้านี้ และสิ่งที่เป็นความหวังสำหรับอนาคตที่สดใสและรุ่งเรืองของชาติ คือ การลงทุนอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้กับเด็กและเยาวชนของตน ทุกคนต้องได้เรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อสามารถดำรงชีวิตและมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมของตนได้ (Trilling & Fadel, 2009) ดังจะเห็นได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

Stewart (2012 อ้างถึงใน นริศสรุา บุญสอด, 2563, น. 21) ได้กล่าวถึง สภาพสังคมในศตวรรษที่ 21 ว่ามีความเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ด้านที่เป็นผลจากการคิดค้นพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เกิดสังคมโลกไร้พรมแดนทั้งการติดต่อสื่อสาร การเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัย การดำเนินธุรกิจ และวิถีชีวิตของผู้คนที่ทั้งมีอิสระและพึ่งพากันมากขึ้น เกิดสังคมและเศรษฐกิจ ฐานความรู้ทำให้สังคมต้องการคนที่มีความรู้มากขึ้น ทั้งการคิดแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น เพื่อพร้อมรับมือกับการแข่งขัน

ทางเศรษฐกิจแบบเน้นความรู้ (Knowledge based economies) แรงงานยุคใหม่ต้องเป็นแรงงานที่มีสมรรถนะสากลจึงจะสามารถนำตนเองไปสู่การจ้างงานในระดับนานาชาติ ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาถือเป็นวิธีการหนึ่งที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกใช้เพื่อนำพาประชาชนของตนเองให้หลุดพ้นจากความยากจนและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

เจริญ ภูวิจิตร (2560, น. 1) กล่าวว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีมุมมองต่อสถานการณ์โลกที่มีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยมองว่าระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง สร้างกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์และสามารถนำ แนวความคิดปรับเข้ากับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมและความจำเป็นที่เยาวชนหรือผู้เรียนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น. 67) ได้ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ว่า ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็น แรงกดดันภายนอก จากกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและ แรงกดดันจากภายใน จากสภาพการณ์และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สนอง และรองรับความท้าทายดังกล่าว

จักรพรรดิ วัฒนา และจำลอง นักพ็อน (2562, น. 79) กล่าวว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยกย่องคุณภาพการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับประเทศไทย 4.0 โลกในศตวรรษที่ 21 และทัดเทียมกับนานาชาติ

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2562, น. 6) ได้แสดงให้เห็นว่า โลกในศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากและได้ส่งผลกระทบต่อหลายด้านของชีวิตความเป็นอยู่ของคนทั่วไป โดยเฉพาะผู้เรียนจะถูกมองว่าเป็นชาวพื้นเมืองดิจิทัล (Digital native) อยู่ในยุคที่มีการใช้อุปกรณ์สื่อสารและความก้าวหน้าและชำนาญทางดิจิทัลมาก ด้วยเหตุนี้ ครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องพัฒนาตนเองและตามให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมอยู่ในโลกและสังคมในศตวรรษที่ 21 และครูต้องได้รับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 หากครูไม่มีทักษะเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถทางด้านสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต ดังนั้น ครูจึงต้องเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยและการทำงานในอนาคตโดยมีทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 อย่างเพียงพอและเหมาะสม

สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ (2562, น. 13) กล่าวว่า ปัจจุบันโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ส่งผลให้ประเทศทั่วโลก กำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีทักษะ สมรรถนะสูง จึงทำให้ประเทศไทย ต้องปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนดังกล่าว

เข้มทอง ศิริแสงเลิศ (2564, น. 4 - 8) กล่าวว่า ความเปลี่ยนแปลงของความรู้ กระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี ทำให้ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งความรู้ องค์กรต่าง ๆ มีความต้องการ แรงงานที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ต้องที่เน้นให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ในวิชาแกนและทักษะที่สำคัญต่อการ ประกอบอาชีพ คือ ทักษะชีวิตและ การทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม สถานศึกษา จึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทัน ต่อความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2564, น. 2 - 4) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน ปัจจุบันและอนาคตต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและจำเป็น ต้องทบทวนทั้งวิธีคิดและวิธีดำเนินการวางแผนการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้สามารถดำเนินการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับการอยู่ใน โลกแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็นแต่ละช่วงวัย และคุณลักษณะที่สังคม ต้องการ (Soft skills) สร้างกำลังคนให้เป็นทุนมนุษย์ (Human capital) ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติ และ สังคมโดยรวม ให้ความสำคัญในการสร้างพลังแห่งความร่วมมือและความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมให้มีคุณภาพในทุกช่วงวัย นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศ ให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

กล่าวสรุปได้ว่า โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ที่รวดเร็วและรุนแรง ส่งผลกระทบให้นานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ รวมถึงการปรับตัวอย่างชาญฉลาดท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างปกติสุข

1.2 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่จะกล่าวต่อไปนี้ ได้รับการพัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) หรือเรียกย่อว่า เครือข่าย P21 ประมาณปี ค.ศ. 2002 ที่เกิดขึ้นในประเทศ สหรัฐอเมริกาจากความร่วมมือของครู นักการศึกษา และผู้นำทางธุรกิจของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่

และสำนักงานการศึกษาของรัฐที่ต้องการให้เยาวชนมีความรู้และทักษะสำหรับออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21

กรอบความคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการระหว่าง 3 องค์ประกอบใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) วิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 2) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและการทำงาน และ 3) ระบบสนับสนุนที่จำเป็น ประกอบด้วย 4 ระบบ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมินของศตวรรษที่ 21 หลักสูตรและการสอนของศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทางวิชาชีพของศตวรรษที่ 21 และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของศตวรรษที่ 21 (Trilling & Fadel, 2009, อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2562, น. 6)

สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ประกอบด้วย 3 กลุ่มทักษะ (ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2562, น. 8 - 11) ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and innovation skills) ประกอบด้วย
 - 1) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and innovation)
 - 2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving)
 - 3) การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน (Communication and collaboration)
2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, media and technology skills) ประกอบด้วย
 - 1) การฉลาดรู้ด้านสารสนเทศ (Information literacy)
 - 2) การฉลาดรู้ด้านสื่อ (Media literacy)
 - 3) การฉลาดรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information, Communications and Technology literacy: ICT literacy)
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and career skills) ประกอบด้วย
 - 1) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and adaptability)
 - 2) ความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง (Initiative and self-direction)
 - 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and cross-cultural skills)
 - 4) ผลผลิตและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Productivity and accountability)
 - 5) ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and responsibility)

จากกรอบแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่นำเสนอโดยเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) สรุปได้ว่าผลลัพธ์ทางทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7C ดังนี้

1. Critical thinking and problem solving เป็นทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา
2. Creativity and innovation เป็นทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม
3. Cross - cultural understanding เป็นทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม หรือต่างกระบวนทัศน์
4. Collaboration, teamwork and leadership เป็นทักษะด้านความร่วมมือ การทำงาน เป็นทีม และภาวะผู้นำ
5. Communications, information, and media literacy เป็นทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ
6. Computing and ICT literacy เป็นทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร
7. Career and learning skills เป็นทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้

นอกจากนี้ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ ได้กล่าวว่า มีทักษะสำคัญที่ต้องเน้นอีก 3 ทักษะ ประกอบด้วย 3R ได้แก่ Reading เป็นทักษะการอ่าน Writing เป็นทักษะการเขียน และ Arithmetic เป็นทักษะการคำนวณ รวมถึงต้องมีลักษณะทางจิตแห่งอนาคตที่สำคัญ 5 ประการ (5M) ที่ Gardner ได้เสนอไว้สำหรับสังคมที่จะสามารถอยู่ร่วมกันในอนาคตได้ดี ได้แก่ จิตวิทยาการ (Disciplined mind) จิตสังเคราะห์ (Synthesizing mind) จิตสร้างสรรค์ (Creating mind) จิตรู้เคารพ (Respectful mind) และ จิตจริยธรรม (Ethical mind)

สำหรับไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2557, น. 11 - 20) กล่าวว่า ทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วย 7 ประการ ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์และการประเมิน (Critical thinking and evaluation) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Analysis and synthesis) การคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ (Creativity and imagination) การสร้างผลผลิตและนวัตกรรม (Productivity and innovation) การเปลี่ยนแปลงและการแก้ปัญหา (Change and problem solving) การสื่อสารและความเชื่อมั่น (Communication and self-confident) และจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม (Ethics and responsibility)

ส่วนของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้ระบุถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs8Cs ดังนี้ 3Rs ได้แก่ 1) Reading (สามารถอ่านออก) 2) (W)Riting (สามารถเขียนได้) และ 3) (A)Rithmetic (มีทักษะในการคำนวณ) และ 8Cs ได้แก่ 1) Critical Thinking & Problem Solving

(การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถแก้ปัญหาได้) 2) Creativity & Innovation (การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม) 3) Communication Information & Media Literacy (การสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อ) 4) Computer & ICT Literacy (การใช้คอมพิวเตอร์และรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) 5) Cross-Cultural Understanding (ความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม) 6) Collaboration Teamwork and Leadership (ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) 7) Career & Learning Skills (ทักษะทาง อาชีพและการเรียนรู้) และ 8) Compassion (ความมีเมตตา กรุณา มีคุณธรรมและระเบียบวินัย) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่นำเสนอมีความสอดคล้องกัน ซึ่งควรเป็นทักษะในการดำเนินชีวิตให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในประเทศไทย ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้ 3Rs 8Cs เพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้ตลอดเวลาและตลอดชีวิต

1.3 แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นและสอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเรียนรู้แบบเดิมเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวว่า ครูในศตวรรษที่ 21 มีคุณค่ามากกว่าครูในศตวรรษที่ 20 โดยจะมีคุณค่าได้ก็ต้องเปลี่ยนจากสอนไปสู่การเป็น coach จากถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกความรู้เพราะเด็กทำเอง ให้ เด็กทำเอง และจากการที่เด็กเรียนรู้แบบผิวเผินไปสู่รู้จริง เปลี่ยนจาก สอนวิชา ไปสู่พัฒนาครบด้าน เปลี่ยนจากรู้วิชาไปมีทักษะครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้รู้เป็นผู้เรียนและผู้เรียนจากผู้สอนและผู้รอบรู้วิชา เป็นผู้กำกับกับการเรียนรู้ของศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด

รัตนา ดวงแก้ว (2557) กล่าวว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีใหม่ ๆ และใช้บริบทของสังคมโลกที่เป็นอยู่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งกลวิธีการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างกระตือรือร้นเรียนรู้ด้วยความหมาย และช่วยพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับสูงมีหลายแนวทาง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - based learning or PBL) เป็นกลวิธี การสอนให้นักเรียนสำรวจประเด็นที่ซับซ้อนและท้าทายซึ่งมักเป็นสภาพปัญหาในปัจจุบัน กลวิธี การสอนแบบนี้อาจจะใช้หลาย ๆ วิธีการผสมกัน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้มากขึ้น เรียนอย่างกระตือรือร้น แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้แบบร่วมมือกัน และมีปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperative learning) เป็นการจัดนักเรียนให้เรียนรู้ด้วยกันเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ได้มาก เพราะได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันและขยายมุมมองทางความรู้ - คิดให้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ ทักษะชีวิต พร้อมทั้งส่งเสริมด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การใช้บริบทของโลกที่เป็นจริง (Real world contexts) เป็นการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายที่นักเรียนจะต้องเผชิญเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจะช่วยให้การขาดเรียนของนักเรียนลดลง เสริมสร้างความร่วมมือและการสื่อสาร พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และช่วยเพิ่มความสามารถทางการเรียน เพราะว่า เมื่อนักเรียนได้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนรู้และความเป็นจริงของสังคม นักเรียนจะเกิดแรงจูงใจและเกิดการเรียนรู้

4. การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational technologies) เป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับภาระงานการสอนของครูเพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาในศตวรรษที่ 21 และเนื้อหาที่มีอยู่เดิม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีในบริบทของโรงเรียนให้มากขึ้นเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

5. การวัดและประเมินผล (Assessment) เป็นการวัดประเมินผลที่เน้นการวัดผลระหว่างการดำเนินงาน (formative assessment) ซึ่งจะช่วยให้ครูประเมินการเรียนรู้ขณะที่กำลังเกิดขึ้นและเป็นการวินิจฉัยปัญหาการเรียนก่อนที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้อย่างคลาดเคลื่อน หรือประยุกต์ใช้ทักษะอย่างผิด ๆ รวมทั้งจะช่วยให้ทั้งครูและนักเรียนเห็นแนวทางอย่างชัดเจนว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สุรียาพร นพกรเศรษฐกุล (2561) ได้ทบทวนวรรณกรรมและสรุปว่า ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ความสามารถของครูที่ต้องเปลี่ยนจุดเน้นจากการสอนไปเน้นที่การเรียนรู้ทั้งของนักเรียนและของตนเองเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากครูสอนไปเป็นครูฝึกต้องเรียนรู้ทักษะในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมตัวกัน เป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง หรือ PLC (Professional learning community) และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ระบุว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้อย่างหลากหลาย โดยมีวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นให้นักเรียนเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้สร้างวัฒนธรรมการสืบค้น คัดเลือกความรู้เรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับทักษะและความสามารถของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ด้วยการให้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านโครงงาน เรียนรู้จาก การให้บริการ เน้นการสอนลักษณะเชิงวิพากษ์ เชิงบูรณาการ

และสหวิทยาการ ใช้การเรียนรู้ด้วยการวิจัย การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และใช้การประเมินผลตามสภาพจริง

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สพฐ. (มปป) ระบุว่า ในศตวรรษที่ 21 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องพยายามเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้บรรยายมาเป็นคณะครูร่วมกันออกแบบ กิจกรรมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (Pedagogy) ให้นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และเสนอแนะเครื่องมือการเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะผ่าน Technology ให้เข้าถึงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง นำความรู้ที่ได้มา แลกเปลี่ยนกับเพื่อนในห้องเรียน เรียกกระบวนการเรียนรู้แบบนี้ว่า Active Learning ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered)

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2562) ได้แสดงให้เห็นว่า หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่ครูควรให้ความสำคัญซึ่ง มีแนวทางสำคัญดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความรู้สึกอยากเรียนและมีความกระตือรือร้นสนใจ และต้องสร้างบรรยากาศตามลักษณะที่สอดคล้องกับวัย (generation) และลักษณะผู้เรียน
2. จัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้าน ICT จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
3. จัดการชั้นเรียนทางด้านจิตวิทยา โดยเน้นการจัดการเกี่ยวกับความรู้สึก เจตคติและพฤติกรรมของผู้เรียนโดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมระเบียบวินัยในการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการ เรียนรู้ได้อย่างสูงสุด
4. ใช้เทคนิค ทักษะการสอน และนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมกับห้องเรียนและ ลักษณะผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคและทักษะการสอนของครู ล้วนมีอิทธิพลต่อบรรยากาศในชั้นเรียนได้ทั้งสิ้น ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจ การแปรเปลี่ยนความสนใจ การเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายจะทำให้เด็กไม่เบื่อเมื่อเทียบกับการที่ครูใช้วิธีสอนแบบเดียวเป็นระยะเวลา ยาวนานจนเกินไป
5. สร้างกฎระเบียบร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน การกำหนดกฎระเบียบของชั้นเรียน ถือเป็นสิ่งจำเป็นและเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการในชั้นเรียนของ ทั้งนี้ครูต้องชี้แจงให้ ผู้เรียนเข้าใจและยอมรับว่า การปฏิบัติตามกฎระเบียบในชั้นเรียนจะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น ปราศจากอุปสรรคด้วยศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ในตนเอง ทั้งยังเป็นการวางพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน

เข้มทอง ศิริแสงเลิศ (2564, น. 11 - 12) ได้สรุปกรอบความคิดที่สำคัญ 6 ประการที่ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะแห่งศตวรรษใหม่ให้กับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. พันธกิจด้านการสอนแบบมุ่งผลลัพธ์ โดยเน้นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์สำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นพิเศษ และการสอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการถ่ายโอนความรู้
2. หลักการเรียนรู้ ต้องกำหนดแนวคิดที่ชัดเจนด้านการเรียนรู้ที่พัฒนาจากงานวิจัยที่ทันสมัย และเป็นแนวปฏิบัติที่ดี โดยมีมุมมองเรื่องการเรียนรู้ในเชิงการรับรู้และการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. หลักสูตร เน้นการเรียนรู้ การคิด และความเข้าใจเชิงลึกให้มากขึ้น โดยหลอมรวมผลลัพธ์ที่พึงประสงค์สำหรับศตวรรษที่ 21 เข้าไปในหลักสูตร ใช้ทรัพยากรหลากหลายรวมทั้งเทคโนโลยี
4. ระบบการประเมิน เป็นการประเมินผลที่ยึดมั่นหลักสูตรที่ถ่ายโอนความรู้เข้ากับสถานการณ์ได้จริง ใช้ประเมินอย่างต่อเนื่องและให้ความเห็นต่อบทบาทที่ทันทั่วทั้งแก่ครูและผู้เรียน
5. การสอน ใช้แนวทางการเรียนรู้ที่เห็นพ้องต้องกัน เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และใช้การเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการสอนและการฝึกเพื่อความเข้าใจและการถ่ายโอนความรู้
6. ปัจจัยสนับสนุน ใช้โมเดลการออกแบบย้อนกลับ (Backward design) เพื่อวางแผนหลักสูตรและปรับปรุงการสอนในโรงเรียนที่สอดคล้องและสนับสนุนผลลัพธ์ที่พึงประสงค์สำหรับศตวรรษที่ 21 โดยในระดับนโยบายสนับสนุนทางการเงินและมาตรฐานเนื้อหา เพื่อพัฒนาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์สำหรับศตวรรษที่ 21 ในระดับปฏิบัติเน้นการสอนเพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เปลี่ยนจากการสอนเนื้อหาวิชาเพียงอย่างเดียวมาเป็นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 โดยใช้รูปแบบการสอนและการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการลงมือปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม การบูรณาการ รวมไปถึงการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู

2.1 ความหมายและความสำคัญของสมรรถนะ

2.1.1 ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะ (Competency) เป็นคำที่ใช้ในศาสตร์ทางบริหารการศึกษามาช้านาน แต่ได้ถูกนำมาใช้เป็นรูปธรรมโดย David C. McClelland ในช่วงปี ค.ศ. 1970 เพื่อใช้ศึกษาคุณสมบัติและคุณลักษณะของการนำบุคคลเข้ามาร่วมงานกับองค์กร แนวคิดของ McClelland ได้รับการพัฒนา

เป็นระยะ ๆ มาอย่างต่อเนื่อง และถูกนำไปใช้ศึกษาวิจัยอย่างกว้างขวาง (จำลอง นักพ็อน, 2562) ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ จึงมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความหมายของสมรรถนะไว้ได้สอดคล้องกัน ดังนี้

McClelland (1973 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562, น. 43) ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะ (Competencies) เป็นคุณสมบัติส่วนบุคคลที่เป็นผลมาจากความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่จำเป็น และมีผลทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนและเกิดผลลัพธ์อย่างยอดเยี่ยม

Paryy (1977 อ้างถึงใน จำลอง นักพ็อน, 2562, น. 14) กล่าวว่า สมรรถนะหมายถึง กลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันในการปฏิบัติงานและสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของบุคคล

Shermon (2004 อ้างถึงใน จำลอง นักพ็อน, 2562, น. 14) กล่าวว่า สมรรถนะหมายถึง ลักษณะรวมหรือการผสมผสานระหว่างความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะส่วนบุคคลและทักษะหรือความชำนาญ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคคลและองค์การ

Sulaiman and Ismail (2020) กล่าวว่า สมรรถนะเป็นกลุ่มของพฤติกรรมที่มีบทบาทช่วยให้บุคคลบรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในการประยุกต์ใช้หรือใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะส่วนบุคคลของตนเพื่อปฏิบัติงานที่ยากลำบากในบทบาทและตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่

เสนห์ จุ้ยโต (2559, น. 198) ให้ความหมายว่า Competency คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่จำเป็นของบุคคลที่ทำให้สามารถทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จอย่างดีเยี่ยม (superior performance) และแสดงบทบาท (role) ได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2561) ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของทักษะ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม คุณลักษณะและทัศนคติที่บุคลากรจำเป็นต้องมีเพื่อปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

จำลอง นักพ็อน (2562, น. 16) ได้สรุปความหมายของสมรรถนะว่า หมายถึง การผสมผสานของคุณลักษณะพื้นฐาน (ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ฯลฯ) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (แรงจูงใจ ค่านิยม ลักษณะนิสัย ภาพลักษณ์ส่วนบุคคล และบทบาททางสังคม) ของบุคคลอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างโดดเด่นในองค์การ

ธนกฤต อึ้งน้อย (2563) ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือ

องค์ความรู้ (Body of Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) แรงจูงใจ (Motivate) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self-image) และ บทบาททางสังคม (Social Role)

จากการศึกษาความหมายของสมรรถนะที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมภายในของบุคคลที่เกิดจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และ คุณลักษณะอื่นที่มีเฉพาะตัวบุคคล ที่เป็นแรงผลักดันให้สามารถทำงานได้สำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์และ สร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงาน

2.1.2 ความสำคัญของสมรรถนะ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า สมรรถนะมีความสำคัญหลายประการ ดังทัศนะของนักวิชาการต่อไปนี้

Mclagan (1980, p. 23) ระบุว่า สมรรถนะเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถหลัก (Key capabilities) ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างต้องสามารถเข้าใจเครื่องมือนี้เป็นอย่างดี และรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือกับงานต่างๆ โดยนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการสรรหาและการคัดเลือก การประเมิน การวางแผนพัฒนารายบุคคล การออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรม การวางแผนอาชีพส่วนบุคคล การชี้แนะ การให้คำปรึกษา การเป็นที่ปรึกษา การสนับสนุน การวางแผนสืบทอดตำแหน่งและการระบุดักยภาพสูง และเส้นทางอาชีพ

ชูชัย สมितिไกร (2556 อ้างถึงใน กนิน แลวงค์นิล, 2560, น. 12) กล่าวว่า สมรรถนะมี ความสำคัญทั้งต่อบุคคลและองค์การ ดังนี้

1. ช่วยให้องค์การสามารถคัดสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ดีทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และ ความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงาน เพื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จตามความต้องการขององค์การอย่างแท้จริง
2. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใด และจำเป็นต้องพัฒนาในเรื่องใด ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
3. สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลในองค์การ
4. ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (KPIs) บรรลุเป้าหมาย เพราะสมรรถนะจะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่า ถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตาม KPIs แล้วจะต้องใช้สมรรถนะใดบ้าง
5. ป้องกันไม่ให้อผลงานเกิดจากโชคชะตาเพียงอย่างเดียว ซึ่งหากมีการวัดสมรรถนะ จะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่า พนักงานแต่ละคนประสบความสำเร็จเพราะโชคช่วยหรือด้วยความสามารถของตนเอง
6. ช่วยให้การหล่อหลอมสมรรถนะขององค์การประสบความสำเร็จเร็วยิ่งขึ้น เพราะถ้า พนักงานทุกคนปรับสมรรถนะของตนเองให้เข้ากับมาตรฐานที่องค์การกำหนดตลอดเวลาแล้ว

ในระยะยาวก็จะสามารถส่งผลให้เกิดเป็นสมรรถนะเฉพาะขององค์กรนั้น ๆ เช่น เป็นองค์กรแห่งการคิดสร้างสรรค์เพราะทุกคนในองค์กรมีสมรรถนะในเรื่องการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

สิรินันท์ บุชชะบา (2559) ได้ทบทวนวรรณกรรมและสรุปว่า สมรรถนะมีความสำคัญ คือ สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสรรหาบุคคล และคัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน ช่วยในการวางแผน การค้นหาเทคนิควิธีการในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อความสำเร็จของบุคลากรแต่ละคนในองค์กร รวมถึงช่วยในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรว่ามีจุดใดที่ควรแก้ไขและส่งเสริมให้ดีขึ้น

ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และ พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต (2563) อธิบายว่า สมรรถนะมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายในการดำเนินขององค์กร บุคลากรสามารถรู้ถึงสมรรถนะที่แท้จริงของตนเองที่ได้รับจากการประเมินร่วมกันระหว่างองค์กรและบุคลากร และนำมาใช้กับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรสามารถที่จะมุ่งฝึกฝนอบรมที่ลดช่องว่างทางทักษะ ความรู้และทัศนคติด้วยการฝึกอบรมเฉพาะและมีเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นที่ต้องการตามลักษณะงาน ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการรับสมัครงานด้วยการเปรียบเทียบสมรรถนะ สามารถกำหนดและระบุถึงทักษะที่จำเป็นและตรงกับความต้องการของงานได้ดียิ่งขึ้น สามารถพัฒนารูปแบบของสมรรถนะที่จะแข่งขันได้โดยมีการจัดลำดับของการเรียนรู้เทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สมรรถนะมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กร เนื่องจากสมรรถนะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของงาน อีกทั้งองค์กรยังใช้สมรรถนะเป็นเกณฑ์ในกระบวนการสรรหาบุคคล ช่วยในการวางแผนและใช้เป็นกรอบในการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในองค์กรได้

2.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ

การจำแนกองค์ประกอบของสมรรถนะแตกต่างกันไปตามทัศนะของนักวิชาการในแต่ละยุคสมัยดังนี้

McClelland (1973 อ้างถึงใน จำลอง นักพ่อน, 2562, น. 17) ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบของสมรรถนะไว้ 5 ส่วน ดังนี้

1. Skills คือ ทักษะหรือความชำนาญ หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้ฝึกฝน และปฏิบัติจนมีความชำนาญ
2. Knowledge คือ ความรู้ที่บุคคลได้เรียนรู้ และสั่งสมมาด้วยวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่บุคคลนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ
3. Self - concept คือ เจตคติ ค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ (Self - image) ของตนหรือสิ่งที่ตนเองเชื่อว่าเป็นตัวตนของเขาหรือองค์ประกอบที่เป็นลักษณะของตนเอง

4. Trait คือ คุณลักษณะประจำตัวของบุคคล เช่น อุปนิสัย พฤติกรรมในการประพฤติ และปฏิบัติ เช่น การเป็นผู้นำ การใช้เหตุผล ความน่าเชื่อถือ ความน่าไว้วางใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น

5. Motive คือ แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (drive) จากตัวบุคคลให้แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่เขาพึงประสงค์ เช่น ต้องการความสำเร็จในงาน ต้องการอำนาจ หรือต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นความต้องการที่ซ่อนลึกอยู่ในตัวบุคคล เป็นต้น

จากองค์ประกอบของสมรรถนะดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. (อ้างถึงใน จำลอง นักพ่อน, 2562, น. 18) ได้นำมาประยุกต์ใช้และนำมาสร้างตัวแบบสมรรถนะ (Competency model) โดยสรุปองค์ประกอบไว้ 3 ประการ ได้แก่ ทักษะ (Skills) ความรู้ (Knowledge) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) โดยได้รวมส่วนที่เป็น Traits, Self-concept และ Motive เข้าไว้เป็นกลุ่มเดียวกันและเรียกว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attributes)

Spencer and Spencer (1993, p. 13 อ้างถึงใน สุภาพร สรสิทธิ์รัตน์, 2559, น. 110) ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของ McClelland และแสดงให้เห็นว่า สมรรถนะที่ทำให้บุคคลแตกต่างจากผู้อื่นนั้นมีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motive) เป็นพลังที่ขับเคลื่อนภายในจิตใจของบุคคล และส่งผลต่อ การกระทำของบุคคล เป็นสิ่งที่เกิดจากความปรารถนาที่แท้จริง และเป็นตัวกำหนดทิศทางหรือวิธีการเลือกที่จะแสดงออกถึงพฤติกรรม หรือตอบสนองต่อเป้าหมายหรือถอยห่างจากสิ่งเหล่านั้น

2. คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคล เป็นลักษณะนิสัยใจคอของบุคคลที่เป็นพฤติกรรมถาวร และรวมถึงการตอบสนองของบุคคลต่อข้อมูล หรือสถานการณ์ที่เผชิญ

3. แนวคิดของตนเอง (Self-concept) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ (Attitude) ค่านิยม (Value) และภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง (Self - image) หรือ สิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเอง เป็นสิ่งที่ใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. ความรู้ (Knowledge) เป็นความรู้ความเข้าใจเฉพาะด้านที่มนุษย์มีอยู่ในตน

5. ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถด้านกายภาพที่มนุษย์กระทำหรือแสดงออกมา เกิดจากฝึกฝนเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ รวมถึงการใช้ความคิดในการวิเคราะห์ วางแผน จัดการหาเหตุผลได้

ธัญชนก สีฟ้า (2562) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นความรู้ที่บุคคลจำเป็นต้องมีเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่

2. ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถในการนำความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานที่มีประสิทธิภาพ

3. คุณลักษณะ (Attributes) เป็นความคิด ความรู้สึก และลักษณะนิสัยประจำตัวของบุคคลได้แก่ เจตคติ/ทัศนคติ คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกโดยการปฏิบัติ แรงจูงใจ และค่านิยม/ความเชื่อ เป็นต้น

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะส่วนใหญ่ใช้แนวทางการศึกษาของ McClelland ที่ระบุว่า สมรรถนะมีองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ ทักษะ ความรู้ เจตคติหรือค่านิยม คุณลักษณะ และแรงจูงใจ

2.3 ประเภทของสมรรถนะ

การจำแนกประเภทของสมรรถนะมีความหมายที่เหมือนและแตกต่างกันไปตามทัศนะของนักวิชาการในแต่ละยุคสมัยดังนี้

McClelland (1973 อ้างถึงใน จำลอง นักพ็อน, 2562, น. 17) จำแนกประเภทของสมรรถนะออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. สมรรถนะพื้นฐาน (Threshold competencies) ได้แก่ ความรู้และทักษะพื้นฐานที่บุคคลต้องมี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ แต่ไม่สามารถแยกผู้ปฏิบัติงานที่ออกจากผู้ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง สมรรถนะนี้ไม่อาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีผลงานสูงหรือโดดเด่นกว่าคนอื่น หรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานหรือ เกณฑ์ปกติที่กำหนดไว้ จึงทำให้บุคคลนั้นไม่มีผลงานแตกต่างจากคนอื่น

2. สมรรถนะที่แยกความแตกต่าง (Differentiating competencies) ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) อันประกอบด้วย trait, self-concept, motive ที่อยู่ในตัวบุคคล และคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลมีผลงานสูงกว่าคนอื่นหรือโดดเด่นกว่าคนอื่น หรือผลงานสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ทำให้บุคคลมีผลงานแตกต่างจากบุคคลอื่นในองค์การ

เท็อน ทองแก้ว (2550 อ้างถึงใน สุกัญญา จิตพลีชีพ, 2561, น. 11) ได้จำแนกสมรรถนะออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competencies) หมายถึง สมรรถนะที่แต่ละคนมีเป็นความสามารถเฉพาะตัว คนอื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ เช่น การต่อสู้ป้องกันตัวของจา พนม นักแสดงชื่อดังในหนังเรื่อง “ต้มยำกุ้ง” ความสามารถของนักดนตรี นักกายกรรมและนักกีฬา เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้ยากที่จะเลียนแบบ หรือต้องมีความพยายามสูงมาก

2. สมรรถนะเฉพาะงาน (Job competencies) หมายถึง สมรรถนะของบุคคลกับการทำงานในตำแหน่ง หรือบทบาทเฉพาะตัว เช่น อาชีพนักสำรวจก็ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข การคิดคำนวณ ความสามารถในการทำบัญชี เป็นต้น

3. สมรรถนะองค์การ (Organization competencies) หมายถึง ความสามารถพิเศษเฉพาะองค์การนั้นเท่านั้น เช่น บริษัทเนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่มีความสามารถในการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า หรือบริษัทฟอร์ด (มอเตอร์) จำกัด มีความสามารถในการผลิตรถยนต์ เป็นต้น หรือบริษัท ทีโอเอ (ประเทศไทย) จำกัด มีความสามารถในการผลิตสี เป็นต้น

4. สมรรถนะหลัก (Core competencies) หมายถึง ความสามารถสำคัญที่บุคคลต้องมีหรือต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น พนักงานเลขานุการสำนักงานต้องมีสมรรถนะหลักคือ การใช้คอมพิวเตอร์ได้ ติดต่อประสานงานได้ดี เป็นต้น หรือผู้จัดการบริษัทต้องมีสมรรถนะหลักคือ การสื่อสาร การวางแผน และการบริหารจัดการ และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

5. สมรรถนะในงาน (Functional competencies) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตำแหน่งหน้าที่อาจเหมือนแต่ความสามารถตามหน้าที่ต่างกัน เช่น ข้าราชการตำรวจเหมือนกัน แต่มีความสามารถต่างกัน บางคนมีสมรรถนะทางการสืบสวน สอบสวน บางคนมีสมรรถนะทางปราบปราม เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552) จำแนกประเภทของสมรรถนะออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ สมรรถนะหลัก สมรรถนะทางการบริหาร และสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนทั้งระบบ เพื่อเป็นการหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน

2. สมรรถนะทางการบริหาร หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะร่วมของตำแหน่งประเภทอำนวยการและประเภทบริหารเพื่อสร้างความเป็นผู้บริหารภาคราชการพลเรือนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

3. สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะเฉพาะตามหน้าที่ปฏิบัติซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามสายงาน หน่วยงาน และส่วนราชการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ชูชัย สมितिไกร (2552 อ้างถึงใน ภัทรพร ประภาศรี, 2562, น. 19) จำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) คือ สมรรถนะที่บุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องมีเหมือนกันทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสายงานใด หรือระดับตำแหน่งใดก็ตาม

2. สมรรถนะตามสายงาน (Functional competency) คือ สมรรถนะที่เป็นความรู้ความสามารถ ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามสายงานหนึ่ง ๆ

3. สมรรถนะตามบทบาท (Role competency) คือ สมรรถนะที่บุคคลในระดับบริหาร จำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และบทบาทการเป็นผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทสมรรถนะมีหลากหลายความคิด อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันใน 2 ประเภทหลัก ๆ คือ *สมรรถนะหลัก* ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมและความสามารถพื้นฐานที่บุคคลทุกตำแหน่งงานในองค์กรจำเป็นต้องมีเพื่อเป็นการหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกันของทุกคนในองค์กร และ *สมรรถนะประจำสายงาน* ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะเฉพาะตามหน้าที่ปฏิบัติซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามสายงาน ตามตำแหน่งหรือบทบาทหน้าที่ในองค์กรเพื่อทำให้งานบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.4 ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะครู

จากที่กล่าวมาแล้วว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมภายในของบุคคลที่เกิดจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นที่มีเฉพาะตัวบุคคล ที่เป็นแรงผลักดันให้สามารถทำงานได้สำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์และสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น สมรรถนะครูตามแนวคิดของ McClelland จึงเป็นคุณสมบัติโดยรวมของครูในฐานะปัจเจกบุคคลที่เป็นผลมาจากความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะส่วนตัว (Attributes) ที่ประกอบด้วย แรงจูงใจ คุณลักษณะส่วนบุคคล และเจตคติ ที่ส่งผลให้ครูแสดงออกเชิงพฤติกรรมหรือแสดงความคิดต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม สมรรถนะครูสามารถปรับเปลี่ยนได้เมื่อเวลาผ่านไป หรือเมื่อได้รับการพัฒนา (Sulaiman & Ismail, 2020)

เนื่องจากสมรรถนะครูมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโลกศตวรรษที่ 21 สมรรถนะครูทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการแข่งขันแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การเตรียมครูและการพัฒนาวิชาชีพจึงควรปรับปรุงใหม่โดยเน้นสมรรถนะการสอนของครูให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูแห่งศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องรู้วิธีใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และต้องรู้ว่าเทคโนโลยีจะถูกนำมาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างไร ทั้งนี้ Nessipbayeva (2012) ได้กล่าวว่า ครูยุคใหม่ต้องการสมรรถนะที่หลากหลายเพื่อเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนของโลกปัจจุบัน ทั้งนี้ทักษะการสอนและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูมืออาชีพประกอบด้วย ปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พุดจาไพเราะ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีอารมณ์มั่นคงและอดทน มินิสัยชอบทำงานกับคนรุ่นใหม่ มีทักษะในการสื่อสารและการสังเกตที่ดี มีไหวพริบและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีความเป็นผู้นำ

ในทำนองเดียวกัน Ismail, Don, Husin, and Khalid (2018) ได้แสดงให้เห็นว่าทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นทักษะที่สำคัญของศตวรรษที่ 21 อาทิ การมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และได้รับการยอมรับมากขึ้นในฐานะเป็นมิติสำคัญที่สามารถ

แก่นักเรียนที่ได้รับการเตรียมพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตและการทำงานที่ซับซ้อนมากขึ้นในโลกศตวรรษที่ 21 ออกจากผู้ที่ไม่ได้รับการเตรียมพร้อมมาก่อน และงานวิจัยจำนวนมากได้แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์ การเรียนรู้ของนักเรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพของครูอย่างมีนัยสำคัญมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ ดังนั้น นักเรียนจะมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของศตวรรษที่ 21 ได้มากน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับ คุณภาพและประสิทธิภาพของครูเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ คุณภาพและประสิทธิภาพของครูจึงถูกนำไปศึกษา เพื่อค้นหาสมรรถนะหลักด้านการสอนของครูที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยพิจารณาใน ประเด็นเกี่ยวกับความรู้ในเนื้อหาวิชา ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอน ความรู้ในการสอนและการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ประสบการณ์การสอน คุณวุฒิ และอื่น ๆ

เนื่องจากสมรรถนะมีการพัฒนาให้ก้าวหน้าได้ ดังนั้น ในระหว่างการประกอบอาชีพ ครู จะผ่านการเติบโตทางวิชาชีพ โดยพิจารณาจากสมรรถนะในแต่ละระดับจากระดับล่างจนถึงระดับสูงสุดของ สมรรถนะทาง วิชาชีพ (Buharkova, Gorshkova, 2007, as cited in Nessipbayeva, 2012, p. 150) ดังนี้

ระดับที่ 1: ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับศาสตร์การสอน โดยมีความเชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชานั้น ๆ

ระดับที่ 2: ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอน โดยมีความรอบรู้และมีกลวิธีการสอน ที่หลากหลาย

ระดับที่ 3: ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับศาสตร์การสอน โดยมีความเชี่ยวชาญในการนำ วิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ระดับที่ 4: นวัตกรรมเกี่ยวกับศาสตร์การสอน โดยมีความเชี่ยวชาญในการบูรณาการ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่ก้าวหน้าใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

กล่าวสรุปได้ว่า สมรรถนะครูเป็นคุณสมบัติโดยรวมของครูที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนตนที่ประกอบด้วย แรงจูงใจ คุณลักษณะส่วนบุคคล และเจตคติ ที่ส่งผลให้ครู แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะครูเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีความรู้ และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นและในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะของครูทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ต้องสอดคล้องโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

3. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า สภาพการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรุนแรงอันเป็นผลเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเป็นสำคัญ ทำให้นานาประเทศรวมทั้ง ประเทศไทยต้องเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั่นคือ ต้องพัฒนาสมรรถนะ ครูทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งผลต่อผู้เรียนในอนาคต

3.1 สมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทต่างประเทศ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในหลาย ๆ ประเทศต่างก็ให้ความสำคัญกับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

สมาคมการสำรวจภาวะผู้นำของครู (Teacher Leadership Exploratory Consortium, 2010) จากสหรัฐอเมริกา ได้ระบุมาตรฐานของภาวะผู้นำของครู (Teacher Leadership Model Standards) ประกอบด้วย 7 มาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ส่งเสริมวัฒนธรรมความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยให้เพื่อนร่วมงานทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาในการตัดสินใจในการจัดการความขัดแย้งและในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

2. ครูเป็นแบบอย่างในการใช้ทักษะอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการฟัง การนำ การสนทนา การอภิปรายชี้แจง การไกล่เกลี่ย และการบอกความต้องการของตนเองและของคนอื่นเพื่อที่จะกำหนดเป้าหมายร่วม และการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ

3. ครูใช้ทักษะเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดความไว้วางใจกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน พัฒนาภูมิปัญญาของหมู่คณะ เสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและการกระทำที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

4. ครูมุ่งมั่นในการสร้างวัฒนธรรมแบบผสมผสานโดยมีมุมมองหลากหลาย เพื่อรับมือกับความท้าทาย

5. ครูใช้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการมีภูมิหลังที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ วัฒนธรรมและภาษาในการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน

มาตรฐานที่ 2 เข้าถึงและใช้การวิจัยเพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในการเข้าถึงและการใช้การวิจัยในการเลือกกลวิธีที่เหมาะสมในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ครูวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมแปลผลลัพธ์และประยุกต์ใช้ข้อค้นพบเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้

3. ครูสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการให้ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางการศึกษาที่สำคัญ

4. ครูแนะนำและสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสื่อสารข้อมูลจากห้องเรียนเพื่อปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบครุมืออาชีพเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและผู้บริหารโรงเรียนเพื่อวางแผนการเรียนรู้ อย่างมีอาชีพซึ่งเน้นการทำงานที่เกาะติดกับมาตรฐานการเรียนรู้และเป้าหมายการพัฒนาของทั้งโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษาไม่ว่าจะเป็นการทำงานเป็นทีม การจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความยั่งยืน
 2. ครูใช้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการ เรียนรู้ของเพื่อนร่วมงานที่มีความแตกต่างกันสามารถบอกถึงปัญหาหรือความต้องการของเพื่อนร่วมงาน ทางการส่งเสริมสนับสนุนและเื้ออำนวยการให้เพื่อนร่วมงานเกิดการเรียนรู้แบบคร่อมอาชีพ
 3. ครูช่วยให้เพื่อนร่วมงานเกิดการเรียนรู้แบบมีอาชีพ
 4. ครูสามารถระบุและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และการเรียนรู้แบบมีอาชีพที่มีความแตกต่างกัน
 5. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเผยแพร่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของการจัดการเรียนรู้แบบมีอาชีพและผลกระทบต่อ การสอนและการเรียนรู้ ของนักเรียน
 6. ครูจัดเตรียมความพร้อมและเวลาอย่างพอเพียงรวมทั้งสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน ในการทำงานเป็นทีมเพื่อที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีอาชีพ
 7. ครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนร่วมงานเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนา การสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนให้เข้มแข็งขึ้น
 8. ครูใช้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มใหม่ของการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมในการ วางแผนและพัฒนาการเรียนรู้แบบคร่อมอาชีพ
- มาตรฐานที่ 4 อำนวยความสะดวกในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของ นักเรียนประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้
1. ครูช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และใช้ข้อมูลที่ได้จากระดับห้องเรียนและ ระดับโรงเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลองค์กรระดับโรงเรียนและ วัฒนธรรมของโรงเรียน
 2. ครูร่วมสนทนาแบบสะท้อนคิดกับเพื่อนร่วมงานโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จาก การสังเกต การเรียนการสอน ชิ้นงานของนักเรียนและข้อมูลจากการประเมินผลและช่วยเชื่อมโยงกับการสอน ที่มีประสิทธิภาพที่มีงานวิจัยมาสนับสนุน
 3. ครูส่งเสริมสนับสนุนการสะท้อนคิดของเพื่อนร่วมงานไม่ว่าจะมาจากปัจเจกบุคคล หรือมาจากกลุ่ม รวมทั้งความก้าวหน้าอย่างมีอาชีพของเพื่อนร่วมงาน โดยมีบทบาทเป็นครูพี่เลี้ยง โค้ช หรือ ผู้อำนวยการด้านเนื้อหา

4. ครูทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมในการติดตามการใช้ทักษะการสอนความเชี่ยวชาญและความรู้ของเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรและความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน

5. ครูใช้ความรู้จากเทคโนโลยีที่มีอยู่และที่เกิดขึ้นใหม่เพื่อช่วยให้เพื่อนร่วมงานมีแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนให้มีทักษะที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ที่มีอย่างมากมายบนอินเทอร์เน็ตสามารถใช้สื่อสังคมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและสร้างเครือข่ายกับผู้คนและทรัพยากรที่มีอยู่ทั่วโลก

6. ครูส่งเสริมสนับสนุนกลวิธีการเรียนการสอนที่เน้นประเด็นเกี่ยวกับความแตกต่างและความเสมอภาคในห้องเรียนและต้องทำให้เชื่อมั่นได้ว่าความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนเป็นจุดเน้นของการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 5 ส่งเสริมการใช้การประเมินผลและข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระดับโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูกระตุ้นความสามารถของเพื่อนร่วมงานในการระบุและเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลให้หลากหลายโดยสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

2. ครูร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการออกแบบการดำเนินงาน การให้คะแนน และการตีความข้อมูลของนักเรียนเพื่อปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ครูสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจและการสะท้อนคิดเชิงวิพากษ์เพื่อให้เพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในการสนทนาเชิงท้าทายที่เกี่ยวกับข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาตามที่ระบุไว้

4. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานเพื่อใช้การประเมินผลและข้อมูลที่ค้นพบเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนหรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์การเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 6 ปรับปรุงการบริการและการทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองและ ชุมชนประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูใช้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของภูมิหลังเชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษาภายในชุมชนของโรงเรียนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ครอบครัว และชุมชนโดยรอบของโรงเรียน

2. ครูเป็นต้นแบบและเสนอแนะวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและทักษะการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่การช่วยให้นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวังอย่างเป็นธรรมชาติ

3. ครูช่วยเพื่อนร่วมงานในการตรวจสอบตนเองเกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมและความหลากหลายของชุมชนรวมทั้งการพัฒนาทางกลยุทธ์ทางวัฒนธรรมเพื่อช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ทางการศึกษาของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ระดับสูง

4. ครูพัฒนาความเข้าใจร่วมกันในหมู่เพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ปกครองและชุมชน

5. ครูร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชนและเพื่อนร่วมงานในการพัฒนากลยุทธ์ที่สมบูรณ์ครบวงจรเพื่อตอบสนองความต้องการการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ปกครองและชุมชน

มาตรฐานที่ 7 สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับเพื่อนร่วมงานทั้งภายในหรือภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มและนโยบายทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและความคาดหวังสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการระบุและใช้การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของนักเรียนทุกคน

3. ครูร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการเลือกโอกาสที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนสิทธิ์และความต้องการของนักเรียนจัดหาทรัพยากรทางการเรียนรู้อย่างเพียงพอทั้งที่อยู่ในโรงเรียน นอกโรงเรียนหรือในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและมีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับกลุ่มเป้าหมายเช่น ผู้ปกครองหรือชุมชน

4. ครูสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพเช่น การสนับสนุนด้านการเงิน ด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้เพื่อนร่วมงานใช้เวลาอย่างเหมาะสมในการเรียนรู้เกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มุ่งเน้นที่เป้าหมายการพัฒนาของโรงเรียน

5. ครูเป็นตัวแทนและสนับสนุนวิชาชีพในบริบทต่าง ๆ ภายนอกห้องเรียน

Nessipbayeva (2012, p. 154) ได้เสนอว่า สมรรถนะครูด้านการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยสมรรถนะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การธำรงรักษาความมีวินัยและขวัญและกำลังใจ การส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานเป็นทีม การวางแผนการทำงาน การสื่อสาร การมุ่งเน้นผลลัพธ์ การประเมินความก้าวหน้า การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การใช้กลวิธีอย่างหลากหลายเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร การร่วมแรงร่วมใจ การเรียนรู้อย่างมีความหมาย รวมทั้งการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนอย่างเสมอภาค

2. การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย มีองค์ความรู้ทางศาสตร์ การสอน ทั้งวิธีการสอนแบบสืบสอบและความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา การใช้กลวิธีการสอนเชิงรุก อย่างหลากหลายเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนให้พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และความสามารถในการแสวงหาความรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

3. การวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลายวิธี ทั้งการวัดก่อนเรียน หลังเรียน การประเมินรวบยอด การประเมินชิ้นงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ การวัดประเมินด้วยแบบสอบถามมาตรฐาน เพื่อจะได้มั่นใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งให้นักเรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเองเพื่อจะได้รู้จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ต่อไป

4. การมีทักษะทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย การมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ในประเทศอเมริกา คณะกรรมการมาตรฐานการสอนแบบมืออาชีพแห่งรัฐนอร์ทแคโรไลนา (North Carolina Professional Teaching Standards Commission, 2013) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ของการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดแนวปฏิบัติใหม่สำหรับการสอนของครูทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งแนวปฏิบัติต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ครูจำเป็นต้องรู้และต้องปฏิบัติเพื่อให้สามารถสอนนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาต้องแบ่งปันความเป็นผู้นำเพื่อนำมาซึ่งฉันทามติและความเป็นเจ้าของร่วมกันในวิสัยทัศน์และจุดประสงค์ของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เนื่องจากครูเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีคุณค่าในการช่วยให้ผู้เรียนและสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

2. ครูต้องสร้างเนื้อหาการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และเนื้อหาควรเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์และมีความหมายต่อชีวิตของนักเรียน

3. ครูต้องไม่เป็นศูนย์กลางของการสอนอีกต่อไป แต่ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสวงหาคำตอบโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะอย่างหลากหลาย อาทิ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

4. ครูต้องอำนวยความสะดวกการสอนในชั้นเรียนโดยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อให้นักเรียนสามารถค้นหาวิธีการเรียนรู้ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ทำงานร่วมกันกับเพื่อน และสื่อสารความคิดของตน

5. ครูต้องบูรณาการเนื้อหาสาระของศตวรรษที่ 21 อาทิ ความตระหนักรู้เกี่ยวกับสังคมโลก ความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก ความรู้เกี่ยวกับการเงิน และความตระหนักรู้เกี่ยวกับสุขภาพ กับเนื้อหาของวิชาหลัก

6. ครูต้องนำวิชาต่าง ๆ และโครงการที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการระหว่างวิชา และต้องเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับบ้านและชุมชน

7. ครูต้องสะท้อนผลการปฏิบัติของตนเอง และควรใช้การประเมินที่เป็นการประเมินสภาพจริง มีโครงสร้างการประเมินที่ชัดเจน และแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

8. ครูต้องแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาการเรียนรู้และมีความก้าวหน้า

กระทรวงศึกษาธิการของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ประเทศอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศติมอร์-เลสเต) ได้ตกลงร่วมกันที่จะส่งเสริมวิชาชีพการสอนให้เป็นวิชาชีพทางเลือกแรก โดยการพัฒนาครูก่อนประจำการและระหว่างประจำการให้เป็นครูมืออาชีพ โดยอาศัยกรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นแนวทางการพัฒนา ทั้งนี้กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยสมรรถนะที่จำเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562, น. 5)

1. ความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่จะสอน คือ ความสามารถของครูในการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ตนจะสอนทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง ความเข้าใจกระแสนิยมในโลกการศึกษา ตลอดจนนโยบายและหลักสูตร ทั้งนี้ครูยังต้องก้าวหน้าตามพัฒนาการทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลกเช่นกัน

2. การช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ คือ ความสามารถในการรู้จักนักเรียนของครูโดยใช้กลวิธีการสอน และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่สุด และประเมินผลพร้อมให้ข้อเสนอแนะด้านการเรียนรู้ของนักเรียนได้

3. การให้ชุมชนมีส่วนร่วม คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งเสริมให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกันและยอมรับในความแตกต่าง

4. การพัฒนาตนเองเป็นครูที่ดีขึ้นในทุก ๆ วัน คือ ความสามารถที่จะรู้จักตัวเองและผู้อื่นเป็นมนุษย์ที่ดี และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน

3.2 สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทย

จากข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2562, 20 มีนาคม) และประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563, 7 พฤษภาคม) พบว่า มาตรฐานวิชาชีพของครูในปัจจุบันประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน ซึ่งรายละเอียดแต่ละมาตรฐานมีดังต่อไปนี้

3.2.1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้ และมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ โดยแต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วยความรู้ใน 6 ด้าน และแต่ละด้านมีสาระความรู้ และสมรรถนะครู ดังนี้

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1) สาระความรู้ ได้แก่ (1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลกและสังคม และ (2) แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) สมรรถนะครู มีดังนี้ (1) รอบรู้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา

(2) ประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

1.1.2 จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษา ในการ วิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

1) สาระความรู้ จิตวิทยาเพื่อการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ครอบคลุม (1) จิตวิทยาพัฒนาการ (2) จิตวิทยาการศึกษา และ (3) จิตวิทยาให้คำปรึกษา

2) สมรรถนะครู มีดังนี้ (1) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน (2) ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

(3) ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

1.1.3 เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้

1) สาระความรู้ ได้แก่ (1) เนื้อหาวิชาเอก (2) หลักสูตร (3) ศาสตร์ การสอน และ (4) เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

2) สมรรถนะครู มีดังนี้ (1) รอบรู้ในเนื้อหาของสาขาวิชาเอกที่สอน และบูรณาการ องค์ความรู้ในวิชาเอกสำหรับการเรียนการสอนได้

(2) วิเคราะห์ จัดทำ ใช้ ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ได้

(3) จัดทำแผนการเรียนรู้ และนำแผนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ
ให้เกิดผลจริงได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

(4) บริหารจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

(5) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารได้

(6) แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียนได้

(7) ประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้

ของผู้เรียนได้

1.1.4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา
ผู้เรียน

1) สาระความรู้ ได้แก่ (1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ (2) การ
วิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

2) สมรรถนะครู มีดังนี้

(1) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผล
การประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้

(2) เลือกใช้ผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

(3) ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้

1.1.5 การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี
ดิจิทัล เพื่อการศึกษา

1) สาระความรู้ ได้แก่ (1) การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (2) การใช้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ (3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

2) สมรรถนะครู ได้แก่ ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และ
การเขียนภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องในการเรียนการสอน
หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

1.1.6 การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

1) สาระความรู้ ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา

2) สมรรถนะครู ได้แก่ จัดการคุณภาพ พัฒนาและประเมินคุณภาพการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ครูผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตาม
หลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้ (1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่าง
เรียน และ (2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

3.2.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดง พฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการ ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือ การจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูพิจารณาใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) การปฏิบัติ หน้าที่ครู (2) การจัดการเรียนรู้ และ (3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยแต่ละด้านมีสมรรถนะ ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู สมรรถนะครูมีดังนี้

- (1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- (2) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน

แต่ละบุคคล

- (3) สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
- (4) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม

จริยธรรม และเป็นพลเมืองดี

2. การจัดการเรียนรู้ สมรรถนะครูมีดังนี้

- (1) มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา
- (2) จัดทำแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน ตามความถนัด และความสนใจ ให้มีปัญญารู้คิด มีความเป็นนวัตกร และมีความสุขในการเรียน

อย่างเป็นระบบ

- (3) ดูแล ช่วยเหลือ พัฒนา และรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- (4) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการ

เรียนรู้ของผู้เรียน

- (5) ทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ
- (6) สื่อ และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้

- (7) บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน
- (8) จัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน สมรรถนะครูมีดังนี้

- (1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์

(2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการ เรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

(3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

(4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3.3 มาตรฐานการปฏิบัติตน เป็นจรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ดังนั้น ครูจึงต้องมี จรรยาบรรณของวิชาชีพครุตามข้อบังคับคุรุสภา และมีสมรรถนะสำคัญ คือ ประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ซึ่งจรรยาบรรณของวิชาชีพครูประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ (5) จรรยาบรรณต่อสังคม

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะ *สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู* โดยครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เนื่องจากเป็นสมรรถนะที่สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมด้านการสอนของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นว่า คุณภาพการศึกษาย่อมเกิดจากคุณภาพการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนซึ่งหมายความว่า ครูต้องมีความรู้ อย่างเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และต้องมีทักษะในการบริหารการจัดการเรียนการสอนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ismail, Don, Husin, & Khalid, 2018, p.139) อีกทั้ง McCoy (2001, as cited in Ismail, Don, Husin, & Khalid, 2018, p. 139) ยังได้ชี้ให้เห็นว่า ครูที่มีประสิทธิภาพต้องมีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอันประกอบด้วยความชำนาญในวิชาเนื้อหาที่สอน มีความรู้และทักษะในกระบวนการสอน มีความสามารถในการเลือกแหล่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนและต้องมีทักษะด้าน ICT

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในบริบทของไทยโดยเชื่อมโยงกับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทต่างประเทศ ดังปรากฏในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูไทยกับสมรรถนะครู
เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทต่างประเทศ

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบ มาตรฐาน การปฏิบัติงาน	ช้อบงคับครุสภา (2563, 7 พฤษภาคม)	สมาคมการสำรวจ ภาวะผู้นำของครู (2010)	Nessipbayeva (2012)	North Carolina PTSC (2013)	กระทรวงศึกษาธิการ ของประเทศในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักงาน เลขาธิการครุสภา, 2562)
1. การปฏิบัติหน้าที่ ครู	- มุ่งมั่นพัฒนา ผู้เรียน - ส่งเสริมการ เรียนรู้	- สนับสนุนการ เรียนรู้ของ นักเรียน	- - สร้างความมี วินัย ขวัญและ กำลังใจ	- ส่งเสริมให้ นักเรียนแสวงหา การเรียนรู้และมี ความก้าวหน้า	- ช่วยให้นักเรียนได้ เรียนรู้ - พัฒนาตัวเอง เป็นครูที่ดีขึ้นและ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอน
2. การจัดการเรียนรู้	- มีส่วนร่วม พัฒนาหลักสูตร	- ใช้ข้อมูลระดับ ห้องเรียนโรงเรียน เพื่อปรับปรุง หลักสูตร	- มีความรู้ทาง ศาสตร์การสอน และเนื้อหาวิชา	- พัฒนาผู้เรียน ตามความถนัด ความสนใจสร้าง บรรยากาศการ เรียนรู้	- มีความรู้และ เข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตร - รู้จักนักเรียนและ ใช้กลวิธีการจัดการ เรียนรู้ที่มี ประสิทธิผล
	- ช่วยเหลือพัฒนา ผู้เรียนรายบุคคล	- ช่วยนักเรียนที่มี ภูมิหลังแตกต่าง กันให้บรรลุผล สัมฤทธิ์ที่คาดหวัง	- จัดกิจกรรมที่ กระตุ้นความ สนใจโดยกลวิธีที่ หลากหลาย	- อำนวยความ สะดวก กระตุ้น ให้ผู้เรียนได้ใช้ ทักษะอย่าง หลากหลาย	

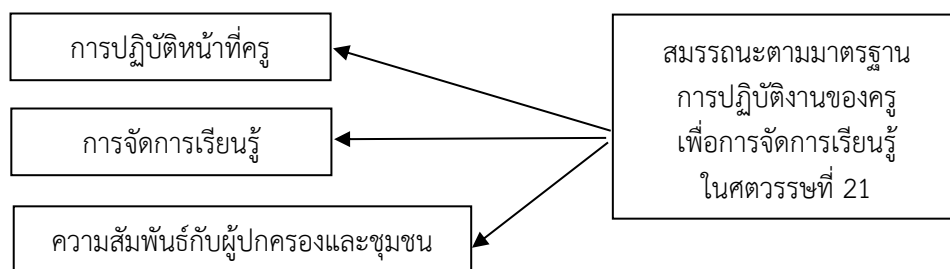
ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบ มาตรฐาน การปฏิบัติงาน	แหล่งข้อมูล				กระทรวงศึกษาธิการ ของประเทศในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา, 2562)
	ข้อบังคับคุรุ สภา (2563, 7 พฤษภาคม)	สมาคมการสำรวจ ภาวะผู้นำของครู (2010)	Nessipbayeva (2012)	North Carolina PTSC (2013)	
	- วิจัย สร้าง นวัตกรรม และ ใช้เทคโนโลยีใน การเรียนรู้	ใช้วิจัยปรับปรุง การเรียนรู้/ใช้ เทคโนโลยีส่งเสริม การเรียนรู้/สร้าง เครือข่าย	- มีทักษะ เทคโนโลยีในการ เรียนการสอน		
	- ทำงานเป็นทีม และร่วมพัฒนา วิชาชีพ	- ร่วมมือพัฒนา เพื่อนร่วมงาน - สนับสนุนวิชาชีพ - ทำงานเป็นทีม			
	- มีสมรรถนะ ด้านการวัดและ ประเมินผลการ เรียนรู้	- เลือกใช้เครื่องมือ ประเมินผลที่ หลากหลาย สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา - ส่งเสริมการใช้กร ประเมินผลและ ข้อมูลเพื่อการ ปรับปรุง	- วัดและ ประเมินผลการ เรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ ด้วยวิธีที่ หลากหลาย	- ใช้การประเมิน สภาพจริง แสดง ถึงความเข้าใจใน การเรียนรู้ของ นักเรียน	- ประเมินผลพร้อม ให้ข้อเสนอแนะ ด้านการเรียนรู้ของ นักเรียนได้
	- บูรณาการ ความรู้และ ศาสตร์การสอน			- บูรณาการ ระหว่างวิชาและ เนื้อหาศตวรรษ ที่ 21	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	ชื่อบังคับคุรุสภา (2563, 7 พฤษภาคม)	สมาคมการ สำรวจภาวะ ผู้นำของครู (2010)	Nessipbayeva (2012)	North Carolina PTSC (2013)	กระทรวงศึกษาธิการ ของประเทศไทย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา, 2562)
3. ความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน	- สร้างเครือข่าย ผู้ปกครองและ ชุมชนเพื่อ สนับสนุนการ เรียนรู้	- ปรับปรุงการ บริการและการ ทำงานร่วมกับ ผู้ปกครองและ ชุมชน			- ให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้ของ นักเรียน
	- อยู่ร่วมกับชุมชน บนพื้นฐานความ แตกต่างทาง วัฒนธรรม				- ส่งเสริมให้เกิด การเคารพซึ่งกัน และกัน และ ยอมรับในความ แตกต่าง
	- ส่งเสริมและ อนุรักษ์วัฒนธรรม				

จากตารางที่ 2.1 จะเห็นได้ว่า สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในบริบทของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทต่างประเทศ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบการศึกษาตัวแปรสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563, 7 พฤษภาคม) โดยครอบคลุม 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากภาพที่ 2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมของครูที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนตนที่ส่งผลให้ครูแสดงออกถึงพฤติกรรมการปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ และสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครอบคลุมสมรรถนะใน 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของแต่ละด้านดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของครูที่มุ่งมั่นพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าทางการเรียน มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รวมไปถึงการพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่องให้มีความรอบรู้ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน และเป็นครูมืออาชีพ

2. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของครูที่แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ใช้กลวิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถบูรณาการความรู้ ศาสตร์การสอนและเนื้อหาศตวรรษที่ 21 ดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ มีการวิจัย สร้างนวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สะท้อนการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์เพื่อร่วมพัฒนาวิชาชีพ

3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของครูที่ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษาและเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม และส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Barber (2007 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2557, น. 76 - 77) กล่าวว่า วิธีการที่จะช่วยให้ครูพัฒนาสมรรถนะการสอน ของครูได้อย่างยั่งยืน ต้องให้ครูตระหนักถึงจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขตนเอง เรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์งานเพื่อผู้เรียนและกระตุ้นให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ฝึกอบรมครูใหม่อย่างเข้มข้นในด้านทักษะการสอนที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่เริ่มเป็นครูผู้ช่วย เพื่อเรียนรู้กลวิธีการสอนที่หลากหลายสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ในประเทศญี่ปุ่น ครูบรรจุใหม่จะต้องได้รับการนิเทศแบบ coaching แบบตัวต่อตัวกับผู้เชี่ยวชาญในชั้นเรียน อาทิตย์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 1 ปี

2. สรรหาครูที่มีความรู้และประสบการณ์ทั้งด้านหลักสูตรและการสอนที่อิงมาตรฐาน และเป็นกัลยาณมิตรเพื่อช่วยเหลือครูที่มีปัญหาเรื่องการจัดทำแผนการสอน วิธีการสอน โดยนิเทศครูในระดับชั้นเรียนแบบ coaching ชนิดตัวต่อตัวกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับแผนการสอน และวิธีการสอนและเพื่อเป็นตัวแบบที่ดี ทั้งนี้ ครูเชี่ยวชาญควรได้ลดภาระงานสอนเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนครูได้มากขึ้น

3. พัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ด้วยแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ อาทิ สนับสนุนส่งเสริมการทำงานร่วมกันวางแผนการสอนร่วมกัน ช่วยกันสังเกตการสอน และช่วยเหลือกันปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการสอนซึ่งกันและกัน การพัฒนาครู ในลักษณะนี้จะช่วยสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีม ตั้งแต่การวางแผนการสอน การประเมินการสอน และการช่วยเหลือการชี้แนะ ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ยั่งยืนกว่าการพัฒนาครูรูปแบบอื่น ๆ และประการสำคัญ คือ เป็นการเสริมพลังอำนาจให้ครู ทำให้ครูรับรู้ความสามารถที่มีอยู่และใช้ความสามารถให้เต็มศักยภาพเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน

4. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการเชิงรุก โดยร่วมมือกันจัดตั้งกองทุนพัฒนาวิชาชีพครูกันเอง และบริหารจัดการโดยสภาครูที่ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นตัวแทนของครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนโดยคณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่พิจารณาตัดสินว่าโครงการพัฒนาครูลักษณะใดจึงจะได้รับทุน เมื่อกองทุนสะสม

เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ครูจำนวนมากสามารถรับทุนไปพัฒนาตนเองและนำความรู้กลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารและครูอื่น ๆ ในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อ้างถึงใน กุลชลี จงเจริญ และ ชุตติวัฒน์ สุวัตถิพงษ์, 2561, น. 50 - 51) ระบุว่า การพัฒนาทางวิชาชีพของครูในศตวรรษที่ 21 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ให้เท่าทันกับยุคสมัย ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีการเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้ และเชี่ยวชาญในการสอน สามารถพัฒนาหลักสูตร ได้วางแผนการสอนและแบบเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการคิดค้น ดำเนินการสอนที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการสืบเสาะหาความรู้ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาเจตคติ ทักษะต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งต้องตระหนักและเน้นทักษะและพัฒนาครูในเรื่องต่อไปนี้

1. สร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม
 2. สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย
 3. สร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบ วิจัยญาณ และทักษะด้านอื่น ๆ ที่สำคัญต่อวิชาชีพ
 4. สร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นต้นแบบ (model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ
 5. สร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียน สถิติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัวผู้เรียน และสามารถวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน
 6. ช่วยเหลือครูให้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น เพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอน และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้
 7. สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้เกิดขึ้น
 8. แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสาร
 9. สร้างให้เกิดต้นแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
- ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2562) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. พัฒนาครูให้มีความสามารถและมีความรู้ทันเทคโนโลยีใหม่ โดยส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองที่จัดโดยหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูนความรู้

ความเข้าใจ ทักษะ หรือความชำนาญ และทัศนคติอันเหมาะสม จนสามารถก่อให้เกิดความรู้ การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม และทัศนคติ เพื่อยกมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้อยู่ในระดับสูงขึ้น อีกทั้งทำให้ครูผู้สอนมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูผู้สอน โดยจัดทำแผนงาน/โครงการในการ ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูอย่างชัดเจน จัดให้มีการศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการศึกษาดูงานที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก จัดการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มทักษะทางวิชาชีพซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของครู ทั้งนี้ในการศึกษาดูงาน ควรมีการประเมินและนำผล การประเมิน การศึกษาดูงานมาปรับปรุงในการศึกษาดูงานครั้งต่อไป รวมถึง ประเมินผลหลังจากการศึกษาดูงานและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาดูงานอย่างเหมาะสม ในโอกาสต่อไป

3. พัฒนาครูผู้สอนในด้านการนิเทศภายใน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการ นิเทศภายในเพื่อให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้ มีแผนงานโครงการนิเทศภายในอย่างชัดเจนและควร นิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาปรับปรุงในการนิเทศภายในครั้งต่อไป

4. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาความรู้โดยให้ครูได้ลาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีนโยบาย ในการส่งเสริมให้ครูลาศึกษาต่อ จัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาต่อ และมีข้อมูลช่วยชี้แนะแนวทางการศึกษา ต่อให้แก่ครู รวมทั้งมีแผนงานหรือโครงการในการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

5. ส่งเสริมให้ครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการ ทำวิจัยในชั้นเรียน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน สอดแทรกความรู้เรื่องการทำวิจัย ในชั้นเรียนในการประชุมประจำเดือน ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดสรร งบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน และแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน

กล่าวสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 นั้น ควรมีแนวทางที่หลากหลาย พร้อมทั้งดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตั้งแต่การ กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน สร้างความตระหนัก เกี่ยวกับสมรรถนะเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้กับครู สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เอื้อต่อการพัฒนา สมรรถนะเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูแบบมืออาชีพ รวมไปถึงส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้อยู่โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

4. แนวคิดในการศึกษาความต้องการจำเป็น

4.1 พัฒนาการในการศึกษาความต้องการจำเป็น

แนวคิดเรื่องการศึกษาความต้องการจำเป็น หรือการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น สุวิมล ว่องวานิช (2558, น. 3 - 5) ได้กล่าวว่า มีจุดกำเนิดในช่วงทศวรรษที่ 1930 ซึ่งเป็นช่วงการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาก้าวหน้านิยม (progressivism) กิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นเริ่มต้นเป็นครั้งแรกโดยคณะกรรมการติดตามประเมินผลโครงการศึกษา 8 ปี (Eight Year Study) ซึ่งได้ทำการศึกษาความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่สนองความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน

มโนทัศน์เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นปรากฏในบทความของ Bode ชื่อว่า The Concepts of Needs ในหนังสือชื่อ Progressive Education at the Crossroads ในปี ค.ศ. 1938 โดย Bode เห็นว่าความต้องการจำเป็นเป็นจุดเด่นของการศึกษาแบบก้าวหน้านิยมในระหว่างปี ค.ศ. 1930 - 1940 เนื้อหาสาระในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ต้องจัดขึ้นโดยการคาดคะเนผลที่ต้องการให้เกิด ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน การประเมินความต้องการจำเป็นได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่สำคัญและได้รับความสนใจอย่างมากในปี ค.ศ. 1946 ซึ่งเป็นปีที่สหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร (Administrative Procedures Act) หลังจากนั้นมโนทัศน์เรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นก็มีความสำคัญเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี ค.ศ. 1960 - 1970 ได้เกิดโมเดลการวางแผนที่ใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานสำหรับการตัดสินใจในการจัดการศึกษา และทำให้เกิดการกำหนดความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบขึ้น (Suarez, 1990, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558) และถูกนำไปใช้มากขึ้นทั้งในวงการศึกษาและสาขาวิชาต่าง ๆ ทำให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาแนวคิดและโมเดลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นมากขึ้นและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมากในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในยุคก่อนศตวรรษที่ 20 เมื่อจำแนกตามจุดมุ่งหมายของการประเมินสามารถแบ่งได้เป็น 3 ยุค ดังนี้

ยุคที่ 1 การประเมินความต้องการเพื่อกำหนดเป้าหมาย (ปี ค.ศ. 1930 - 1950) การจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาก้าวหน้านิยมที่เกิดขึ้นในโครงการศึกษา 8 ปี ในช่วงทศวรรษ 1930 - 1940 นับเป็นจุดกำเนิดที่สำคัญของการใช้ความต้องการจำเป็นเป็นตัวกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในการพัฒนาผู้เรียน ในยุคนี้ไม่ได้มีการกล่าวถึงกระบวนการประเมิน (needs assessment) ที่ชัดเจน แต่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของกระบวนการประเมิน (evaluation)

process) โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลักการประเมินความต้องการจำเป็นที่กำหนดได้จึงถูกใช้ในวงแคบ เป็นเพียงการได้ข้อมูลที่ช่วยในการกำหนดเป้าหมายการทำงานเท่านั้น

ยุคที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผน (ปี ค.ศ. 1960 - 1970) การนำเสนอโมเดลการประเมิน CIPP ของ Stufflebeam โมเดล CSE ของ Alkin และคณะ ในช่วงทศวรรษที่ 1960 ทำให้กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญและเป็นระบบมากขึ้น ถือเป็นกิจกรรมสำคัญในกระบวนการประเมินสถานะแวดล้อม (Context evaluation) แต่ก็ยังจำกัดขอบเขตของการใช้ผลการประเมินเพื่อการวางแผนงานเท่านั้น การประเมินความต้องการจำเป็นในยุคนี้เป็นการนิยามในลักษณะของกระบวนการประเมินเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่พึงประสงค์ แนวคิดที่แตกต่างไปจากยุคแรก คือ เน้นการใช้ประโยชน์จากกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนงานหรือองค์กร ผลการประเมินนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายของหน่วยงาน มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของการพัฒนาองค์กรในช่วงเริ่มต้นซึ่งเป็นช่วงก่อนการประเมิน (pre-evaluation)

ยุคที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนและนำสู่การปฏิบัติ (ปี ค.ศ. 1980-ปัจจุบัน) ในยุคนี้ให้ความสำคัญกับการประเมินความต้องการจำเป็นในทุกขั้นตอนของการพัฒนาองค์กร ไม่ได้จำกัด เฉพาะการใช้ประโยชน์จากการประเมินความต้องการจำเป็นในขั้นตอนของการวางแผนเพียงประการเดียว แต่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการพัฒนางานและ/หรือองค์กร

จากการพัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นดังกล่าว สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นมีการพัฒนาการตามยุคซึ่งมีจุดประสงค์เน้นต่างกันไปจนถึงยุคปัจจุบันได้เข้าไปมีส่วนในรูปแบบการวิจัยประเมินผล ทั้งในระเบียบวิธีวิจัยที่คล้ายคลึงกับการวิจัยอนาคต แต่มีความแตกต่างในเป้าหมายและเทคนิควิธี และการนำไปจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

4.2 ความหมายและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็น

4.2.1 ความหมายของการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็น

คำว่า “ความต้องการจำเป็น (Needs)” Witkin (1984 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 36) กล่าวว่าไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างหรือช่องว่าง (gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (What is) กับสิ่งที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่พึงปรารถนา (What should be) สำหรับการศึกษาค้นคว้าหรือการประเมินความต้องการจำเป็นมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

Kaufman, Rojas and Mayer (1993 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 60) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะให้เกิดแล้วจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าว จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป

Revire และคณะ (1996 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 62) ให้ความหมายว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบสำหรับการคัดเลือกหรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากร แต่มี ความเป็นระบบบนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

สุวิมล ว่องวานิช (2558) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเป็นเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ทับทิม พิทักษ์เขตต์ชัย (2560) ได้ทบทวนวรรณกรรมและสรุปว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง ผลของกระบวนการวิเคราะห์เพื่อหาช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริงขององค์กร

พีรตนัย จัตูรัส (2562) ได้ทบทวนวรรณกรรมและสรุปว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การศึกษาหรือการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และประเมินช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์ แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญ อันเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่การพัฒนาและก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

4.2.2 ประโยชน์ของการศึกษาความต้องการจำเป็น

การศึกษาความต้องการจำเป็นมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผนแบบครบวงจร (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) ดังต่อไปนี้

1. เป็นเครื่องมือบริหารที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ป้องกันการสูญเสียทรัพยากรกับการดำเนินงานที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์การดำเนินงานมาอย่างแท้จริง

2. ผลที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนสภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น และสนองความต้องการขององค์กร

3. เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กรตั้งแต่ขั้นต้นแรก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติงานและการพัฒนาโครงการ

กล่าวสรุปได้ว่า การศึกษาความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานและสภาพบริบทขององค์กร เพื่อนำไปวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการขององค์กรที่สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น

4.3 ประเภทของความต้องการจำเป็น

ในทัศนะของสุวิมล ว่องวาณิช (2558) ความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การจัดประเภทตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น จำแนกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นระดับบุคคล (personal needs) โดยบุคคลแต่ละคนอาจมีความต้องการจำเป็นไม่เหมือนกัน เช่น ความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละคนที่ครูจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามสภาพของแต่ละบุคคล แนวทางที่ใช้ในการสนองความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน

2) ความต้องการจำเป็นของกลุ่ม (group needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดจากบุคคลที่รวมตัวกันเป็นกลุ่ม เช่น ความต้องการจำเป็นของครูคณิตศาสตร์ ความต้องการจำเป็นของเด็กพิการ ความต้องการจำเป็นประเภทนี้จะไม่สนใจการนำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคล แต่ใช้ประโยชน์ในวางแผนและพัฒนากลุ่มบุคคลทั้งหมด แนวทางที่ใช้ในการสนองความต้องการจำเป็นจะเป็นแบบเดียวกัน

3) ความต้องการจำเป็นขององค์กร (organizational needs) เป็นความต้องการของกลุ่มบุคคลหรือองค์กร เช่น ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูยุคใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับจะสะท้อนภาพรวมขององค์กร การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหามักเป็นการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาองค์กรมากกว่าการเสนอแนวทางการแก้ไขความต้องการจำเป็นของครูเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

2. การจัดประเภทตามช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็นจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (present หรือ current needs) เช่น ความต้องการจำเป็นของครูในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (future needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดล่วงหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพื่อการเตรียมการรับมือหรือป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ความต้องการจำเป็นในการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาในอีก 10 ปีข้างหน้าจะมีลักษณะเช่นใด หากประเทศไทยจะเปลี่ยนผ่านตนเองเข้าสู่สังคมฐานความรู้ในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากำลังคนระดับช่างฝีมือเพื่อสร้างขีดสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ

กล่าวสรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็นจำแนกได้ 2 ลักษณะประกอบด้วย การจำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ความต้องการจำเป็นระดับบุคคล กลุ่ม และองค์กร การจำแนกตามช่วงเวลาได้แก่ ความต้องการจำเป็นในปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในอนาคต

4.4 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้นำเสนอแนวทางการจัดลำดับความสำคัญ (priority setting) ของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุและการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป นั่นคือ การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับ (sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย

นอกจากนี้ Witkin and Altschuld (1995 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558) กล่าวว่า หลักการของการจัดลำดับความสำคัญ จะต้องพิจารณาทั้งด้านความเที่ยงและความตรง และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งประกอบด้วย (1) ขนาดของความแตกต่างของสภาพในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (2) องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น (3) ระดับความยากง่ายในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น (4) การประเมินความเสี่ยง (5) ผลกระทบที่อาจจะเกิดกับส่วนอื่น ๆ ของระบบ (6) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา และ (7) องค์ประกอบทางการเมือง หรือองค์ประกอบอื่นที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาความต้องการจำเป็น คุณค่าของชุมชน ท้องถิ่น และของชาติรวมทั้งการคาดหวังของสาธารณะ

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้กล่าวว่า แนวทางการศึกษาหรือประเมินความต้องการจำเป็น โดยทั่วไปใช้ การสำรวจ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การวิจัยอนาคต เพื่อระบุความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญในการจัดลำดับความสำคัญนั้น ข้อมูลที่นำมาใช้จัดลำดับ

ความสำคัญของความต้องการจำเป็นอาจมาจากการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือ กระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้วิธีการจัดลำดับความสำคัญในรูปดัชนีมี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กลุ่มวิธีที่กำหนดจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองเดี่ยว ซึ่งการเตรียมคำถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ จะมีเพียงคำถามส่วนเดียว คือ การถามตรงว่าความต้องการจำเป็นมีอะไรบ้าง หรืออะไรที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลมีการประมวลความคิดแล้วระบุออกมาทันที

2. กลุ่มวิธีที่กำหนดจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองคู่ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลต้องให้คำตอบในเครื่องมือที่วัดเป็นมาตรฐานค่าที่เป็นการตอบสนองคู่ (dual-response format) วิธีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองคู่ จะใช้กับการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเท่านั้น

สำหรับการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดที่เสนอโดย สุวิมล ว่องวานิช (2558) ซึ่งเป็นวิธีการเชิงระบบที่เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual-response format) ที่ใช้กับข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งมักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตรฐานค่าโดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุด คือ ระดับของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ที่สร้างขึ้นจากการนิยามศัพท์ความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (discrepancy model) โดยวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเป็นวิธีที่เรียกว่า “Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง” ซึ่งเป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นการใช่วิธีการหาค่าผลต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์และค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (I-D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D) เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่พึงประสงค์ของกลุ่ม โดยมีสูตรในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D)/D$$

สรุปได้ว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ เพราะสามารถนำผลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุ วิธีการแก้ไข และพัฒนา ดังนั้นการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจึงมีความสำคัญต่อการวางแผนนโยบายขององค์กรเป็นอย่างมาก

5. บริบทสถานศึกษาในสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

5.1 สภาพทั่วไป

สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 เป็นเครือข่ายสถานศึกษา 17 แห่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ 261/28 ถนนอำเภอ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดชุมพร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11, 2561 - 2563)

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จัดบริการการศึกษาตามภารกิจ ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา แก่สถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดชุมพร จำนวน 27 อำเภอ 66 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนบุคลากรดังนี้

ตารางที่ 2.2 จำนวนครูข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตำแหน่ง	จำนวน		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	63	66	66
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	46	37	98
ข้าราชการครู	2889	2957	3060
บุคลากรทางการศึกษาอื่น	238	351	374
นักเรียน	55123	55558	57501

5.2 ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

5.2.1 วิสัยทัศน์

องค์กรมติใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

5.2.2 พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ด้วยศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม
3. พัฒนาศักยภาพผู้เรียน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่มาตรฐานสากล ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม สมรรถนะ และคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
4. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่ความเป็นมืออาชีพ
5. จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมยุคใหม่ และเครือข่ายความร่วมมือ

5.2.3 เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคน ได้รับการศึกษาตามสิทธิอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ
3. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดำเนินชีวิตตามวิถีไทย และปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21
4. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีจรรยาบรรณและสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
5. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างเสริมคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มีการบริหารจัดการเชิงบูรณาการตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมยุคใหม่ และเครือข่ายความร่วมมือ

5.2.4 กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่มืออาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานความเป็นไทย

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5.3 จุดเน้นการดำเนินงาน

5.3.1 ด้านผู้เรียน

1. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O - Net สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา หรือสูงกว่าระดับประเทศ

2. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ ตามความสามารถ และความถนัด

5. ผู้เรียนมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล

5.3.2 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ (STEM) และภาษาต่างประเทศ (ภาษาที่สาม)

2. ครูจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

4. ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย และฝึกทักษะการคิด แบบมีเหตุผลแบบมีขั้นตอน เน้นทักษะการคิดขั้นสูงผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง

5. ส่งเสริมขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.3.3 ด้านการบริหารจัดการ

1. ผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

2. บริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้สหวิทยาเขตและเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัดเป็นฐาน
3. พัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ได้มาตรฐาน มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
5. พัฒนามาตรฐานการศึกษาและระบบประกันคุณภาพการศึกษา
6. ส่งเสริมพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมของหน่วยงานและสถานศึกษา

5.4 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการทดสอบระดับชาติ (O - NET) ปีการศึกษา 2561 - 2563 พบว่า ภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดเน้นที่ตั้งไว้ คือ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O - Net สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา หรือสูงกว่าระดับประเทศ เนื่องจากผลการทดสอบในบางวิชาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และผลการทดสอบในบางรายวิชาลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ดังตารางที่ 2.3 - 2.4

ตารางที่ 2.3 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 - 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

กลุ่มสาระการ เรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3					
	ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	ระดับประเทศ	ระดับ สพม. สุราษฎร์	ระดับประเทศ	ระดับ สพม. สุราษฎร์	ระดับประเทศ	ระดับ สพม. สุราษฎร์
คณิตศาสตร์	30.04	31.99	26.73	28.26	24.75	24.47
วิทยาศาสตร์	36.10	38.09	30.79	30.07	32.47	31.45
ภาษาอังกฤษ	29.45	29.74	33.25	33.90	31.87	31.11

ตารางที่ 2.4 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ปีการศึกษา 2561 - 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

กลุ่มสาระการ เรียนรู้	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6					
	ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563	
	ระดับประเทศ	ระดับ สพม. สุภาพ	ระดับประเทศ	ระดับ สพม. สุภาพ	ระดับประเทศ	ระดับ สพม. สุภาพ
คณิตศาสตร์	31.04	30.30	25.41	24.55	26.04	25.69
วิทยาศาสตร์	30.75	30.61	29.20	29.12	32.68	32.63
ภาษาอังกฤษ	31.15	29.80	29.20	27.33	29.94	28.06

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

นิทัศน์ หามนตรี (2558) ได้ศึกษา การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู ประกอบด้วย (1) ด้านการพัฒนาตนเอง โดยพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพที่รอบรู้ทั้งเนื้อหาวิชาการและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี เป็นครูที่มีคุณภาพ รักในวิชาชีพ และพัฒนาตนเอง สามารถจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ (2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ให้ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่สอน เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มีทักษะบูรณาการ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การจัดแหล่งการเรียนรู้ และการวิจัย (3) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้ปรับปรุงพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ และ (4) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างความสุข ความเจริญ ให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวและแก่ประเทศชาติ เป็นส่วนรวม เป็นเครื่องเสริมบุคลิกภาพ เสริมมิตรภาพ สร้างความสบายใจ และส่งเสริมความสำเร็จ ความมั่นคงในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

ชานาญ แดงท่าขาม (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ 1) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมความร่วมมือ ได้แก่ ปรับการบริหารงานที่ส่งเสริมให้ครูมีความสามัคคีและร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และสนับสนุนให้ครูนำเอา

กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาพัฒนาการสอน 2) ด้านการเข้าถึงและใช้ การวิจัยในการเรียนการสอนได้แก่ จัดอบรมการทำวิจัยในสถานศึกษาให้กับครู แสวงหาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถมาเป็นพี่เลี้ยงในการทำวิจัย กำหนดนโยบายให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและ นำผลการวิจัยมาประกอบการพิจารณาให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ 3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้แบบครุมี้ออาชีพ ได้แก่ ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยว หลักสูตร วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดคล้องมาตรฐาน ตัวชี้วัด และ วิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียนและความเปลี่ยนแปลงของสังคม พัฒนาตนเองให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อพัฒนาสื่อการสอนและนวัตกรรมใหม่ ๆ 4) ด้านการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ทราบถึง ความสามารถและจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเอง สะท้อนผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงหรือพัฒนาตนเอง 5) ด้านการส่งเสริมการใช้ข้อมูลประเมินผลในการปรับปรุงและ พัฒนาการศึกษา ได้แก่ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน อย่างจริงจัง และนำผลมาใช้กำหนดแนวทางหรือนโยบายของสถานศึกษา 6) ด้านการทำงานร่วมกันกับ ผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่ กำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีความภาคภูมิใจและศรัทธา และ 7) ด้านการสนับสนุนการ เรียนรู้ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ ได้แก่ ประชุมชี้แจงครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายทาง การศึกษา และการยกย่อง และให้ขวัญกำลังใจครูในการปฏิบัติงาน

สมบุรณ์ ธรรมลังกา (2561) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครุมี้ออาชีพ ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า แนวทาง การพัฒนาสมรรถนะครุมี้ออาชีพในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนพัฒนา ตนเอง (IDP) ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง 2) กำหนดหลักสูตรการอบรม พัฒนาให้ครู มีสมรรถนะที่จำเป็นต้องการพัฒนาให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 อย่างทั่วถึงทุกคน 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ทุกคนได้พัฒนาตามความต้องการของตนเอง พร้อมกับสร้างแรงบันดาลใจให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ อย่างเป็นระบบ 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน และ 5) สร้างเครื่องมือการประเมิน สมรรถนะครูที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับครู ให้เข้ากับสภาพบริบทของเขตพื้นที่การศึกษา มีการสร้างเกณฑ์ ตัวชี้วัด เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยในการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับปัญหาและการพัฒนาได้ ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนา

ปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ 1) ด้านการจัดการ

ชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมวางแผนการจัดการชั้นเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางในการจัดการชั้นเรียน มีการนิเทศ ติดตาม โดยสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และกำหนด แนวทางพัฒนาการจัดการชั้นเรียนไว้ในแผนการดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารวางแผน กำหนดนโยบายพัฒนาครูและบุคลากร และวิเคราะห์การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารสนับสนุนการพัฒนาตนเองของครูในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารติดตาม กำกับดูแลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู เปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนความรู้และเทคนิควิธีการนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียน 3) ด้านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายและวิธีการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดทำคู่มือกำหนดแนวปฏิบัติ สนับสนุนการนิเทศแบบกัลยาณมิตร และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) ด้านชีวิตและทักษะอาชีพ กำหนดนโยบายส่งเสริมความสามารถของครูจัดการประชุมปฏิบัติการวิชาการ เน้นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กำกับติดตามการดำเนินงาน และนำผลที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไข

พจนีย์ มั่งคั่ง และ กัญญา เอี่ยมพญา (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 11 พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ 1) ครูควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ โดยใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานเชิงนวัตกรรมเชิงระบบ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ นำการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหา 3) ครูควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและสร้างสรรค์ นำสื่อ นวัตกรรม มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และมีการประเมินผลการใช้นวัตกรรม 4) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสื่อ นวัตกรรม และนำเสนอผลงาน นวัตกรรมที่สร้างสรรค์ สร้างขวัญกำลังใจในความสำเร็จ 5) โรงเรียนควรพัฒนาครูเกี่ยวกับการสนทนา การเขียน และการสื่อสาร ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยจัดหาสื่อ เทคโนโลยีให้ตามความเหมาะสมและเพียงพอ 6) ครูควรใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เช่น Facebook ในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แก้ไขปัญหา ตลอดจนการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง 7) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีการเรียนรู้ที่นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทักษะศตวรรษที่ 21 และ 8) โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ เจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ มีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติ ตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Nessipbayeva (2012) ได้ศึกษาความสามารถของครูยุคใหม่ เพื่อสร้างความเข้าใจทักษะ การสอนแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ครอบคลุมเกี่ยวกับทักษะของนักเรียน ระดับของความเป็นครูมืออาชีพ ศิลปะ การสอนของครู นวัตกรรมการสอน และสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูควรมีทักษะ

ดังต่อไปนี้ 1) การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มขีดความสามารถสูงสุดของนักเรียน ส่งเสริมรักษา วินัยและวัฒนธรรม การทำงานเป็นทีม มีการวางแผน สื่อสาร เน้นผลของงาน มีการประเมินความก้าวหน้า อย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ความร่วมมือ และการเรียนรู้ที่มี จุดหมาย มีการจัดสรรเวลา และพื้นที่เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และเท่าเทียม 2) การสอนที่มี ประสิทธิภาพ มีการนำเสนอมุมมองและทฤษฎีที่แตกต่างของวิธีการเรียนรู้ และวิธีการจับประเด็น ความสำคัญของเนื้อหา มีกลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ กระตุ้น การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และกำหนดภาระงานที่มีการใช้ทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ 3) การประเมินที่มีประสิทธิภาพ มีการทดสอบหลากหลายรูปแบบ เช่น การทำแบบทดสอบ การประเมินงานในชั้นเรียน ผลงานของนักเรียนและโครงงาน และการทดสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาการประเมินให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองเพื่อช่วยให้นักเรียน ทราบจุดแข็งและความต้องการของตนเอง และส่งเสริมการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ส่วนบุคคล และ 4) ทักษะทางเทคโนโลยี ครูต้องรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในปัจจุบัน ตลอดจนประเภทและ ระดับของเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสูงสุด

Amalia and Saraswati (2018) ได้ศึกษาผลที่เกิดจากสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ที่ได้รับการรับรองในประเทศอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ ครูซึ่งการพัฒนาการปฏิบัติงานครูขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยและหนึ่งในนั้น คือ สมรรถนะของครู ผลการศึกษา พบว่า สมรรถนะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สมรรถนะที่ดีจะช่วยให้การปฏิบัติงานของครู ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะของครู ทั้งนี้การปฏิบัติงานของครูควรมีมาตรฐาน ครูที่ได้รับการรับรอง ด้านสมรรถนะจะมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าครูที่ไม่ได้การรับรองด้านสมรรถนะ งานวิจัยนี้ พบว่า สมรรถนะมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของครู

Ismail (2018) ได้ศึกษาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนกับและสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของครูในการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำด้าน การเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนกับและสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ ด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนกับและสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันเชิง บวก และภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับความรู้ของครู แต่มีความสัมพันธ์กับทักษะของครูในระดับน้อย ผลการวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำด้านการเรียน การสอนของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานด้านความรู้ของครู นอกจากนี้ พบว่า สมรรถนะการทำงานของครูด้านทักษะของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ของครู และทักษะมี ความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับครูที่มีสมรรถนะการปฏิบัติงานสูง อย่างไรก็ตาม ทักษะนั้นจะเกิดขึ้นได้ โดยครูต้องมีความรู้รอบด้านและมีความรู้เชิงลึกในทุกด้านของการพัฒนาการสอนอย่างมีคุณภาพ

Marina et al. (2017) ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการศึกษาและการพัฒนาครูของ ไทยในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนา ครูในศตวรรษที่ 21 โดยวิธีการศึกษาประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนที่ ได้รับรางวัลครูดีเด่น จำนวนทั้งสิ้น 60 คน และมีผู้ให้ข้อมูลหลักอีก 25 คน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของ ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การใช้ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 ลักษณะเพื่อการบริหารงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำการเรียนการสอน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำ แบบร่วมมือรวมพลัง ภาวะผู้นำที่เสริมสร้างความเข้มแข็ง และภาวะผู้นำที่สร้างแรงจูงใจ 2) การดำเนินการ อย่างต่อเนื่องในเรื่องการส่งเสริมสนับสนุน การควบคุม การสั่งการ การกำกับติดตาม และประเมินผลการ ปฏิบัติงานของครูเพื่อให้เป็นครูแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งการดำเนินงานต้องมีจุดเน้นที่ทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 และ 3) การให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ โดยไม่น้อยกว่า 50% ของชั่วโมงการบริหารงานทั้งหมดของผู้บริหาร และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการบริหารจัดการ

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การปฏิบัติ หน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบ ในการศึกษาตัวแปรสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยให้นิยามตัวแปรนี้ว่า เป็นคุณสมบัติของครูที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วน ตนที่ส่งผลให้ครูแสดงออกถึงพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้และสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครอบคลุม สมรรถนะใน 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและ ชุมชน ทั้งนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาตัวแปรสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะได้นำมาใช้ศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวนทั้งสิ้น 739 คน จากสถานศึกษาจำนวน 17 แห่ง ในปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 253 คน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา (Stratified random sampling) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เล็ก	-	-	-
กลาง	11	236	81
ใหญ่	4	293	100
ใหญ่พิเศษ	2	210	72
รวม	17	739	253

ส่วนผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เป็นครูในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 6 คน โดยมาจากสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดละ 2 คน ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด ได้แก่ 1) การศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาตรี 2) ตำแหน่งวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ (คศ.3) และ 3) ประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา-สภามหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน (ดูในภาคผนวก ค) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน ประสบการณ์การสอน ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ และวิธีการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างด้วยตนเองโดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งประยุกต์ใช้ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เฉพาะด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิด

ของตัวแปร สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตอบสนองคู่ (Dual-response format) และเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ ใน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู จำนวน 12 ข้อ
- 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 ข้อ
- 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 8 ข้อ

ทั้งนี้การตอบแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ปรับจากบุญชม ศรีสะอาด (2554) โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ในระดับน้อย
- 2 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- 3 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ในระดับมาก

2.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากรอบแนวคิดสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (ดูในภาคผนวก ข)

2.2 การสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เพื่อให้เครื่องมือการวิจัยมีคุณภาพทั้งด้านความตรง และความเที่ยง ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

- 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยเฉพาะด้านสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู

ในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย กำหนดตัวแปร และนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

2) จัดทำตารางวิเคราะห์แบบสอบถามโดยสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3) นำร่างตารางวิเคราะห์แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาในเบื้องต้น แล้วทำการปรับปรุงตารางวิเคราะห์แบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4) นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เพื่อดูความสอดคล้องระหว่างของวัตถุประสงค์การวิจัยกับตัวแปรที่มุ่งศึกษาและข้อคำถาม รวมทั้งความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และหาดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC (Index of item-objective congruence) ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า ค่า IOC ของข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 (ดูในภาคผนวก ค)

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับข้อคำถามให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

6) นำแบบสอบถามที่มีความตรงและปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอไว้แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 116) ซึ่งพบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีค่าความเที่ยงของสภาพปัจจุบันของสมรรถนะเท่ากับ 0.99 และค่าความเที่ยงของสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะเท่ากับ 0.97 (ดูในภาคผนวก ง)

7) นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

8) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.2.2 การวิจัยคุณภาพ

สำหรับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้นำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาเป็นข้อมูลเพื่อจัดทำแนวคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 โดยครอบคลุมใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน แล้วเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.1.1 ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3.1.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3.1.3 นำแบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่านรหัสคิวอาร์ (QR Code) ส่งไปยังสถานศึกษาผ่านทางระบบ my office เพื่อให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งกำหนดช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 2 สัปดาห์ โดยครั้งแรกมี ครูตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 221 คน จึงประสานขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอีกครั้งเพื่อเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากครูเพิ่มเติมจนครบ 253 ฉบับ ดังนั้น อัตราการตอบกลับจึงคิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

3.1.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 253 ฉบับ มีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ครูในสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.2 นัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งเวลาและสถานที่ พร้อมทั้งอธิบายประเด็นที่เป็นแนวทางสัมภาษณ์เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน

3.2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยเตรียมพร้อมอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสัมภาษณ์และขออนุญาตทุกครั้งในการบันทึกการสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ 20 กันยายน – 5 ตุลาคม 2565

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยการกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ทั้งนี้ได้ปรับมาจากของบุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 121) มีรายละเอียดดังนี้

1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติ ที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติ ที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติ ที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติ ที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ

4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติ ที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

4.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{modified}) ของสุวิมล ว่องวาณิช (2558, น. 279) และ นำผลมาจัดเรียงลำดับ ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

PNI_{modified} คือ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

I คือ ค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์

D คือ ค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อสรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวนทั้งสิ้น 253 คน จากสถานศึกษา จำนวน 17 แห่ง ในปีการศึกษา 2564 ได้แก่ ระดับการศึกษาตำแหน่งในปัจจุบัน ประสบการณ์การสอน ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ และวิธีการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ดังปรากฏผลในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	156	61.66
ปริญญาโท	97	38.34
รวม	253	100
2. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
ครูผู้ช่วย	42	16.60
ครู คศ.1	72	28.46
ครู คศ.2	95	37.55
ครู คศ.3	44	17.39
รวม	253	100
3. ประสบการณ์การสอน		
น้อยกว่า 1 ปี	26	10.28
1-5 ปี	50	19.76
6-10 ปี	73	28.85
11-15 ปี	53	20.95
16-20 ปี	25	9.88
20 ปีขึ้นไป	26	10.28
รวม	253	100
4. ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ		
ไม่ได้รับการพัฒนา	30	11.86
1-2 ครั้ง	121	47.83
3-4 ครั้ง	77	30.43
มากกว่า 4 ครั้ง	25	9.88
รวม	253	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

5. วิธีการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ (ตอบได้มากกว่า 1 รายการ)		
ประชุมสัมมนาทางวิชาการ	186	57.76
อบรมเชิงปฏิบัติการ Workshop	102	31.68
ทำวิจัยทั้งเป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม	10	3.11
ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ด้วยตนเอง	24	7.45

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวนทั้งสิ้น 253 คน จากสถานศึกษาจำนวน 17 แห่งมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 156 คน คิดเป็น ร้อยละ 61.66 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท มีจำนวน 97 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.34 มีตำแหน่งวิทยฐานะ เป็นครูค.ศ. 2 มากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 37.55 รองลงมาเป็นครูค.ศ. 1 จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 28.46 มีประสบการณ์การสอนอยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี มากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.85 รองลงมา อยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 20.95 มีประสบการณ์ การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ 1 - 2 ครั้ง มากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 47.83 รองลงมา เป็นการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ 3 - 4 ครั้ง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43 และพบว่า ยังไม่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพ มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.86 ทั้งนี้ครูส่วนใหญ่ได้พัฒนา วิชาชีพ โดยเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 57.76 รองลงมาเป็นอบรม เชิงปฏิบัติการ Workshop คิดเป็นร้อยละ 31.68 และพบว่า ครูทำวิจัยมีเพียง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.11

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ซึ่งครอบคลุมสมรรถนะใน 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติ

หน้าที่ครูการจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 253 ฉบับ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวม ($n=253$)

สมรรถนะตามมาตรฐานการ ปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(M)	(SD)	ระดับ	(M)	(SD)	ระดับ
1. การปฏิบัติหน้าที่ครู	2.93	0.70	ปานกลาง	4.72	0.49	มาก
2. การจัดการเรียนรู้	2.88	0.72	ปานกลาง	4.73	0.51	มาก
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและ ชุมชน	2.89	0.66	ปานกลาง	4.70	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	2.90	0.70	ปานกลาง	4.72	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.2 สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.90$, $SD = 0.70$) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($M = 4.72$, $SD = 0.51$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันในรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($M = 2.93$, $SD = 0.70$) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($M = 2.89$, $SD = 0.66$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 2.88$, $SD = 0.72$)

ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M=4.73$, $SD=0.51$) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($M = 4.72$, $SD = 0.49$) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($M=4.70$, $SD=0.54$)

เมื่อพิจารณาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แต่ละด้าน โดยรายละเอียดปรากฏผลดังตาราง ที่ 4.3 - 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($n = 253$)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
1.	ท่านมุ่งมั่นพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ โดยการเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยเป็นรายบุคคล	3.04	0.64	ปานกลาง	2	4.67	0.52	มาก	11
2.	ท่านได้พัฒนาความรู้ความสามารถและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ	3.01	0.68	ปานกลาง	3	4.72	0.48	มาก	5
3.	ท่านได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม	3.00	0.70	ปานกลาง	4	4.64	0.50	มาก	12

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการ ปฏิบัติหน้าที่ครู	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ บ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ บ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
4.	ท่านได้ส่งเสริมและ สนับสนุนให้นักเรียน สะท้อนการเรียนรู้ของ ตนเองอยู่เสมอเพื่อ ปรับปรุงการเรียนรู้ของ ตนเอง	2.94	0.63	ปาน กลาง	6	4.69	0.54	มาก	10
5.	ท่านได้ส่งเสริมให้ นักเรียนแลกเปลี่ยน เรียนรู้โดยวิพากษ์/ วิจารณ์เหตุการณ์ที่ ส่งผลกระทบต่อสังคม อย่างสร้างสรรค์	2.90	0.67	ปาน กลาง	8	4.73	0.46	มาก	4
6.	ท่านได้จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้ นักเรียนได้เรียนรู้ในทุก สถานการณ์และมี ความก้าวหน้าทาง การเรียนรู้	2.81	0.65	ปาน กลาง	11	4.70	0.49	มาก	9
7.	ท่านได้สอดแทรกเรื่อง ระเบียบวินัยและความ รับผิดชอบให้แก่ นักเรียนใน กระบวนการเรียน การสอน	2.95	0.75	ปาน กลาง	5	4.72	0.47	มาก	5

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ บ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ บ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
8.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่พึงประสงค์และนิสัยในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นบุคลิกภาพของนักเรียน	2.90	0.72	ปานกลาง	8	4.72	0.47	มาก	5
9.	ท่านได้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาเอกสาร/ตำรา/สื่อต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม/อบรม และสัมมนาทางวิชาชีพครู ฯลฯ	2.92	0.66	ปานกลาง	7	4.75	0.46	มาก	2
10.	ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.81	0.66	ปานกลาง	11	4.71	0.52	มาก	8
11.	ท่านได้ติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.90	0.73	ปานกลาง	8	4.75	0.47	มาก	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
12.	ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท	3.08	0.86	ปานกลาง	1	4.79	0.48	มาก	1
รวมเฉลี่ย		2.93	0.70	ปานกลาง		4.72	0.49	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูในภาพรวม ผลปรากฏดังนี้ สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93, SD = 0.70$) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($M = 4.72, SD = 0.49$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.81 ถึง 3.08) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่นใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ทั้งนักเรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท ($M = 3.08, SD = 0.70$) การพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ โดยการเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยเป็นรายบุคคล ($M = 3.04, SD = 0.64$) และการพัฒนาความรู้ความสามารถและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ ($M = 3.01, SD = 0.68$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำที่สุดมี 2 รายการ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน ($M = 2.81, SD = 0.65$) และการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ($M = 2.81, SD = 0.66$)

ในส่วนสภาพที่พึงประสงค์แต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.64 ถึง 4.79) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่นใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ทั้งนักเรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท ($M = 4.79, SD = 0.48$) การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาเอกสาร/ตำรา/ สื่อต่าง ๆ

เข้าร่วมประชุม/อบรม และสัมมนาทางวิชาชีพครู ฯลฯ ($M = 4.75, SD = 0.46$) การติดตามข่าวสาร สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($M = 4.75, SD = 0.47$) และการส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยวิพากษ์/วิจารณ์เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม อย่างสร้างสรรค์ ($M = 4.73, SD = 0.46$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำที่สุด คือ การปรับเปลี่ยน วิธีการสอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ($M = 4.64, SD = 0.50$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($n = 253$)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการ เรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
1.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	2.89	0.71	ปาน กลาง	8	4.75	0.46	มาก	2
2.	ท่านสามารถวิเคราะห์ หลักสูตร มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด ผลการ เรียนรู้ได้	3.03	0.64	ปาน กลาง	2	4.71	0.50	มาก	11
3.	ท่านได้วิเคราะห์สภาพ ปัญหาของนักเรียนอย่าง สม่ำเสมอก่อนทำแผนการ จัดการเรียนรู้	2.94	0.65	ปาน กลาง	4	4.73	0.50	มาก	6
4.	ท่านได้พัฒนาแผนการ จัดการเรียนรู้ให้สามารถ นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ เต็มศักยภาพ	2.96	0.71	ปาน กลาง	3	4.75	0.49	มาก	2

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการ เรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
5.	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนา นักเรียนตามความถนัดและ ความสนใจ	2.91	0.63	ปาน กลาง	7	4.70	0.50	มาก	12
6.	ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดกิจกรรมเสริม ความรู้และกิจกรรมเสริม หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้อง กับความสนใจของนักเรียน เป็นหลัก	2.89	0.71	ปาน กลาง	8	4.72	0.51	มาก	8
7.	ท่านได้จัดกิจกรรมการ เรียนรู้อย่างยืดหยุ่นเพื่อให้ สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรม หรือวิธีการเรียนการสอนได้ อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์	2.88	0.75	ปาน กลาง	10	4.75	0.46	มาก	2
8.	ท่านได้จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียน แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	2.81	0.70	ปาน กลาง	12	4.70	0.53	มาก	12
9.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วย ตัวเองอยู่เสมอ	2.76	0.72	ปาน กลาง	15	4.68	0.57	มาก	16
10.	ท่านได้ฝึกทักษะกระบวนการ แก้ปัญหาให้นักเรียน โดยใช้ วิธีการเรียนแบบลองผิดลอง ถูกในระยะเวลาอันเหมาะสม	2.77	0.74	ปาน กลาง	13	4.70	0.53	มาก	12

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการ เรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
11.	ท่านได้จัดการเรียนรู้โดย บูรณาการเนื้อหาสาระที่มี ความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21	2.74	0.73	ปาน กลาง	16	4.72	0.52	มาก	8
12.	ท่านได้ดูแลช่วยเหลือและ พัฒนานักเรียนเป็น รายบุคคลอย่างเป็นระบบ	2.88	0.76	ปาน กลาง	10	4.72	0.55	มาก	8
13.	ท่านทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ สร้างนวัตกรรมในการ แก้ปัญหาและส่งเสริมด้าน การเรียนรู้ของผู้เรียน	2.77	0.72	ปาน กลาง	13	4.70	0.53	มาก	12
14.	ท่านใช้ช่องทางเครือข่าย อิเล็กทรอนิกส์ มาช่วยใน การสนับสนุนการเรียนการ สอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมี ความรู้ความก้าวหน้าทันต่อ เหตุการณ์ของสังคมโลกใน ศตวรรษที่ 21 และมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.94	0.83	ปาน กลาง	4	4.75	0.50	มาก	2
15.	ท่านได้ใช้เครื่องมือวัดและ ประเมินผลที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ โดยเน้นการ ประเมินตามสภาพจริง	2.94	0.73	ปาน กลาง	4	4.73	0.52	มาก	6

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
		(M)	(SD)	ระดับ		(M)	(SD)	ระดับ	
16.	ท่านสามารถทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	3.05	0.75	ปานกลาง	1	4.82	0.41	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	2.88	0.72	ปานกลาง		4.73	0.51	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมผลปรากฏดังนี้ สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.88, SD = 0.72$) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($M = 4.73, SD = 0.51$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันแต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.74 ถึง 3.05) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่นใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ($M = 3.05, SD = 0.75$) การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ได้ ($M = 3.03, SD = 0.64$) และการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($M = 2.96, SD = 0.71$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันโดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($M = 2.74, SD = 0.73$)

ในส่วนสภาพที่พึงประสงค์แต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.68 ถึง 4.82) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่นใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ($M = 4.82, SD = 0.41$) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($M = 4.75, SD = 0.46$) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($M = 4.75, SD = 0.49$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่น

เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ($M = 4.75$, $SD = 0.46$) และการใช้ช่องทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ มาช่วยในการสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($M = 4.75$, $SD = 0.50$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำที่สุด คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ ($M = 4.68$, $SD = 0.57$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($n = 253$)

ข้อที่	สมรรถนะด้าน ความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		(M)	(SD)	ระดับ	ลำดับ	(M)	(SD)	ระดับ	ลำดับ
1.	ท่านตระหนักและเห็น ความสำคัญของการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน ต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน	2.83	0.69	ปาน กลาง	6	4.70	0.50	มาก	4
2.	ท่านได้ร่วมมือกับ ผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาการเรียน ของนักเรียน	2.82	0.62	ปาน กลาง	8	4.66	0.56	มาก	7
3.	ท่านได้ร่วมมือกับ ผู้ปกครองในการส่งเสริม นักเรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	2.83	0.69	ปาน กลาง	6	4.62	0.58	มาก	8

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้าน ความสัมพันธ์กับ ผู้ประกอบการและชุมชน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
		(M)	(SD)	ระดับ	ลำดับ	(M)	(SD)	ระดับ	ลำดับ
4.	ท่านได้สร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับ ผู้ประกอบการและชุมชนเพื่อ กำหนดแนวทางในการ พัฒนาคุณภาพการ จัดการเรียนการสอนเพื่อ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียน	2.91	0.61	ปาน กลาง	5	4.69	0.56	มาก	5
5.	ท่านและเพื่อนครูได้ ร่วมกันพัฒนาผู้ประกอบการ และชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วน ร่วมจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	2.92	0.67	ปาน กลาง	3	4.73	0.53	มาก	2
6.	ท่านได้เปิดโอกาสให้ ผู้ประกอบการและชุมชน แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัด การศึกษาของ สถานศึกษา	2.94	0.65	ปาน กลาง	1	4.73	0.54	มาก	2
7.	ท่านรับฟังความคิดเห็น และยอมรับในความรู้ ความสามารถของ ผู้ประกอบการและชุมชนที่มี ภูมิหลังและวัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน	2.92	0.68	ปาน กลาง	3	4.69	0.56	มาก	5

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้าน ความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์					
		(M)	(SD)	ระดับ	ลำดับ	(M)	(SD)	ระดับ	ลำดับ
8.	ทำนร่วมจัดกิจกรรม/ โครงการเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.93	0.67	ปาน กลาง	2	4.75	0.47	มาก	1
	รวม	2.89	0.66	ปานกลาง		4.70	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ในภาพรวม ผลปรากฏดังนี้ สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.89, SD = 0.66$) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($M = 4.70, SD = 0.54$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันแต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.82 ถึง 2.94) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่นใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($M = 2.94, SD = 0.65$) การร่วมจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($M = 2.93, SD = 0.67$) การร่วมกับเพื่อนครูในการพัฒนาผู้ปกครองและชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($M = 2.92, SD = 0.67$) และการรับฟังความคิดเห็นและยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้ปกครองและชุมชนที่มีภูมิหลังและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ($M = 2.92, SD = 0.68$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำที่สุด คือ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหการเรียนรู้ของนักเรียน ($M = 2.82, SD = 0.62$)

ในส่วนสภาพที่พึงประสงค์แต่ละรายการพบว่าทุกรายการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.62 ถึง 4.75) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่นใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การร่วมจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($M = 4.75, SD = 0.47$) การร่วมกับเพื่อนครูในการพัฒนาผู้ปกครองและชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($M = 4.73, SD = 0.53$) และการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน แสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($M = 4.73, SD = 0.54$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำที่สุด คือ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($M = 4.62, SD = 0.58$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร

จากการตอบแบบสอบถามของ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวนทั้งสิ้น 253 คน ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1) และค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2) มาจัดลำดับด้วยการ หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: $PNI_{modified}$) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2) ดัชนีความต้องการ จำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ($n = 253$)

สมรรถนะตามมาตรฐานการ ปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัด การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ใน	ค่าเฉลี่ย ของสภาพ ปัจจุบัน(M_1)	ค่าเฉลี่ย ของสภาพที่พึง ประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ ต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
1. การปฏิบัติหน้าที่ครู	2.93	4.72	0.61	3
2. การจัดการเรียนรู้	2.88	4.73	0.64	1
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	2.89	4.70	0.63	2

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ลำดับที่มี

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}}=0.64$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($PNI_{\text{modified}}=0.63$) และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($PNI_{\text{modified}}=0.61$)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภานิสิตศึกษาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในแต่ละด้านโดยละเอียด ปรากฏผลดังตารางที่ 4.7 - 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2) ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภานิสิตศึกษาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($n = 253$)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับ
1.	ทำนุบำรุงมั่นพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ โดยการเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยเป็นรายบุคคล	3.04	4.67	0.54	12
2.	ทำนุได้พัฒนาความรู้ความสามารถและปรับพฤติกรรมการสอนของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะๆ	3.01	4.72	0.57	9
3.	ทำนุได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม	3.00	4.64	0.55	11
4.	ทำนุได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง	2.94	4.69	0.60	7

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ ครู	ค่าเฉลี่ยของ สภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่พึง ประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ ต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
5.	ท่านได้ส่งเสริมให้นักเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยวิพากษ์/ วิจารณ์เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างสร้างสรรค์	2.90	4.73	0.63	4
6.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน ลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้ นักเรียนได้เรียนรู้ในทุก สถานการณ์และมีความก้าวหน้า ทางการเรียน	2.81	4.70	0.67	2
7.	ท่านได้สอดแทรกเรื่องระเบียบ วินัยและความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียนในกระบวนการเรียน การสอน	2.95	4.72	0.60	7
8.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย เชื่อมโยงให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่ พึงประสงค์และนิสัยในการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นบุคลิกภาพของนักเรียน	2.90	4.72	0.63	4
9.	ท่านได้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับ วิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาเอกสาร/ตำรา/ สื่อต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม/อบรม และ สัมมนาทางวิชาชีพครู ฯลฯ	2.92	4.75	0.63	4
10.	ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับจากการ อบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.81	4.71	0.68	1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ ครู	ค่าเฉลี่ยของ สภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่พึง ประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ ต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
11.	ท่านได้ติดตามข่าวสาร สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมา พัฒนาตนเองและนำมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	2.90	4.75	0.64	3
12.	ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีให้นักเรียน ทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท	3.08	4.79	0.56	10

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู นั้น ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนารายการต่อไปนี้มีมากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{modified}=0.68$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน ($PNI_{modified}=0.67$) และการติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified}=0.64$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2) ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านการจัดการเรียนรู้ ($n = 253$)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ	
				ต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
1.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.89	4.75	0.64	7
2.	ท่านสามารถวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ได้	3.03	4.71	0.55	16
3.	ท่านได้วิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้	2.94	4.73	0.61	12
4.	ท่านได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	2.96	4.75	0.60	14
5.	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนตามความถนัดและความสนใจ	2.91	4.70	0.62	10

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ	
				ต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
6.	ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมเสริมความรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก	2.89	4.72	0.63	9
7.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	2.88	4.75	0.65	6
8.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	2.81	4.70	0.67	5
9.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ	2.76	4.68	0.70	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ	
				ต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
10.	ท่านได้ฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน โดยใช้วิธีการเรียนแบบลองผิดลองถูกในระยะเวลาอันเหมาะสม	2.77	4.70	0.70	2
11.	ท่านได้จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	2.74	4.72	0.72	1
12.	ท่านได้ดูแลช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	2.88	4.72	0.64	7
13.	ท่านทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.77	4.70	0.70	2
14.	ท่านใช้ช่องทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ มาช่วยในการสนับสนุนการเรียน	2.94	4.75	0.62	10

ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ	
				ต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
<p>การสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p> <p>ตารางที่ 4.8 (ต่อ)</p>					
ข้อที่	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2)	ดัชนีของความ	ลำดับ
				ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	
15.	ท่านได้ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง	2.94	4.73	0.61	12
16.	ท่านสามารถทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	3.05	4.82	0.58	15

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภวิทยาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านการจัดการเรียนรู้ นั้น ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนารายการต่อไปนี้มีมากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($PNI_{modified}=0.72$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ การฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยใช้วิธีการเรียนแบบลองผิดลองถูกในระยะเวลาอันเหมาะสม การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในลำดับที่เท่ากัน ($PNI_{modified}=0.70$) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ($PNI_{modified}=0.67$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (M_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (M_2) ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภานิสิตวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($n = 253$)

ข้อที่	สมรรถนะด้าน ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ยของ	ดัชนีของ	ลำดับ
		ของสภาพ ปัจจุบัน (M_1)	สภาพที่พึง ประสงค์ (M_2)	ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	
1.	ท่านตระหนักและเห็น ความสำคัญของการ มีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชน ต่อการเรียนรู้ของ นักเรียน	2.83	4.70	0.66	1
2.	ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการพัฒนาและแก้ปัญหา การเรียนรู้ของนักเรียน	2.82	4.66	0.65	2
3.	ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการส่งเสริมนักเรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์	2.83	4.62	0.63	3
4.	ท่านได้สร้างเครือข่ายความ ร่วมมือกับผู้ปกครองและ	2.91	4.69	0.61	6

ข้อที่	สมรรถนะด้าน ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	ค่าเฉลี่ย ของสภาพ ปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่พึง ประสงค์ (M_2)	ดัชนีของ ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
	ชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางใน การพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนเพื่อ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียน				

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้าน ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	ค่าเฉลี่ย ของสภาพ ปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่พึง ประสงค์ (M_2)	ดัชนีของ ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
5.	ท่านและเพื่อนครูได้ร่วมกัน พัฒนาผู้ปกครองและชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการ มีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	2.92	4.73	0.62	4
6.	ท่านได้เปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองและชุมชน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	2.94	4.73	0.61	6
7.	ท่านรับฟังความคิดเห็นและ ยอมรับในความรู้ ความสามารถของผู้ปกครอง	2.92	4.69	0.61	6

ข้อที่	สมรรถนะด้าน ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	ค่าเฉลี่ย ของสภาพ ปัจจุบัน (M_1)	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่พึง ประสงค์ (M_2)	ดัชนีของ ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับ
	และชุมชนที่มีภูมิหลังและ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน				
8.	ท่านร่วมจัดกิจกรรม/ โครงการเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	2.93	4.75	0.62	4

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน นั้น ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนารายการต่อไปนี้นี้นี้มากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($PNI_{modified}=0.66$) รองลงมาคือ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน ($PNI_{modified}=0.65$) และการร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($PNI_{modified}=0.63$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนครูในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 6 คน ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด ได้แก่ 1) การศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาตรี 2) ตำแหน่งวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ (คศ.3) และ 3) ประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี (ดูในภาคผนวกแนบท้าย) ในระหว่างวันที่ 20 กันยายน – 5 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ คนละ 1 ชั่วโมง 30 นาที เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ จากมากไปน้อย (ดูตารางที่ 4.6 ประกอบ) ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ 2) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และ 3) การปฏิบัติหน้าที่ครู โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

ในแต่ละด้านตามแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 3 ประเด็นดังนี้ 1) เหตุผลของความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกี่ยวกับสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ดูภาคผนวก ค)

ผลการจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สำคัญในแต่ละด้านดังนี้

4.1 การจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันโดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($PNI_{\text{modified}}=0.72$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ การฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน โดยใช้วิธีการเรียนแบบลองผิดลองถูกในระยะเวลาอันเหมาะสม การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งอยู่ในลำดับที่เท่ากัน ($PNI_{\text{modified}}=0.70$) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ($PNI_{\text{modified}}=0.67$) โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

4.1.1 เหตุผลของความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพราะครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะการสอนที่ต่างจากการสอนรูปแบบเดิมให้ทันการเปลี่ยนแปลง ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนในอนาคต ดังเช่น ครูท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การสอนแบบเดิม ๆ สอนตามตำรา ไม่เหมาะกับนักเรียนในยุคปัจจุบัน ครูต้องเปลี่ยนบทบาท เปลี่ยนการสอน ให้น่าสนใจ นักเรียนจะได้เกิดความรู้ และทักษะของศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะ และความสามารถเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน” ซึ่งสะท้อนได้ว่า ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งพบว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในปัจจุบัน ให้ความสำคัญการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นหลัก ครูจึงต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ดังเช่น ครูท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การประเมินวิทยฐานะครูแบบใหม่ไม่เน้นเอกสาร แต่จะเน้นผลลัพธ์ของความสำเร็จจากการจัดการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน นั่นคือความรู้และทักษะของนักเรียนที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้” จึงเห็นได้ว่า ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้ทันการเปลี่ยนแปลงและต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะการจัดการเรียน

การสอนที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และต้องการเตรียมความพร้อมรับการประเมินวิทยฐานะครูแบบเน้นผลการปฏิบัติงาน (PA) ซึ่งเป็นการประเมินแบบใหม่

4.1.2 ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีประเด็นดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูยังไม่เห็นความสำคัญ และยังยึดติดกับการสอนรูปแบบเดิมที่ต้องการให้นักเรียนได้มีความรู้ตามตัวชี้วัดของหลักสูตร รวมไปถึงการวัดประเมินผลทางการศึกษาที่ยังเน้นการวัดความรู้มากกว่าวัดทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “หลักสูตรต้องการให้นักเรียนมีทั้งความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 แต่การวัดประเมินผลยังคงเน้นเฉพาะความรู้ตามตัวชี้วัดมากกว่าทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน รวมถึงการสอบเพื่อศึกษาต่อ หรือเข้าทำงานที่วัดกันที่ความรู้อย่างเดียว การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงถูกมองข้าม” จึงเห็นได้ว่า ครูจำนวนหนึ่งยังไม่เห็นความสำคัญ เพราะยังไม่เข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยังไม่เข้าใจการวัดประเมินผลที่ต้องบูรณาการการประเมินตามตัวชี้วัดกับทักษะในศตวรรษที่ 21

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ พบว่า ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน ทำให้มีเวลาในการเตรียมตัวเพื่อการจัดการเรียนรู้น้อยลง จึงต้องจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว นักเรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง และครูจะสรุปความรู้ให้นักเรียนมากกว่าที่จะให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ทุกวันนี้ครูมีงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอนมากเกินไป งานเอกสาร การเงิน พัสดุ ครูต้องทำทุกอย่าง แทบจะไม่มีเวลาเตรียมสอน การที่จะสอนให้นักเรียนปฏิบัติจริงต้องใช้เวลาในการออกแบบกิจกรรม เมื่อนักเรียนได้ลองผิดลองถูกลองทำด้วยตัวเอง เขาก็สามารถสรุปความรู้ได้ ครูแค่เสริมเพียงเล็กน้อย แต่ในเมื่อครูไม่มีเวลาเตรียมสอนก็ต้องสอนแบบเดิม ๆ” จึงเห็นได้ว่า ครูยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนของครูมีมาก ทำให้ครูไม่เวลาดำเนินการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนสามารถสรุปความรู้ด้วยตัวเอง

3) การฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน พบว่า ครูขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน เพราะการสอนในลักษณะดังกล่าว จำเป็นจะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง หรือจำลองสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบดังกล่าว เกิดจากประสบการณ์การสอนและทักษะเฉพาะตนของครูผู้สอน ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ครูต้องมีทักษะทางการสอน ต้องใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนได้คิด ปัญหาต้องน่าสนใจ ต้องใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ร่วมด้วย ถ้าครู

ไม่คุ้นเคยกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ก็อาจนำไปผิดทางได้ การกำหนดปัญหา ถ้าเลือกปัญหาไม่ดีก็จะทำให้การเรียนการสอน น่าเบื่อหน่ายได้” จึงเห็นได้ว่า ครูยังขาดความรู้และประสบการณ์ที่จะใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาออกแบบการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการแก้ปัญหา

4) การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนไม่ได้เกิดจากปัญหาจริงในชั้นเรียน ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อสร้างนวัตกรรมแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน แต่เป็นการทำเพื่อประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมไปถึงทัศนคติของครูที่มีต่อการทำวิจัยมองว่าเป็นสิ่งที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนต้องมีการนำเสนอ 5 บท ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “วิจัยที่ทำกันตอนนี้ก็ไม่ได้ทำกันจริง ไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง บ้างก็ลอกตามกันมาเพื่อส่งประเมินผลงานขอวิทยฐานะ ครูหลายคนยังเข้าใจผิดว่าวิจัยในชั้นเรียนนั้นทำได้ยาก ต้องทำเต็มรูปแบบ 5 บท เลยไม่คิดที่จะทำวิจัยสร้างนวัตกรรมมาแก้ปัญหาในชั้นเรียน” จึงเห็นได้ว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูไม่ได้ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเพราะขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจึงทำให้เห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยุ่งยาก และมุ่งเน้นประโยชน์ในการเลื่อนวิทยฐานะของตนเองมากกว่าการเน้นการพัฒนาผู้เรียน

5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง พบว่า ครูจัดการเรียนรู้แบบบรรยายเพียงอย่างเดียว เนื่องจากขาดเวลาในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง เพราะมีงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน ครูจะบรรยายเนื้อหาและสรุปองค์ความรู้ให้นักเรียนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูขาดทักษะการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบ ครูส่วนใหญ่ยังยึดกับการใช้ถามปลายปิดที่มีคำตอบถูกผิดเท่านั้น แต่ไม่ได้เน้นการใช้คำถามปลายเปิดที่กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์ ให้นักเรียนอธิบายเหตุผลของคำตอบ จึงเห็นได้ว่า ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเองทั้งนี้เป็นเพราะว่ามีเวลาจำกัดเนื่องจากมีภาระงานอื่นนอกจากงานสอนมาก

4.1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ ในประเด็น ปัญหาอุปสรรคดังกล่าว พบว่า ผู้บริหารควรลดภาระงานอื่นของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนให้ครูได้มีเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเต็มที่ ควรพัฒนาครูให้มีสมรรถนะและทักษะเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ กำหนดเป็นนโยบายให้ครูจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning โดยเฉพาะใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (PLC) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มาช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมถึงส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากปัญหาจริง นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู

อย่างต่อเนื่องเป็นระบบและเป็นวัฒนธรรมองค์กรจากผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโดยเน้นจากผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และยกย่อง เชิดชูเกียรติสร้างขวัญกำลังใจให้ครูที่ประสบผลสำเร็จด้านการจัดการเรียนรู้ ดังจะเห็นได้จากครู ที่ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งกล่าวว่า ต้องลดภาระงานอื่นของครู ให้ครูมีเวลาได้เตรียมสอน ได้พัฒนานักเรียน อย่างเต็มที่ ต้องส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองด้านการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน เน้นให้นักเรียน ได้คิด ได้ลงมือทำด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่น่าสนใจ ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เมื่อเจอปัญหา ก็ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา นั้น โรงเรียนต้องนิเทศเพื่อพัฒนาครู มี PLC เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา นักเรียน

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ครูต้องตระหนักว่าหน้าที่หลัก ของครูคืองานสอน ต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถ พัฒนานักเรียนได้จริง เมื่อเจอปัญหาที่ต้องแก้จริง ไม่ใช่คิดเพียงว่าจะทำอะไรก็ได้ หรือทำเพื่อใช้ประเมิน ผลงานเท่านั้นแต่ต้องคิดถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียน” ซึ่งสะท้อนได้ว่า ครูต้องให้ความสำคัญกับการจัด การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ นักเรียน

4.2 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ครูต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($PNI_{modified}=0.66$) การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียน ของนักเรียน ($PNI_{modified}=0.65$) และ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ($PNI_{modified}=0.63$) โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการ พัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ไว้ดังนี้

4.2.1 เหตุผลของความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ครูส่วนใหญ่ เห็นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ถ้าครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง จะส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนทั้งด้านการเรียนรู้ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน รวมไปถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษาอื่น ๆ เช่น การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอื่น ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น ดังเช่นครูท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ครูจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ถ้าครูผู้ปกครองและชุมชนมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะเป็นแรงสำคัญในการพัฒนาการศึกษาทั้งการเรียนรู้ของนักเรียนรวมถึงงาน อื่นๆ ของสถานศึกษา” ซึ่งสะท้อนได้ว่า ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้ปกครองและชุมชนเพราะจะช่วยในการพัฒนานักเรียนและพัฒนาสถานศึกษา

4.2.2 ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ในประเด็นต่อไปนี้

1) การตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ครูจำนวนหนึ่งยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยมีความเห็นว่า ถ้าครูตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน และนักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียนก็สามารถพัฒนานักเรียนได้ อีกทั้งพบว่า การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนทำได้ยาก เพราะผู้ปกครองยังยึดติดว่า หน้าที่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นหน้าที่หลักของครูและโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ผู้ปกครองและชุมชนช่วยพัฒนานักเรียนได้น้อย ถ้าครูตั้งใจสอนเด็กตั้งใจเรียน เด็กก็พัฒนา ผู้ปกครองจะสำคัญเฉพาะตอนที่ปัญหา แต่สุดท้ายปัญหานั้นครูก็คงเป็นตัวหลักที่ต้องแก้ปัญหา เพราะผู้ปกครองคิดว่าเป็นหน้าที่ครูที่ต้องแก้ปัญหา” จึงเห็นได้ว่า ครูบางส่วนยังไม่มีเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนจะช่วยพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาได้ และเห็นว่า บทบาทของโรงเรียนและผู้ปกครองและชุมชนนั้นแยกออกจากกัน

2) การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน พบว่า ครูและผู้ปกครองขาดความร่วมมือที่ต่อเนื่องถาวรเพราะสถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีการร่วมมือเพื่อวางแผนด้านการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มภาคเรียน แต่จะขอความร่วมมือก็ต่อเมื่อเกิดปัญหาทางการเรียนของนักเรียนเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ถ้าไม่เกิดปัญหาการเรียนของนักเรียน ครูกับผู้ปกครองแทบจะไม่ได้ร่วมมือกันเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาที่นักเรียนเลย โอกาสที่จะพบปะกับผู้ปกครองเพื่อวางแผนพัฒนาแก้ปัญหา ก็มีน้อย” นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “ยังมีอุปสรรคด้านเวลาของครูที่มีภาระงานสอนและงานอื่นจนทำให้มีเวลาในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนยังมีข้อจำกัดทั้งในเรื่องการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและเวลาของครูในการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง

3) การร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ครูให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนด้านการจัดการเรียนรู้มากกว่าการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์การเรียน และครูขาดการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ในการอบรมคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ครูจะรับผิดชอบพัฒนาอบรมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักเรียนในโรงเรียน และผู้ปกครองจะรับผิดชอบนักเรียนเมื่อนักเรียนออกจากโรงเรียน” ทั้งนี้พบว่า ครูจะร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในกรณีที่เจอปัญหาด้านพฤติกรรมที่รุนแรงเท่านั้น อีกทั้งพบว่า ขาดการแก้ปัญหาและส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงเห็นได้ว่า การร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ยังไม่ได้มีการประสานทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4.2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ในประเด็นปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว พบว่า สถานศึกษาต้องสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เช่น เปิดโอกาสให้สมาคมศิษย์เก่าและชมรมผู้ปกครองเข้าร่วมการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาและหาแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาให้นักเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ต้องสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครองชุมชน เปิดโอกาสให้เขาได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหานักเรียน โดยสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เมื่อมีปัญหาการเรียนหรือพฤติกรรมครูต้องสร้างความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหานั้น” นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนได้กล่าวเสริมว่า “ควรใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง ให้ครูได้เยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อรู้ข้อมูลเชิงลึกของนักเรียน และได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองจะทำให้พัฒนาแก้ปัญหานักเรียนได้ตรงจุดและสำเร็จ หลังจากนั้นครูต้องให้ครูรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผลของการพัฒนาแก้ปัญหานักเรียนทั้งสองด้านเป็นรายบุคคล ซึ่งสะท้อนได้ว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมครูให้ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4.3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู พบว่า ครูต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}}=0.68$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน ($PNI_{\text{modified}}=0.67$) และการติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}}=0.64$) โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน **ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู** ไว้ดังนี้

4.3.1 เหตุผลของความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู พบว่า ครูส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากครูเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะการปฏิบัติหน้าที่ครู ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลดีแก่สถานศึกษาเป็นการรักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ รวมไปถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน และความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู ดังเช่นครูท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ครูต้องตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ครูว่ามีความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ถ้าครูตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองจะเกิดประโยชน์รอบด้าน ทั้งตัวครูนักเรียน และราชการ และยังช่วยให้ครูสามารถอยู่ในวิชาชีพอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบที่กำหนดไว้”

4.3.2 ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ในประเด็นต่อไปนี้

1) การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูจำนวนหนึ่งยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่จัดอบรมให้ครูจะเน้นเกี่ยวกับการดำเนินงานอื่นของสถานศึกษา นอกเหนืองานสอน เช่น การเงิน พัสดุ การขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ เป็นต้น อีกทั้งหลักสูตรที่อบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ก็ไม่ได้ตรงกับความต้องการของครู จึงทำให้ครูไม่เห็นถึงความสำคัญและไม่ได้นำความรู้จากการอบรมนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ที่เข้าอบรมส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นงานอื่น ๆ งาน 4 ฝ่าย หรือบางครั้งไปอบรมเพื่อรับนโยบายมาขับเคลื่อน ส่วนการอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ถ้าไม่ใช่เรื่องที่เราสนใจหรือเห็นว่าสำคัญก็จะไม่ได้นำความรู้จากการอบรมมาใช้ประโยชน์” ซึ่งสะท้อนได้ว่า ถ้าครูได้รับการพัฒนาให้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนย่อมกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองและนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนได้

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนและตามเวลาเรียนเป็นหลัก กิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้มีค่อนข้างน้อย โดยมีเหตุผลมาจากข้อจำกัดด้านเวลาซึ่งนักเรียนต้องใช้เวลาเรียนในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ เวลาว่างสำหรับกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รูปแบบอื่นจึงมีน้อย นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ได้ส่งเสริมความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนโดยพัฒนานักเรียนในภาพรวมมากกว่าพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล โดยมีเหตุผล คือ ครูมีหน้าที่จัดการเรียนรู้ในหลายระดับชั้น และมีนักเรียนหลายคน การพัฒนานักเรียนให้มีความก้าวหน้าทางการเรียนจึงต้องจัดในภาพรวม ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นยังมีน้อย เพราะเรามีเวลาที่จำกัด ใช้เวลาส่วนใหญ่ในห้องเรียน การพัฒนานักเรียนก็พัฒนาในภาพรวม เพราะครูต้องรับผิดชอบนักเรียนหลายคน และจะเน้นแก้ปัญหามากกว่าการพัฒนา” ซึ่งสะท้อนได้ว่า ทศนคติของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ครูยังคงเป็นแบบเดิมไม่ได้เปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุปสรรคด้านเวลา ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และตามทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3) การติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูมีการติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง

แต่ยังขาดการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยครูยังยึดติดกับการสอนเนื้อหาให้ครบตามหลักสูตร ไม่ได้ประยุกต์ใช้ข่าวสารในปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ ไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียน ได้ติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน วิเคราะห์ข่าว และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสะท้อนได้ว่า สมรรถนะของครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูยังมีข้อจำกัดและควรได้รับการพัฒนา

4.3.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูจากประเด็น

ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตรงกับปัญหาและความสนใจของครู โดยเฉพาะต้องเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรติดตามผลของการใช้ความรู้ จากการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรม และควรกำหนดชั่วโมงพัฒนาตนเองของครู ในแต่ละภาคเรียน พร้อมทั้งให้ครูรายงานผลการอบรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ให้ครูได้อบรมในสิ่งที่ครูสนใจ และเกิดประโยชน์ต่อการสอน ต้องมีการติดตามผลของการอบรมว่าครูได้ใช้ในการเรียนการสอนหรือไม่ โดยให้ครูรายงานผลการอบรมด้วย” นอกจากนี้ พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูให้จัดการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ที่นอกเหนือ จากการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยการสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนการสอน และงบประมาณ และยืดหยุ่นให้ครูจัดการด้านเวลาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่เป็นการพัฒนา นักเรียนให้มีความก้าวหน้าทางการเรียนและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ครูพัฒนา นักเรียนรายบุคคลอย่างเต็มศักยภาพตามความถนัดและสนใจ ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า โรงเรียนต้องจัดงบประมาณสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และต้องจัดกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน อย่างรอบด้าน ผ่านกิจกรรมนอกชั้นเรียน เช่น โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทัศนศึกษา กิจกรรมส่งเสริม อาชีพ และกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลตามความถนัดและสนใจ รวมทั้งส่งเสริมให้ครู ได้จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสารในชีวิตประจำวันกับนักเรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรม โฮมรูม การประชุมประจำสัปดาห์ เป็นต้น พร้อมทั้งฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข่าว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน และมีการกำหนดคะแนนจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจึงสะท้อนได้ว่า ครูส่วนใหญ่ เห็นความสำคัญและความจำเป็นของสมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู แต่ยังมีข้อจำกัดในการปฏิบัติ หน้าที่ครูให้เต็มศักยภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถใช้ความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

1.1.2 เพื่อศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรจำนวนทั้งสิ้น 739 คน จากสถานศึกษา จำนวน 17 แห่ง ในปีการศึกษา 2564 และกลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวนทั้งสิ้น 253 คน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเคร์จซีและมอร์แกน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา ส่วนผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เป็นตัวแทนครู จำนวน 6 คน ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด ได้แก่ 1) การศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาตรี 2) ตำแหน่งวิทยฐานะไม่ต่ำกว่ากว่าชำนาญการพิเศษ (คศ.3) และ 3) ประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เท่ากับ 0.99 และ 0.97 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 1 ฉบับ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและใช้การตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านรหัสคิวอาร์ (QR Code) จำนวนทั้งสิ้น 253 ฉบับ และได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 253 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ ส่วนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งเวลาและสถานที่ และดำเนินการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใช้วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และได้นำผลมาจัดลำดับความสำคัญ สำหรับข้อมูลแนวทางทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 สรุปผลการวิจัย

1.3.1 สภาพปัจจุบันของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) *ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู* พบว่า ทุกรายการมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน การพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ และการพัฒนาความรู้ความสามารถและปรับพฤติกรรมกรมการ

สอนของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ และการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) *ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* พบว่า ทุกรายการมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การร่วมจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น การร่วมกับเพื่อนครูในการพัฒนาผู้ปกครองและชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการรับฟังความคิดเห็นและยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้ปกครองและชุมชนที่มีภูมิหลังและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน

3) *ด้านการจัดการเรียนรู้* พบว่า ทุกรายการมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ และการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงโดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.3.2 สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) *ด้านการจัดการเรียนรู้* พบว่า ทุกรายการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงโดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่นเพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และการใช้ช่องทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยในการสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ

2) *ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู* พบว่า ทุกรายการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ การติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยวิพากษ์/วิจารณ์ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างสร้างสรรค์ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม

3) *ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* พบว่า ทุกรายการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การร่วมจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น การร่วมกับเพื่อนครูในการพัฒนาผู้ปกครองและชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.3.3 ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) *ด้านการจัดการเรียนรู้* พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ การฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

2) *ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญห การเรียนของนักเรียน และการร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3) *ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู* พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้

ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน และการติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.3.4 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร สามารถนำเสนอได้ดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนรู้

(1) ควรลดภาระงานอื่นของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และสนับสนุนให้ครูได้มีเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเต็มที่

(2) ควรพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลแบบบูรณาการกับทักษะในศตวรรษที่ 21

(3) ควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning

(4) ควรนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

(5) ควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เป็นการฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยใช้วิธีการเรียนแบบลองผิดลองถูก โดยเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทดลอง และกิจกรรมที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

(6) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (PLC) มาช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

(7) ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเน้นแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจเป็นปัญหาที่ได้จากกระบวนการ PLC ของกลุ่มครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

(8) ควรเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

2) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

(1) ควรกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นเครือข่ายความร่วมมือ และเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

(2) ควรสนับสนุนให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนและความประพฤติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

(3) ควรส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3) การปฏิบัติหน้าที่ครู

(1) ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ ที่ตรงกับความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

(2) ควรมีการกำกับติดตามผลการนำความรู้จากการอบรมของครูมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้จริง โดยผ่านรูปแบบรายงานผลการอบรม หรือการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู แบบ PLC

(3) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในลักษณะต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณ และยืดหยุ่น ในการจัดการด้านเวลาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน

(4) ควรกำหนดชั่วโมงพัฒนาตนเองของครูในแต่ละภาคเรียน โดยเน้น การอบรมที่เกิดผลประโยชน์กับการเรียนรู้ของนักเรียน

(5) ส่งเสริมให้ครูพัฒนานักเรียนรายบุคคลอย่างเต็มศักยภาพตามความถนัด และสนใจ และรายงานผลการพัฒนานักเรียนแต่ละบุคคลเมื่อจบภาคเรียน

(6) ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสารในชีวิตประจำวัน กับนักเรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ข่าว และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า สมรรถนะของครูในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูส่วนใหญ่ยังที่ไม่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างพอเพียงและเหมาะสม สำหรับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังจะเห็นได้จาก ครูที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่แม้จะมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 70 แต่ครูก็ยังมีวิทยฐานะไม่เกิน

ครู คศ. 2 ถึงร้อยละ 83 และครูส่วนใหญ่ก็ได้รับการพัฒนาวิชาชีพไม่เกิน 2 ครั้ง และบางส่วนยังไม่ได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 60 ประกอบกับการเข้ารับการพัฒนาด้านวิชาชีพของครูส่วนใหญ่เป็นเรื่องการประชุมสัมมนาทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 58 โดยมีครูที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพียงร้อยละ 32 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรได้รับการพัฒนาไม่เช่นนั้น ครูไม่สามารถเตรียมผู้เรียนให้ทันกับโลกในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ในวิชาแกนและทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ ต้องเตรียมให้ผู้เรียนมีทักษะ 3Rs8Cs (เข็มทอง ศิริแสงเลิศ, 2564; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) เช่นเดียวกับทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2562) กล่าวว่า ครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมอยู่ในโลกและสังคมในศตวรรษที่ 21 และครูต้องได้รับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 หากครูไม่มีทักษะเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถทางด้านสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาครูในแต่ละรอบปี พบว่า ครูได้รับการพัฒนาแต่ขาดการติดตามประเมินผลการนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อีกทั้งหลักสูตรการพัฒนาครูมีความซ้ำซ้อนและไม่ตรงกับความต้องการของครู ทำให้ครูไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และครูขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ไม่มีการวางแผนระยะยาว (เชษฐา ทองยิ่ง, 2559) นอกจากนี้ ในอดีตที่ผ่านมา การพัฒนาครู ไม่กระจายโอกาสให้ครูได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างทั่วถึง ครูบางคนอาจไม่มีโอกาสได้รับการพัฒนาเลย และเป็นการอบรมที่ดึงครูออกจากห้องเรียนทำให้ครูละทิ้งเด็กและการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีความเป็นไปได้ว่า ทำให้ครูส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ในการทำงานเดียวกันเมื่อพิจารณารายสมรรถนะก็พบว่า สมรรถนะของครูแต่ละด้านก็ไม่แตกต่างกันมากนักและอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละสมรรถนะอภิปรายได้ดังนี้

1) สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู พบว่า ครูปฏิบัติได้ดีกว่ารายการอื่น ๆ ในเรื่องการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน การพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ และการพัฒนาความรู้ความสามารถและปรับพฤติกรรมการสอนของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสะท้อนได้ว่า ครูมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ความเป็นครู เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ของนักเรียน และพยายามพัฒนาตนให้ทันการเปลี่ยนแปลง แต่ครูก็ยังมีข้อจำกัดในด้านความรู้และทักษะการสอนเพราะยังไม่สามารถจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ได้ ดังจะเห็นจากข้อมูลว่า ครูปฏิบัติสมรรถนะด้านนี้ได้ยังไม่ดี คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้าง

โอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน และการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ครูที่ชี้ให้เห็นว่า ครูยังจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเดิม ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพราะมีภาระงานอื่นที่ส่งผลกระทบต่อเวลาสำหรับออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงไม่ได้นำความรู้จากการอบรมมาพัฒนาตนเอง เนื่องจากการอบรมดังกล่าวไม่ได้ตรงความความสนใจหรือความต้องการจึงไม่เห็นถึงความสำคัญ ดังนั้น ถ้าครูไม่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูอย่างเหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู เพราะสมรรถนะที่ดีจะช่วยให้การปฏิบัติงานของครูดีขึ้น (Amalia & Saraswati, 2018)

2) *สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* พบว่า แม้ว่าครูส่วนใหญ่ได้ระบุว่าจะปฏิบัติตามที่สมรรถนะระบุจากข้อค้นพบการวิจัย อาทิ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมพัฒนาผู้ปกครองและชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และร่วมจัดกิจกรรม/โครงการกับชุมชน แต่ก็ยังเป็นเพียงการปฏิบัติระดับปานกลางเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูบางส่วนยังไม่มี ความเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนจะช่วยพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาได้ และเห็นว่า บทบาทของโรงเรียนและผู้ปกครองและชุมชนนั้นแยกออกจากกัน อีกทั้งพบว่า การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนทำได้ยากเพราะผู้ปกครองยังยึดติดว่า หน้าที่ในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนเป็นหน้าที่หลักของครูและโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ผู้ปกครองและชุมชนช่วยพัฒนานักเรียนได้น้อย ถ้าครูตั้งใจสอน เด็กตั้งใจเรียน เด็กก็พัฒนา ผู้ปกครองจะสำคัญเฉพาะตอนที่ มีปัญหา แต่สุดท้ายปัญหานั้นครูก็จะเป็นตัวหลักที่ต้องแก้ปัญหา เพราะผู้ปกครองคิดว่าเป็นหน้าที่ครูที่ต้องแก้ปัญหานั้น” ด้วยเหตุนี้ ทำให้การร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนรู้นักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่เป็นสมรรถนะสำคัญสมรรถนะหนึ่งของครูที่ต้องพัฒนาตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2562, 20 มีนาคม) อีกทั้งในกรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังได้ระบุว่า ครูต้องมีความสามารถในการทำงานร่วมกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้นักเรียน และส่งเสริมให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกัน และยอมรับในความแตกต่าง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562, น. 5)

3) *สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้* พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังปฏิบัติไม่ดีเท่าที่ควร เพราะมีระดับสมรรถนะต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับสมรรถนะด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์การทำงานและการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ที่ให้ข้อมูลยังมีประสบการณ์การสอนน้อย และยังไม่ได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างเหมาะสมดังได้อภิปรายในเบื้องต้นแล้ว จึงอาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้สมรรถนะ

ด้านการจัดการเรียนรู้ต่ำกว่าสมรรถนะอื่น อีกทั้งครูรับรู้ได้ว่าสมรรถนะดังกล่าวยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากมีภาระงานอื่นนอกเหนือการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้มีเวลาสำหรับด้านการจัดการเรียนรู้ ลดลง ระดับของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้จึงไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากครูที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “ทุกวันนี้ครูมีงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอนมากเกินไป งานเอกสาร การเงิน พัสดุ ครูต้องทำทุกอย่าง แทบจะไม่มีเวลาเตรียมสอน เมื่อครูไม่มีเวลาเตรียมสอนก็ต้องสอนแบบเดิม ๆ” รวมไปถึงครูบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ยังยึดติดกับการสอนรูปแบบเดิม ซึ่งในความเป็นจริงครูต้องพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ในทัศนะของ Sulaiman and Ismail (2020) ได้แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะครูเป็นคุณสมบัติโดยรวมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนตัว ที่ครูสามารถปรับเปลี่ยนได้เมื่อเวลาผ่านไป หรือเมื่อได้รับการพัฒนา ดังนั้น ถ้าครูในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก็ย่อมจะช่วยให้ครูพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายสมรรถนะ พบว่า ครูเห็นถึงความสำคัญและต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทุกสมรรถนะในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เพราะหากครูไม่มีทักษะการจัดการเรียนรู้เหล่านี้ จะทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถทางด้านสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต (ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2562, น. 6) ซึ่งนักเรียนจะมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของศตวรรษที่ 21 ได้มากน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพของครูเป็นสำคัญ (Ismail, Don, Husin, & Khalid, 2018) ซึ่งแต่ละสมรรถนะอภิปรายได้ดังนี้

1) *สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้* พบว่า ครูต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้มากกว่าด้านอื่น อาจเป็นเพราะว่า ครูได้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีใหม่ ๆ และใช้บริบทของสังคมโลกที่เป็นอยู่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างกระตือรือร้นและเรียนรู้ด้วยความหมาย และช่วยพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับสูง (รัตนา ดวงแก้ว, 2557) โดยรายการที่ครูต้องการพัฒนาเป็นลำดับต้น ๆ ได้แก่ การทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีม และช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และยังเป็นการเสริมพลังอำนาจ ให้ครูทำให้ครูรับรู้ความสามารถที่มีอยู่และใช้ความสามารถให้เต็มศักยภาพเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Barber, 2007 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2557) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งรายการดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัจจัยส่งผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้วย ซึ่งในปัจจุบัน รูปแบบการประเมินวิทยฐานะเน้นที่ความสำเร็จจากการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังเช่น ครูท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การประเมินวิทยฐานะครูแบบใหม่ไม่เน้นเอกสาร แต่จะเน้นผลลัพธ์ของความสำเร็จจากการจัดการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน นั่นคือความรู้และทักษะของนักเรียนที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้”

2) *สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู* พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ในระดับมากเช่นกัน อาจจะเป็นเพราะว่าสมรรถนะนี้จะช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลดีแก่สถานศึกษา เป็นการรักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ รวมไปถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน และความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู ดังเช่น ครูท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ครูต้องตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ครูว่ามีความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ถ้าครูตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองจะเกิดประโยชน์รอบด้าน ทั้งตัวครู นักเรียน และราชการ และยังช่วยให้ครูสามารถอยู่ในวิชาชีพอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบที่กำหนดไว้” อีกทั้งครูยุคใหม่ต้องการสมรรถนะที่หลากหลายเพื่อเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนของโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะทักษะการสอนและสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูมืออาชีพประกอบด้วย ปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พุดจาไพเราะ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีอารมณ์มั่นคงและอดทน มีนิสัยชอบทำงานกับคนรุ่นใหม่ มีทักษะในการสื่อสารและการสังเกตที่ดี มีไหวพริบและจินตนาการที่ชัดเจน และมีความเป็นผู้นำ (Nessipbayeva, 2012) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ครูต้องการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูยังเห็นความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นการรักษาชื่อเสียงศักดิ์ศรีของตนเองและวิชาชีพ และพบว่า ครูต้องการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาเอกสาร/ตำรา/ สื่อต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม/อบรม และสัมมนาทางวิชาชีพครู ฯลฯ การติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ที่ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพ หรือได้รับการพัฒนาเพียง 1 - 2 ครั้ง จึงต้องการเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ

3) *ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูต้องการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนด้านการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม ดังที่จะเห็นได้จากครูท่านหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่า “ครูจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ถ้าครูผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะเป็นแรงสำคัญในการพัฒนาการศึกษาทั้งการเรียนรู้

ของนักเรียนรวมไปถึงงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา” ทั้งนี้ความสามารถของครูในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนจะส่งเสริมให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกัน และยอมรับในความแตกต่างได้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562, น. 5) แต่จากการสัมภาษณ์ครู พบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนของครูยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากมีข้อจำกัดการเห็นความสำคัญและเวลา ครูจึงต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

2.2 ลำดับความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายและมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง การฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง เหตุที่เป็นเช่นนี้ อธิบายจากผลการวิจัยได้ว่าการจัดการเรียนของครูในปัจจุบัน ยังใช้รูปแบบเดิม ขาดการบูรณาการเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ขาดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ลองผิดลองถูก กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบ จนสามารถสรุปความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งพบว่า ขาดการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนที่เกิดจากปัญหาจริงของผู้เรียน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวอาจเกิดจากครูไม่ได้รับการพัฒนาตรงตามปัญหาและความต้องการของครู (เชษฐา ทองยิ่ง, 2559) หรือ ครูอาจจะมีภาระงานอื่นมากเกินไปจนไม่มีเวลาออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และยังไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จึงทำให้เห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยุ่งยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูยังมุ่งเน้นประโยชน์ในการเลื่อนวิทยฐานะของตนเองมากกว่าการเน้นการพัฒนาผู้เรียน จากสภาพการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 ต้องได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้แทนครู ครูได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจว่า ผู้บริหารควรลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนให้ครูได้มีเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ควรพัฒนาครูให้มีสมรรถนะและทักษะเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดเป็นนโยบายให้ครูจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับทักษะ

ในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning และส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (PLC) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมถึงส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากปัญหาจริง เช่นเดียวกับงานวิจัยของชำนาญ แดงท่าขาม (2559) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องจัดอบรมการทำวิจัยในสถานศึกษาให้กับครู พร้อมทั้งหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นพี่เลี้ยงในการทำวิจัย กำหนดนโยบายให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างเป็นระบบจากผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโดยเน้นจากผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และยกย่องเชิดชูเกียรติสร้างขวัญกำลังใจให้ครูที่ประสบผลสำเร็จด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Barber (2007, อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2557) ที่ว่า ต้องฝึกอบรมครูใหม่อย่างเข้มข้นในด้านทักษะการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่เริ่มเป็นครูผู้ช่วย เพื่อเรียนรู้กลวิธีการสอนที่หลากหลายสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สรรหาครูที่มีความรู้และประสบการณ์ทั้งด้านหลักสูตรและการสอนที่อิงมาตรฐานและเป็นกัลยาณมิตรเพื่อช่วยเหลือครูที่มีปัญหาเรื่องการจัดทำแผนการสอน วิธีการสอน โดยนิเทศครูในระดับชั้น เรียนแบบ coaching ชนิดตัวต่อตัวกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับแผนการสอน และวิธีการสอนและเพื่อเป็นแบบที่ดี และพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ด้วยแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2562) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่า ต้องมีการนิเทศภายในและการวิจัยในชั้นเรียนและนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอน และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อ้างถึงใน กุลชลี จงเจริญ และ ชุตติวัฒน์ สุวัตติพงษ์, 2561) ที่ระบุว่า ครูในศตวรรษที่ 21 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้เท่าทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องมีการเรียนรู้ที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย มีความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้และเชี่ยวชาญในการสอน สามารถพัฒนาหลักสูตรและวางแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

2.2.2 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่ การตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญห การเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้ อธิบายจากผลการวิจัยได้ว่าสมรรถนะของครูในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีเหตุผลจากการที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และสถานศึกษายังไม่ส่งเสริมสนับสนุน

ให้ครูสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งขาดการประสานทำงานร่วมกัน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้แทนครูได้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนที่น่าสนใจว่า สถานศึกษาต้อง สนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เช่น เปิดโอกาสให้สมาคมศิษย์เก่าและชมรมผู้ปกครองเข้าร่วมการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาและหาแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาให้นักเรียนทั้งด้านการเรียนและ ด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของชำนาญ แดงท่าขาม (2559) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาและ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีสมาคมผู้ปกครองและศิษย์เก่า และต้องส่งเสริมครูให้ ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ในการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สมาคมการสำรวจภาวะผู้นำของครูสหรัฐอเมริกา (Teacher Leadership Exploratory Consortium, 2010) ที่ว่า ครูต้องพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและทักษะการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่การช่วยให้นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามที่คาดหวังอย่างเป็นธรรม และครูควรร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และเพื่อนร่วมงานในการพัฒนากลยุทธ์ เพื่อตอบสนองผู้ปกครองและชุมชนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

2.2.3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสมรรถนะ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเองโดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ของนักเรียน ในทุกสถานการณ์ และการติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน เหตุที่เป็นเช่นนี้ อธิบายจากผลการวิจัยได้ว่า เพราะครูจำนวนหนึ่งยังไม่เห็นถึง ความสำคัญของการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง และหลักสูตรอบรมครูก็ไม่ได้ตรงกับ ความต้องการของครู จึงทำให้ครูไม่เห็นถึงความสำคัญและไม่ได้นำความรู้จากการอบรมนั้นไปใช้ให้เกิด ประโยชน์กับนักเรียน (เชษฐา ทองยิ่ง, 2559) ดังที่ครูท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ครูที่เข้าอบรมส่วนใหญ่ ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นงานอื่น ๆ งาน 4 ฝ่าย หรือบางครั้งไปอบรมเพื่อรับนโยบายมาขับเคลื่อน ส่วนการอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ถ้าไม่ใช่เรื่องที่เราสนใจหรือเห็นว่าสำคัญก็จะไม่ได้นำความรู้ จากการอบรมมาใช้ประโยชน์” ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กิจกรรมนอกชั้นเรียนมีค่อนข้างน้อย เพราะมีข้อจำกัดด้านเวลา และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนเน้นการพัฒนานักเรียน ในภาพรวมมากกว่าพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูมีหน้าที่จัดการเรียนรู้ ในหลายระดับชั้น และมีนักเรียนหลายคนจึงต้องจัดในภาพรวม สำหรับการติดตามข่าวสาร

สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูมีการติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง แต่ยังคงขาดการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครูยังยึดติดกับการสอนเนื้อหาให้ครบตามหลักสูตร ไม่ได้ประยุกต์ใช้ข่าวสารในปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ ไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบัน คิดวิเคราะห์ข่าว และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากสภาพการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ครูในสถานศึกษาสาขาวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 2 ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และทักษะด้านปฏิบัติหน้าที่ครูเพื่อเตรียมพร้อมให้ครูมีความรอบรู้ เป็นแบบอย่างต่อผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน อันจะช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม (ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2563, 7 พฤษภาคม) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครู ครูได้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูที่น่าสนใจ อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ที่ตรงกับปัญหาและความสนใจของครู โดยเฉพาะต้องเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรติดตามผลของการใช้ความรู้จากการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรม และควรกำหนดชั่วโมงพัฒนาตนเองของครูในแต่ละภาคเรียน พร้อมทั้งให้ครูรายงานผลการอบรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ ธรรมลังกา (2561) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ให้ข้อเสนอแนะว่าควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (IDP) ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง รวมทั้งกำหนดหลักสูตรการอบรม พัฒนาให้ครูมีสมรรถนะที่จำเป็นต้องการพัฒนาให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 อย่างทั่วถึงทุกคน เช่นเดียวกับทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2562) ที่เสนอว่า ควรส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมตามความต้องการที่จัดโดยหน่วยงานภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะหรือความชำนาญ และทัศนคติอันเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จนสามารถก่อให้เกิดความรู้ การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม และทัศนคติ ในระดับสูงขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูผู้สอน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

1) ควรจัดหลักสูตรอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ครอบคลุมทั้งสมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยมีนโยบายที่ชัดเจนเพื่อให้ครูทุกคนได้รับการอบรม มีการกำหนดชั่วโมงการอบรม และการติดตามผลการใช้ความรู้จากการอบรมในการจัดการเรียน เนื่องจากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ครูมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับปานกลาง และครูต้องการพัฒนาทุกสมรรถนะ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้

2) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็น รูปธรรม พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้กลุ่มเครือข่ายของสถานศึกษาภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จัดเวทีให้ครูได้แสดงผลงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3) ควรจัดให้มีการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูในระดับห้องเรียน จากศึกษานิเทศน์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำแนะนำครูในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1) ควรลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีเวลาอย่างเต็มที่สำหรับการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งสมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เป็นสมรรถนะที่ครูต้องการพัฒนามากที่สุด และให้ครูที่เข้ารับการพัฒนานำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณ

3) ควรกำหนดแผนและแนวปฏิบัติในการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องศตวรรษที่ 21 ตามแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4) ควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้อะไรและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยสถานศึกษาควรประชุมชี้แจงและช่วยพัฒนา

ผู้ปกครองให้สามารถสนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ของบุตรหลานที่บ้านได้ตามหลักสูตร ซึ่งจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูยังไม่สามารถประสานสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมพัฒนาการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ควรสร้างขวัญและกำลังใจและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโดยเน้นผลสำเร็จ ตามสมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3.1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1) ควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาทางวิชาการ อบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และศึกษางานวิจัยต่าง ๆ

2) ควรทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ทั้งในภาพรวมและรายบุคคล ซึ่งจะช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน และร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียนด้านการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสร้างโอกาสในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาบุตรหลานได้เหมาะสมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เนื่องจากผลวิจัยชี้ว่า สมรรถนะของครูด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เป็นสิ่งที่ครูต้องพัฒนามาจากสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยซ้ำเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยศึกษากับครูในสถานศึกษาของสหวิทยาเขตอื่น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้นที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อนำข้อมูลไปใช้กำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนิน แลวงค์นิล. (2560). *การพัฒนากรอบแนวคิดสมรรถนะของครูใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญา-
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กุลชลี จงเจริญ และ ชุติวัดน์ สุวัตถิพงษ์. (2561). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวโน้มในการบริหารวิชาการ
และทรัพยากรการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารวิชาการและทรัพยากร
การศึกษา*. (หน่วยที่ 15, หน้า 1 - 58). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 136
ตอนพิเศษ 68 ง. น. 18 - 20. สืบค้นจาก <https://acad.plu.ac.th/files/---4--2562.pdf>.
- เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2564). การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*. (หน่วยที่ 2, หน้า 1 - 61). (พิมพ์ครั้งที่ 4).
นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการคุรุสภา. (2563). *ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และ
ประสบการณ์วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*.
สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/109/T_0010.PDF.
- จักรพรรดิ วัฒนา และ จำลอง นักพ่อน. (2562). กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา.
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. (หน่วยที่ 14, หน้า
1 - 125). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จำลอง นักพ่อน. (2562). การบริหารสมรรถนะทรัพยากรบุคคลในองค์การ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎี
และแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. (หน่วยที่ 9, หน้า 1 - 99). นนทบุรี: สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เจริญ ภูวจิตร. (2560). *การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Teachers development
for learner quality in the 21st Century)*. Retrieved from [https://tdc.thailis.or.th/tdc/
dccheck.php?Int_code=184&Reclid=329&obj_id=3326](https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=184&Reclid=329&obj_id=3326).
- ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และ พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต. (2563). แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะที่ส่งผล
ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 11(1), 135 - 150.

- ชำนาญ แดงท่าขาม. (2559). *ภาวะผู้นำของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เชษฐา ทองยิ่ง. (2559). *ปัญหาครู: ปัญหาที่รอการปฏิรูป*. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=37409.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2562). การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมการบริหารศึกษาและภาวะผู้นำ*. (หน่วยที่ 8, หน้า 1 - 79) (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทับทิม พิทักษ์เขตต์. (2560). *ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมครูทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มพญาวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 35*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ธนกฤต อึ้งน้อย. (2563). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้*. (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ธัญชนก สีฟ้า. (2562). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นริศสร่า บุญสอาด. (2563). *ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นิทัศน์ หามนตรี. (2558). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนาไกลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(2), 177 - 184.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปณิธิ เจริญรักษ์. (2563). *แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี

- ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2563, 7 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 137 ตอนพิเศษ 109 ง. น. 10 - 14. คุรุสภา.
- พจนีย์ มั่งคั่ง และ กัญญา เอี่ยมพญา. (2563). แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.)*, 22(1), 127 - 128.
- พิรตน์ย์ จัตูรัส. (2562). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ภัทรพร ประภาศรี. (2562). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา- การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2557). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบายการ วางแผนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. (หน่วยที่ 11, หน้า 1-81). (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2562). ภาวะผู้นำการเรียนการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นวัตกรรมการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ*. (หน่วยที่ 13, หน้า 1 - 61). (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ; ตาปลา พับลิเคชั่น.
- _____. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก <https://edu.lpru.ac.th/eu/21st/st-003.pdf>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *รายงานผล O - NET ด้วยแผนที่ประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/3121>.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). *ผลการประเมิน PISA 2018: นักเรียนไทยวัย 15 ปี รู้และทำอะไรได้บ้าง*. สืบค้นจาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2019-48/>.
- สมบุญ ธรรมลังกา. (2561). *รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual study) เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะ ครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*. สืบค้นจาก <https://tdc.thailis.or.th>.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในศตวรรษที่ 21. *คุรุสภา- วิทยากร*, 2(1), 1 - 15.

- สำนักงานบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย สพฐ. (ม.ป.ป). แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก https://webs.rmutl.ac.th/assets/upload/files/2016/09/20160908101755_51855.pdf.
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2552). มาตรฐานและแนวทางการกำหนดความรู้ความสามารถทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ. สืบค้นจาก <https://www.opsmoac.go.th>.
- _____. (2561). การพัฒนาสมรรถนะหลักสำหรับข้าราชการใหม่. สืบค้นจาก <https://www.ocsc.go.th>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11. (2561). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. สืบค้นจาก http://www.secondary11.go.th/webpage/th/download/plan/report_2561.pdf.
- _____. (2562). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. สืบค้นจาก http://www.secondary11.go.th/webpage/th/download/plan/report_2562.pdf.
- _____. (2563). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. สืบค้นจาก http://www.secondary11.go.th/webpage/th/download/plan/report_2563.pdf.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: ออนป้า.
- _____. (2563). หลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูมืออาชีพ ด้านการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ โดยใช้แหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน และเทคโนโลยีเป็นฐาน. สืบค้นจาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2020/01/13814/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). รายงานผลการศึกษาศถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย. พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2561). สภาวะการศึกษาไทย 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2562). เครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับครู). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

- สิรินันท์ บุษชะบา. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุกัญญา จิตพลีชีพ. (2561). สมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุทธิวรรณ ตันติรจนางค์. (2562). ระบบการศึกษาและระบบบริหารการศึกษาไทย. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. (หน่วยที่ 13, หน้า 1-122). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุภาพร สรสิทธิ์รัตน์. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับเครือข่ายชุมชนมืออาชีพด้วยสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการส่งมอบความเชี่ยวชาญในงานอาชีพสำหรับข้าราชการพลเรือน. (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุรียาพร นพกรเศรษฐกุล. (2561). ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนห์ จุ้ยโต. (2559). องค์การสมัยใหม่สู่องค์การสมรรถนะสูง. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Amalia, L. & Saraswati, T. (2018). *The Impact of competencies toward teacher's performance moderated by the certification in Indonesia*. from <https://www.knepublishing.com/index.php/Kne-Social/article/view/3363>.
- Ismail, S. N., Don, Y., Husin, F., & Khalid, R. (2018). Instructional leadership and teachers' functional competency across the 21st century learning. *International Journal of Instruction*, 11(3), 135-152. file:///C:/Users/edasdrat/Downloads/UlpublishJuly2018.pdf.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

- Marina, O., Thomas, S., Pornputtkul, S., & Surungkapirat, J. (2017). *Administrators' roles in education and Thai's teacher development in the 21st century*. from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3092448.
- Mclagan, P. (1980). Competency models. *Training and Development Journal*, 34, 22-26. Retrieved from file:///C:/Users/edasdrat/Downloads/80-CompetencyModels-TDMag.pdf.
- Nessipbayeva, O. (2012). *The competencies of the modern teacher*. Paper presented at the Annual Meeting of the Bulgarian Comparative Education Society (10th, Kyustendil, Bulgaria, Jun 12-15, 2012). Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED567059.pdf>.
- North Carolina Professional Teaching Standards Commission. (2013). *North Carolina professional teaching standards*. Retrieved from <https://www.dpi.nc.gov/media/511/download>.
- Sulaiman, J. & Ismail, S. N. (2020). Teacher competence and 21st century skills in transformation schools 2025 (TS25). *Universal Journal of Educational Research*, 8(8), 3536-3544. DOI: 10.13189/ujer.2020.080829. Retrieved from file:///C:/Users/edasdrat/Downloads/Teacher_Competence_and_21st_Century_Skills_in_Tran.pdf.
- Teacher Leadership Exploratory Consortium. (2010). *Teacher leader model standards*. Retrieved from <http://www.education.udel.edu/wpcontent/uploads/2013/07/Exploratory-Consortium.pdf>.
- Trilling, B. & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

1. ชื่อ	นายบุญเลิศ ทองชล
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วุฒิการศึกษา	คบ.คณิตศาสตร์
กศ.ม.การวัดและประเมินทางการศึกษา
ประกาศนียบัตร การบริหารการศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	การบริหารสถานศึกษา
2. ชื่อ	นางสุจินต์ ภิญญาธิล
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา	คบ.คอมพิวเตอร์ศึกษา
คม.เทคโนโลยีการศึกษา
กศ.ม.บริหารการศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	งานวิจัย
3. ชื่อ	ดร.วาสนา จันทร์อยู่
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนตะกุกใต้ศึกษา
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา	วท.บ.เคมี
คม.วิทยาศาสตร์ศึกษา
ปร.ด. วิทยาศาสตร์ศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	การเรียนการสอน

ภาคผนวก ข

หนังสือประสานงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๔๘5

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๖ กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายบุญเลิศ ทองชล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด
2. ตารางวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายจรัสพงษ์ ศรีสุขใส นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๖๕

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-385-2139

ที่ อว.0602.16 (บ) / 485

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวจินต์ ภิญญาณิล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด
2. ตารางวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายจรังพงษ์ ศรีสุขใส นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านงานวิจัย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-385-2139

ที่ อว.0602.16 (บ) / 495

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวาสนา จันทร์อยู่

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด
2. ตารางวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายจรัสพงศ์ ศรีสุขใส นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ในสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นिरนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-385-2139

ที่ อว.0602.16 (บ) / 51๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 สิงหาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระแสงวิทยา

ด้วยนายจรุสพงศ์ ศรีสุขใส นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการแจกแบบสอบถามให้กับครูในโรงเรียนพระแสงวิทยา จำนวน คน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามก่อนจะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ในการวิจัย ทั้งนี้ จะมิให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-385-2139

ที่ อว.0602.16 (บ) / 51๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 สิงหาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพรุพิพิทยาคม

ด้วยนายจรัสพงษ์ ศรีสุขใส นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการแจกแบบสอบถามให้กับครูในโรงเรียนพรุพิพิทยาคม จำนวนคน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามก่อนจะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ในกรวิจัย ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรินาถ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-385-2139

ที่ อว.0602.16 (บ) / 547

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

17 สิงหาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยนายจรัสพงศ์ ศรีสุขใส นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษาศา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทาง
การพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา
สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากคณะครูในโรงเรียนของท่าน
โดยการขอความอนุเคราะห์คณะครูในการตอบแบบสอบถามการวิจัยทางออนไลน์ตามเอกสาร QR Code ดังแนบ
ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรวบรวมการสอนตามปกติของครูผู้สอน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์
แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-385-2139

ที่ อว.0602.16 (บ) / 699

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

26 กันยายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยนายจรัสพงศ์ ศรีสุขใส นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษาศา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขต
สุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการ
สัมภาษณ์..... ซึ่งเป็นครูในโรงเรียนของท่าน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวน
การสอนตามปกติของครูผู้สอนและผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นिरนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 088-385-2139

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
สืบราชสันตติวงศ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21
ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
2. แบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
3. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
4. แบบสอบถามฉบับนี้ให้สำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่และการทำงานของท่านแต่อย่างใด และจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาส

นายจรัสพงศ์ ศรีสุขใส

นักศึกษามหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

2. ตำแหน่งในปัจจุบัน

- ครูผู้ช่วย
 ครู คศ.1
 ครู คศ.2
 ครู คศ.3
 ครู คศ.4

3. ประสบการณ์การสอน

- น้อยกว่า 1 ปี
 1-5 ปี
 6-10 ปี
 11-15 ปี
 16-20 ปี
 20 ปีขึ้นไป

4. ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

- ไม่ได้รับการพัฒนา
 1-2 ครั้ง
 3-4 ครั้ง
 มากกว่า 4 ครั้ง

5. ในปีการศึกษาที่ผ่านมาจนถึงปีการศึกษาปัจจุบัน ท่านได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประชุมสัมมนาทางวิชาการ
- อบรมเชิงปฏิบัติการ Workshop
- ทำวิจัยทั้งเป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม
- ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของท่าน โดยได้กำหนดค่าคะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ใน ระดับน้อย
- 2 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ใน ระดับค่อนข้างน้อย
- 3 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ใน ระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ใน ระดับค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง ครูเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะอยู่ใน ระดับมาก

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูเพื่อ การจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มาก (5)	ค่อนข้าง มาก (4)	ปาน กลาง (3)	ค่อนข้าง น้อย (2)	น้อย (1)	มาก (5)	ค่อนข้าง มาก (4)	ปาน กลาง (3)	ค่อนข้าง น้อย (2)	น้อย (1)
33.	ท่านและเพื่อนครูได้ร่วมกัน พัฒนาผู้ปกครองและชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการ มีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ สถานศึกษา										
34.	ท่านได้เปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองและชุมชน แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดการศึกษาของ สถานศึกษา										
35.	ท่านรับฟังความคิดเห็นและ ยอมรับในความรู้ ความสามารถของผู้ปกครอง และชุมชนที่มีภูมิหลัง และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน										
36.	ท่านร่วมจัดกิจกรรม/ โครงการเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น										

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ
ที่ 21 ในสถานศึกษาสภานิสิตวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุราษฎร์ธานี ชุมพร

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

โรงเรียน.....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21
ในสถานศึกษาสภานิสิตวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุราษฎร์ธานี ชุมพร

1. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้

1.1 จากผลการวิจัย ท่านคิดว่า ทำไมครูส่วนใหญ่จึงต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน
การปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นอันดับ 1
(ให้ครูบอกเหตุผล)

1.2 ท่านคิดว่า สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูฯ ด้านการจัดการเรียนรู้
ในประเด็นต่อไปนี้ ครูส่วนใหญ่มีปัญหา/อุปสรรคอะไรบ้าง

1.2.1 การจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้

ด้วยตัวเองอยู่เสมอ

1.2.3 การฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน

1.2.4 การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริม

ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

1.3 ท่านคิดว่า ในประเด็นปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว (ข้อ 1.2.1 - ข้อ 1.2.5) ควรมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างไรให้เป็นรูปธรรม

2. สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

2.1 จากผลการวิจัย ท่านคิดว่า ทำไมครูส่วนใหญ่จึงต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เป็นอันดับ 2 (ให้ครูบอกเหตุผล)

2.2 ท่านคิดว่าสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูฯ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ในประเด็นต่อไปนี้ ครูส่วนใหญ่มีปัญหา/อุปสรรคอะไรบ้าง

2.2.1 การตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2.2 การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน

2.2.3 การร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.3 ท่านคิดว่า ในประเด็นปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว (ข้อ 2.2.1- ข้อ 2.2.3) ควรมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างไรให้เป็นรูปธรรม

3. สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

3.1 จากผลการวิจัย ท่านคิดว่า ทำไมครูส่วนใหญ่จึงต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู เป็นอันดับสุดท้าย (ให้ครูบอกเหตุผล)

3.2 ท่านคิดว่าสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูฯ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ในประเด็นต่อไปนี้ ครูส่วนใหญ่มีปัญหา/อุปสรรคอะไรบ้าง

3.2.1 การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน

3.2.3 การติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.3 ท่านคิดว่า ในประเด็นปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว (ข้อ 3.2.1- ข้อ 3.2.3) ควรมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างไรให้เป็นรูปธรรม

นายจรัสพงศ์ ศรีสุขใส

นักศึกษาศรีสุภาวดีโท แขนงวิชาการบริหารการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ง

คุณภาพเครื่องมือวิจัย

- ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)
- ค่าความเที่ยง (Reliability)

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

ของแบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเขต 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม $= \sum R$	$\frac{IOC}{/N} = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3			
สมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21							
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู							
1.	ท่านมุ่งมั่นพัฒนาความรู้ความสามารถ ของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ โดยการ เสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยเป็น รายบุคคล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	ท่านได้พัฒนาความรู้ความสามารถและ ปรับพฤติกรรมการสอนของตนให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	ท่านได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น กว่าเดิม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ นักเรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง อยู่เสมอเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของ ตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.	ท่านส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยน เรียนรู้โดยวิพากษ์/วิจารณ์เหตุการณ์ที่ ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม $= \sum R$	$\frac{IOC}{/N} = \sum R$	แปลผล
		1	2	3			
6.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7.	ท่านได้สอดแทรกเรื่องระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่พึงประสงค์และนิสัยในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นบุคลิกภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9.	ท่านได้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาเอกสาร/ตำรา/ สื่อต่างๆ เข้าร่วมประชุม/อบรม และสัมมนาทางวิชาชีพครู ฯลฯ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10.	ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11.	ท่านได้ติดตามข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12.	ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม $= \sum R$	$\frac{IOC}{N} = \sum R$	แปลผล
		1	2	3			
ด้านการจัดการเรียนรู้							
13.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14.	ท่านสามารถวิเคราะห์หลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15.	ท่านได้วิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16.	ท่านได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17.	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนตามความถนัดและความสนใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18.	ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมเสริมความรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม $= \sum R$	$\frac{IOC}{N} = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3			
21.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22.	ท่านได้ฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน โดยใช้วิธีการเรียนแบบลงมือทดลองทำในระยะเวลาอันเหมาะสม	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
23.	ท่านได้จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24.	ท่านได้ดูแลช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25.	ท่านทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26.	ท่านใช้ช่องทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยในการสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27.	ท่านได้ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม $= \sum R$	$\frac{IOC}{N} = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3			
28.	ท่านสามารถทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน							
29.	ท่านตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30.	ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31.	ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
32.	ท่านได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
33.	ท่านและเพื่อนครูได้ร่วมกันพัฒนาผู้ปกครองและชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสถานศึกษา	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
34.	ท่านได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม $= \sum R$	$\frac{IOC}{N} = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
		1	2	3			
35.	ท่านรับฟังความคิดเห็นและยอมรับใน ความรู้ความสามารถของผู้ปกครองและ ชุมชนที่มีภูมิหลังและวัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
36.	ท่านร่วมจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อ ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสภวิทยาสหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีเขต 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู									
1.	ท่านมุ่งมั่นพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียน อย่างเต็มศักยภาพ โดย การเสริมจุดเด่นและแก้ไข จุดด้อยเป็นรายบุคคล	118.83	585.661	.564	.985	162.33	177.402	.651	.964
2.	ท่านได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและปรับ พฤติกรรมการสอนของตน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นระยะ ๆ	118.70	571.597	.822	.984	162.17	182.075	.525	.965
3.	ท่านได้ปรับเปลี่ยนวิธีการ สอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม	118.63	573.826	.864	.984	162.20	180.372	.643	.964

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
4.	ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง	118.97	581.344	.715	.984	162.30	179.459	.529	.965
5.	ท่านส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยวิพากษ์/วิจารณ์เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างสร้างสรรค์	119.00	573.931	.754	.984	162.43	174.461	.762	.963
6.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์และมีความก้าวหน้าทางการเรียน	118.80	571.752	.859	.984	162.27	178.685	.649	.964
7.	ท่านได้สอดแทรกเรื่องระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน	118.67	568.902	.835	.984	162.17	181.592	.565	.965

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
8.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่พึงประสงค์และนิสัยในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นบุคลิกภาพของนักเรียน	118.93	570.064	.834	.984	162.37	177.344	.651	.964
9.	ท่านได้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาเอกสาร/ตำรา/ สื่อต่างๆ เข้าร่วมประชุม/อบรม และสัมมนาทางวิชาชีพครู ฯลฯ	118.87	573.884	.810	.984	162.30	178.010	.686	.964
10.	ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ	118.77	566.806	.796	.984	162.17	183.661	.392	.965

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
11.	ท่านได้ติดตามข่าวสาร สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อ นำมาพัฒนาตนเองและ นำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน	118.80	572.028	.901	.984	162.13	181.223	.625	.964
12.	ท่านสามารถปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียนทั้งในด้าน บุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท	118.70	571.597	.822	.984	162.07	185.513	.289	.966
13.	ท่านมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	118.77	576.461	.666	.985	162.20	180.855	.521	.965
14.	ท่านสามารถวิเคราะห์ หลักสูตร มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด ผลการ เรียนรู้ได้	118.63	585.068	.635	.985	162.17	177.523	.782	.963
15.	ท่านได้วิเคราะห์สภาพ ปัญหาของนักเรียนอย่าง สม่ำเสมอก่อนทำแผนการ จัดการเรียนรู้	118.90	571.679	.872	.984	162.20	179.752	.600	.964

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
16.	ท่านได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	118.90	569.541	.882	.984	162.30	177.941	.691	.964
17.	ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนตามความถนัดและความสนใจ	118.97	568.171	.849	.984	162.23	177.082	.774	.963
18.	ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมเสริมความรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก	119.03	572.723	.794	.984	162.37	177.757	.574	.965
19.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวิธีการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	118.93	569.651	.844	.984	162.27	180.271	.618	.964

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
20.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	118.87	577.775	.798	.984	162.30	179.045	.701	.964
21.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ	118.80	575.476	.805	.984	162.30	177.528	.720	.964
22.	ท่านได้ฝึกทักษะกระบวนการแก้ปัญหาให้นักเรียน โดยใช้วิธีการเรียนแบบลองผิดลองถูกในระยะเวลาอันเหมาะสม	119.00	578.138	.724	.984	162.37	176.240	.719	.964
23.	ท่านได้จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	119.03	563.895	.832	.984	162.27	179.375	.602	.964

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
24.	ท่านได้ดูแลช่วยเหลือและ พัฒนานักเรียนเป็น รายบุคคลอย่างเป็นระบบ	118.87	575.361	.815	.984	162.20	179.269	.734	.964
25.	ท่านทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อสร้างนวัตกรรมในการ แก้ปัญหาและส่งเสริมด้าน การเรียนรู้ของผู้เรียน	119.10	575.403	.791	.984	162.37	.176.447	.706	.964
26.	ท่านใช้ช่องทางเครือข่าย อิเล็กทรอนิกส์ มาช่วยใน การสนับสนุนการเรียน การสอนเพื่อช่วยใ้ นักเรียนมีความรู้ ความก้าวหน้าทันต่อ เหตุการณ์ของสังคมโลก ในศตวรรษที่ 21 และมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	118.90	564.714	.850	.984	162.23	179.702	.590	.964
27.	ท่านได้ใช้เครื่องมือวัดและ ประเมินผลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตาม สภาพจริง	118.80	573.890	.849	.984	162.17	177.454	.698	.964

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
28.	ท่านสามารถทำงานกับเพื่อนครูเป็นทีมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	118.87	573.568	.865	.984	162.23	178.668	.593	.964
29.	ท่านตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	118.63	582.309	.670	.985	162.13	181.085	.637	.964
30.	ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน	118.87	575.637	.807	.984	162.27	178.271	.678	.964
31.	ท่านได้ร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	118.93	569.444	.780	.984	162.33	176.644	.639	.964

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
32.	ท่านได้สร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อกำหนด แนวทางในการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียน การสอนเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	118.93	570.754	.817	.984	162.37	175.137	.723	.964
33.	ท่านและเพื่อนครูได้ ร่วมกันพัฒนาผู้ปกครอง และชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วน ร่วมจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	119.10	567.679	.828	.984	162.37	173.413	.764	.963
34.	ท่านได้เปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองและชุมชน แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	118.90	572.300	.712	.984	162.40	176.938	.675	.964

ข้อที่	สมรรถนะตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
35.	ท่านรับฟังความคิดเห็น และยอมรับในความรู้ ความสามารถของ ผู้ปกครองและชุมชนที่มี ภูมิหลังและวัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน	118.90	568.783	.823	.984	162.23	174.944	.831	.963
36.	ท่านร่วมจัดกิจกรรม/ โครงการเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	119.03	573.137	.783	.984	162.33	174.473	.767	.963

สภาพปัจจุบัน		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
0.985	0.985	36

สภาพที่พึงประสงค์		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
0.965	0.965	36

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายจรัสพงศ์ ศรีสุขใส
วัน เดือน ปีเกิด	3 ตุลาคม 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (กศ.บ.) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนตะกุกใต้ศึกษา อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

